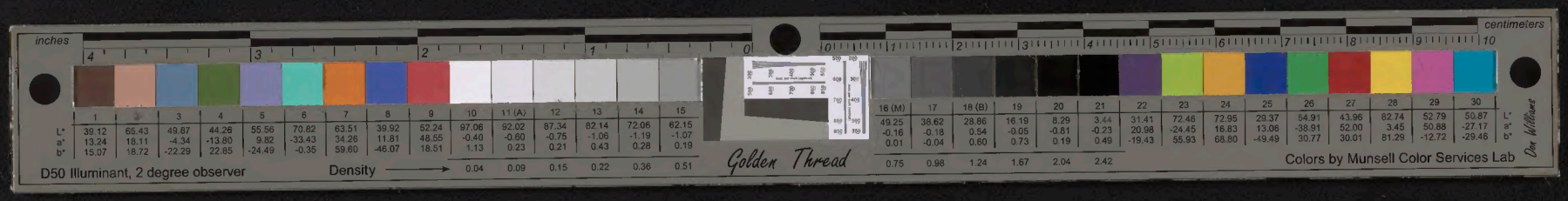

GretagMacbeth™ ColorChecker Color Rendition Chart

LIBRARY OF CONGRESS.
Chap. PL 1171
Shelf .C3
UNITED STATES OF AMERICA.

Benj.ⁿ B. Carter,

Canton, Jan. 15 1806.

Carter (B.B)
PL 1171 .C3
Office

39
10028.

9. 3. n. 31 - Jn - 11
T.

9. 3. n. 31 - Ja - 11
T.

PL1171
.C3

中国

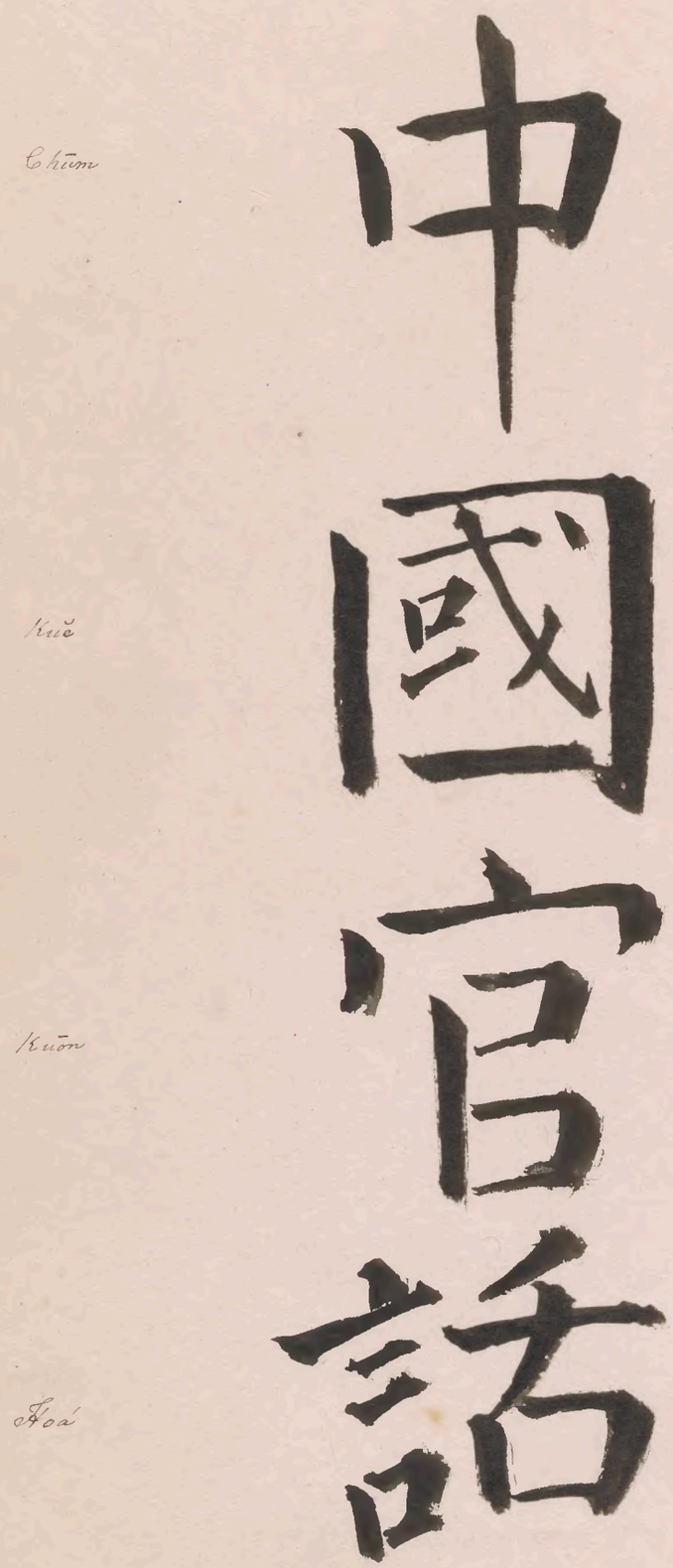

Imperii Sinarum quod ab ipsis Medii Regnum appellatur Lingua communis.

Clavium 214 Significatio.

1°

6 lineæ unius.

1 yĕ — Clavis unitatis, ac proinde summæ perfectionis & prioritatis

2 kuèn — Clavis auctionis, ascensionis linea recta, pulsationis

3 tièn chù — Clavis apicum, rerum in apices desinentium in grana & guttas abeuntium & per metapheram dominationis.

4 fiĕ — Clavis rerum curvatarum in partem interiorem & ad dextram.

5 yĕ — Clavis curvaturæ & efflexionis ad sinistram. Item deperditionis.

8 quod in quibusdam compositis: linea recta est, sed subtilis curva

6 kiuĕ — Clavis inflexionis & rerum deorsum tendentium: sed infra curvarum: in partem dextram charactere priori qui est clavis, in partem sinistram charactere posteriori qui inter compositia

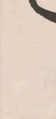 quod aliàs: subtus sed dextrorsum, & in angulum, recurvatur.

2°

28 linearum duo

7 úlk — Clavis rei in ordine secundæ, secundus, secundarius, duplex. Item repetitio, duplicitas.
Lineâ priori minori fuit antiquus character pro xám, supra: Linea posteriori minori fuit antiquus character pro kiá, infra

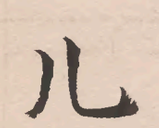

8	亠	t̔eû		Clavis capitis & rerum caput habentium.
9	人	gîn		Clavis hominis & rerum ad hominem proprie pertinentium. Homo
	亻	in compositis		
10	儿	gîn		Clavis iterum hominis, sed praeterea rerum sustentatarum, & in . . . utrinque erectarum.
11	入	gĕ gĭ		Clavis ingressûs, introgressio, intrare, ingredi ad & in, sed proprie in domum.
12	八	pă		Clavis quadrati duplicati, octo, Et hinc res aequales & simultaneae. octo.
13	冂	k̔iûm		Clavis rerum omnino coopertarum & cooperientium, ut velorum, galearum &c. & significat rem totaliter circumdantem ad extra. & proprie quae sylvam circumdant, sylvae circuitus.
14	冖	mĭĕ		Clavis tegminis partialis. summitas, cumulus. illuc se condere. illuc repere. & hinc in insidiis expectare. ubi in compositis; nam per se in usu non est.
15	冫	pīm		Clavis aquae in guttas se resolventis, & hinc congelationum, glaciei & hyemis; quae gelu & glaciei tempestas: per se non est in usu. aqua congelata.
16	几	kì		Clavis scamnorum & fulcrorum generatim ut mensarum & tabularum et earum omnium rerum, quis innitimur, Hinc xì mensa, scamnum, sedile mulieris parturientis.
17	凵	k̔àn & kièn		Clavis rerum in abyssum corruentium. Casus in inferiores partes, in vorticem aut abyssum. Item contra: rami simul in aerem erecti. Itaque vorago, abyssus
18	刀	taō	刂 in compositis	Clavis securis, falcium, cultrorum, gladiorumque, ac cultro scindendi, gladio truncandi. Sic erit culter, gladius, falx.

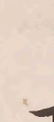

19	カ	liĕ	Clavis rerum colligatarum, ac proinde fortium ac robustorum. Itaque vis, robur, virtus.
20	ク	pāō	Clavis amplectendi, complectendi, circumducendi, sed proprie circumvolvendi, & in fasces ligandi. Itaque complecti Italicè inviluppare.
21	ㄴ	pì	Clavis cochlearium, spatularum. Item aquæ guttatim & quasi viscosè decidentis
22	ㄷ	fām	Clavis rerum arcâ & simili figura contentarum; & hinc arca: coffre, armoire. Ex indice. Item antiquus character pro clavi 70.
23	ㄷ	hî	Clavis arcularum quarum superna pars tollitur ac reponitur, Item aquæ ductarum; itaque est arcula. Petit coffre à charniere.
24	十	xĕ	Clavis est perfectionis ac proprie rei assurgentis simul & se in latitudinem extendentis. Hinc significat numerum 10.
25	ト	pŭ. l. pŏ	Clavis terebrandi. Item subruendi, item sortium jaciendarum & inquirendi. Item esse extra. Est ergo sortem jacere, terebratio.
26	ㄗ	ciĕ	Clavis cædendi, stylo scribendi, sigillo imprimendi. Itaque est cædere.
	已		
27	ㄏ	hàn	Clavis locorum abruptorum, rupium, antrorumque semicoopertorum, sub quibus homines habitare possent. Itaque han semi-specus rupes abrupta & subtus cava.
28	ㄙ	çū & ćû	Clavis rerum angularium, transversalium, acutarum, & trium angulorum, & hinc etiam separatarum. Itaque angularis, acutus, singularis, non communis.

29	又	yéu	Clavis acceptionis, exceptionisque, qualis fit forcipibus & manu, item detentionis. Est ergo habere, tenere, accipere: item re tali habitâ, id est positâ & inde magis, amplius, rursus.

3°.

Claves 30 linearum 3

30	口	kèu	Clavis oris & buccæ, & quidquid ad os & buccam pertinet. Est ergo . . .
31	口	yù	Clavis rerum clausarum, claustrorumque et sic pomariorum, hortorumque regiorum, &c. Item præsepium. Itaque claustrum generatim
32	土	tù	Clavis terræ & soli & rerum terrenarum, est ergo terra,
33	士	sú sí	Clavis est magisterii & significatur magister, præceptor, doctor. Item quicumque quoquomodo erudit ac docet litteratus. Item mandarinus quia litteratus. Item Gubernator
34	夂	chù	Item generatim vir eximius. Clavis processionis seu incessionis lentæ. Item sequendi & post aliquem quasi fluendi. Est ergo incessus lentus post aliquem.
35	夊	suū	Clavis successionis cum unus post alium et paulatim accedit. Hæ duæ claves a quibusdam Grammaticis confusæ sunt.
36	夕	siĕ alias 夕	Clavis vesperæ & obscuritatis, noctisque, ac proinde rerum in obscuritate accidentium, & sic incognitarum, somniorum &c. Itaque siĕ obscuritas noctis non omnimoda.

37	大	tá	Clavis magnitudinis; itaque magnitudo & magnus a um.
38	女	niù	Clavis mulierum & quidquid ad eas spectat. Itaque foemina ubi opponitur mari, qui est nân vir. Idem character, si pronunties jù, est pronomen tu apud Confucium.
39	子	çù	sed usus vulg. de muliere & rebus muliebribus. Clavis filiationis; itaque filius, gnatus, liberi & de foeminis non raro ubi de filiatione. Hinc xum fú çù, mem çù &c
40	宀	miên	Expletiva est ut apud Hebraeos & Arabes ben בן quod alibi sexcenties. Clavis culminum & rerum cum culmine coopertarum, non usitata nisi in compositione
41	寸	çún	Clavis digitorum & hinc quasi decem punctorum, ac proinde perfectionis & contentionis ad perficiendum. Est ergo digitus. & mensura. 10 fuen faciunt unum çún.
42	小	siào	Clavis parvitatis, exiguitatis, exilitatis, Itaque primo parvus, pusillanimis. 2° contemptibilis & plebeius.
43	尢	vām	Clavis rerum contortarum, tortuosarum, & hinc vitiosarum; gibbosarumque. Hinc tortuosus & gibbosus. Id omne quod defectu laborat; primum physicè, deinde etiam moraliter.
	尢		
	兀		

44	尸	xī	Clavis oris deorsum defluentis, id est, morientis & cadaveris. Pro cadavere usurpatum legis, tum yu part. 5 §. 5.
45	屮	çaò	Clavis germinis & herbarum è terrâ germinantium; est ergo germen herbæ.
46	山	xān	Clavis montium, colliumque. Est ergo mons.
47	巛	chuēn	Clavis fluminum, fluviorum, fluentorum rivorumque, sed præsertim aquarum, abundanter fluentium.
	川		
48	工	kūm	Clavis artium & artificum. Inde est ars & per metonymiam artifices. & adverbialiter dextrè.
49	己	kì	Clavis sui ipsius, item præteriti & rei jam finitæ aut desinentis. Item nihil & negationis. Hinc mors & mori. Non esse, cessare, nihilum. Non habere, aut non haberi, non existere.
	亡	vû quod pronunciatur etiam vâm	
50	巾	kīn	Clavis biretorum magistralium & generatim velorum utrinque pendentium. Est ergo xīn biretum.
51	干	kān	Clavis vertendi, item rerum quibus ea, quæ convertuntur innixa sunt. Itaque est cardo. Item volvere, obtinere & secundariò gubernare.
52	幺	yāo	Clavis rerum acutarum & minutarum, ut in Clavi 28. v.g. filorum subtiliorum, tenerorum, tenuiorum, & hinc fallaciæ, atque astutiæ. Est ergo subtilitas, tenuitas filorum, seu fila subtilia.

53 广 yeù

Clavis locorum semi-apertorum, ut apothecarum magazinorum, horreorum. Est ergo apotheca locus in quem licet patentem res ita condunttur ut ne subdiò sint amplius.

54 又 ìn

Clavis eundi longè & latè; & rem magnam dignè & magnanimè ad exitum perducendi. Ex indice. Hinc videri possit characater

及 kiĕ pervenire

Sed est ex clavi 29

又 yeú supra, ex quâ hæc 54 composita.

55 廾 kūm

Clavis colligationis in jugum. Itaque jungere, hinc subire (subsp. jugum) in composito xum.

56 弋 yĕ ĭ

Clavis arcum tendendi & arcu jaculandi. Unde etiam collimandi. Itaque arcu jaculari & mittere.

57 弓 kūm

Clavis arcûs & quidquid ad arcum attinet. Sic est arcus.

58 彐 ki

Clavis porcorum & aprorum, eorumque qui ab iis emittuntur petitorum & hinc legum aut penicillo scriptarum, &c. Est ergo ki porcus

59 彡 xān

Clavis plumarum & hinc opere plumario ornandi; unde pulchritudinis elegantisque facieï. Est ergo pluma.

60 彳 chŭ, chiĕ

Clavis eundi simul, comitandi, item famulandi, cum transeundi. Itaque ire simul, una ire.

4°

Claves 34 linearum 4.

61	心	sīn	Clavis cordis, item metaphorice animi & omnium affectionum, ut lætitiæ, tristitiæ, timoris, spei, fidelitatis, magnanimitatis, &c. Itaque cor.
	小 & 小		Secunda figura non nisi in compositione.
62	戈	kō	Clavis armorum, furcæ & fortitudinis inter pugnandum. Hinc arma generatim, unde phrasis κān κŏ, miles.
63	戶	hú	Clavis postiorum & ostiorum ac januarum atque inde camerarum seu thalamorum & servientium illic famulorum. Itaque postis limen opponitur τῷ muên magna porta. infra clav. 169.
64	手	xeù	Clavis manuum & quidquid manibus fieri solet. Itaque manus.
65	支	chī	Clavis rerum per ramos crescentium, ac proinde ramorum; item recipiendi, ac membrorum 4. 2 manuum ac 2 pedum. Itaque ramus branche, quod etiam de genealogiis dicitur.
66	支	pŭ pŏ	Clavis negotiorum ac gubernationis; & hinc causarum legumque. Itaque ordinare negotia. char. admodum frequens.
67	文	vên	Clavis compositionum & elegantiæ Itaque ornatus, elegantia, eruditio item littera, compositio.
68	斗	teù	Clavis mensurarum cavarum, modii, &c Itaque talis mensura ad grana. Lun yu ps. 4. ch. 10. est nomen proprium.
69	斤	kīn	Clavis ponderum, libræ, bilancium; hincque ponderandi & expendendi. Item securis & secandi. Itaque pondus & libra quæ unciarum 16.

70	方	fām	Clavis angulorum & laterum & spatii mensurati; item dissecandi in partes; & hinc expendere, est ergo angulus. & dissecare, comparare res dissectas. ditio quadrata, jugera in quadrati formam.
71	无	vû &	Clavis nihili, negationis, non existentiæ. Item calamitatum ac boni privationum. Itaque 1°. nihilum, 2° calamitas, 3° peccatum, id est rei faciendæ absentia, & peccare. culpare, peccati condemnare.
	尤	yêu &	
	尣	vâm	
72	日	gĕ jĭ	Clavis solis & diei & lucis e sole ortæ. Itaque sol dies
73	日	yuĕ	Clavis dicendi & respondendi & colloquendi. Itaque dicere, dicere & respondere,
74	月	yuĕ	Clavis lunæ ac mensium & quidquid ad lunam refertur. Itaque yuĕ luna. luna, mensis
75	木	mŏ mŭ	Clavis lignorum & arborum, & rerum omnium e ligno factarum
76	欠	kién	Clavis debitorum & indigentiæ, gemendi & aspirandi ad, proprie rei ad aliam se curvantis. Itaque egêre, debere debitum officium.
77	止	chì	Clavis consistentiæ, firmitudinis, rectitudinis, ac proinde justitiæ. Itaque sistere.

78 歹 yă

Clavis mortis, ossium putridorum corrosorumque; & hinc mortuorum & cadaverum. Itaque ossa putrida & corrosa

79 攵 chû

Clavis baculorum & scipionum; item batiendi, seu baculis ferendi & occidendi.
Itaque baculus & sapio.

80 母 mù

Clavis matris & maternitatis, item negationes, non, ne, quia mater apud Sinas nihil, significat etiam ex figura, non, ne, nihil; sed tum pronuntiatur vû. Sic est non tum yu part 6. fs 2.

item

母 & vû 毋 vû

81 比 pì

Clavis mutationis & hinc comparationis & examinis. Item rei comparatae & particularis. Sic particularis. ta hic fol. 12. fs. 4. char 10, cui oppositum chau universalis
item nondum id est si ultra compares.

82 毛 maô

Clavis pilorum ac lanae & rerum e pilis ac lanâ factarum. Itaque pilus lana que.

83 氏 ái

Clavis familiarum, titulorum ac nominum Itaque familia.

84 气 kî

Clavis aëris & earum rerum quae ad aërem pertinent, sed haec ad antiqua figura, cui infra additur Clavis 119. Itaque aër

85 水 xuì

Clavis aquae & rerum ad aquam relatarum. Est ergo aqua.

& in compos.

Sic 海 haì, mare, quasi mater aquarum

86 火 hò

Clavis ignis & rerum igniarum, & ex igne aut per ignem factarum. Est ergo ignis

87	爪	chaò	Clavis unguium & quidquid ad ungues attinet. Itaque ungues.
88	父	fú	Clavis paternitatis et earum rerum quæ de patre [illegible] dicuntur.
89	交	vaô	Clavis rerum se invicem tenentium & intertextarum, filorum sericorum, aut aliorum inter se conjunctorum. Hinc yâo fila intertexta.
90	爿	pán	Clavis fulsionis ad extra, & rerum huic fulsioni inservientium. Hinc fulcrum, lectus, charact. vulgaris præsertim in compos.
91	片	pïén	Clavis fulsionis ad intra, item dissectionis ac divisionis; sic dimidiare
92	牙	yâ nhyâ	Clavis dentium ac mandibulæ & gingivarum; itaque dentes, yâ non yă ut apud Kirch.
93	牛	niaû	Clavis bovis & vaccæ, sic est bos.
94	犬	k'iuèn	Clavis canum & rerum caninarum. Sic canis.
	犭	& in compos.	狗 k'eù, quod ubique reperitur.
			sic 狂 k'uâm stultitia & amentia, propr. rabies, quia in canibus regnat morbus hic.

5°.

23 Claves Linearum 5

95	王	yŏ yŭ	Clavis lapidum pretiosorum, item rerum omnium quæ apud homines magni fiunt. Itaque lapis pretiosus, gemma
96	玄	yuên	Clavis rerum subnigrarum & sub obscurarum, item directionis & rerum directionem sequentium. Itaque dirigere.

97 瓜 kuā alias quā — Clavis peponum & cucurbitarum; sic cucurbita

98 瓦 uà — Clavis tegularum & laterum, sic lateres, tegulae. tegulae domûs

99 甘 kān — Clavis saporum & rerum gustatu dulcium, & hinc guttur. Itaque kān, dulcis

100 生 sēm — Clavis vivendi, nascendi, creandi, procreandi, crescendi, itaque generare, creare. nasci, vivere. inde heu sēm minores natu, quod lun-yu

101 用 yúm — Clavis usûs & utendi & utilitatis, item morum & conversationis. Uti.

102 田 tiên — Clavis camporum & agrorum per partes distributorum, item limitum, & hinc linearum in hanc vel illam partem tractarum. Est ergo ager distributus & arandus.

103 疋 sū & pĭ pĭe — Clavis pannorum & telarum. Itaque panni

104 疒 çiĕ — Clavis morborum & vulnerum ac proinde aegrotandi & variarum corporis infirmitatum, imo medicinae & remediorum. Itaque morbus. character per se non usitatus, in compositis est ubique.

105 癶 ʿpŏ — Clavis ascensionis, item in altum eductionis & deambulationis. Itaque ascendere. non nisi clavis est, sed in compos. non rarus.

106 白 pĕ — Clavis albedinis ac rerum albedine tinctarum aut collustratarum. Itaque albus res candida, candor. Item clavis numeri centenarii, sed tum est compositum.

107 皮 ʿpî — Clavis corticis, pellis & quidquid ad pellem attinet. Itaque pellis, sed nondum ex animali sublata, aut nondum concinnata.

108 皿 mǐn

Clavis variorum domûs utensilium, ut arcarum, cophinorum, corbium, amphorarum &c. Itaque utensilia generatim

Quidquid ad comedendum

infertur, variis speciebus. Character apud Confucium in compositis sæpe usurpatus.

109 目 mŏ mŭ

Clavis oculorum & quidquid ad oculos spectat. Sic oculi.

110 矛 maû

Clavis hastæ & hasta feriendi aut pungendi. Est ergo hasta, lancea.

111 矢 xì

in compos. est 矢

Clavis jaculationis & sagittationis. Est ergo sagitta

112 石 xĕ xĭ

Clavis lapidum & rerum e lapide factarum, ad lapides pertinentium. Sic lapis.

113 示 xí

Clavis spirituum ac geniorum præsertim fluvialium / et visionis seu apparitionum. Item sacrificiorum & rituum, & hinc videre, animo percipere,

114 禸 geù

Clavis levitatis & diligentiæ. Item serum velocium, ut volatilium & animalium celeriter currentium. Itaque pernicem esse. Vide V. 2. 99. ubi in compositione tantum.

115 禾 hô

Clavis frumenti & omnia herbescentis, & inde variarum annî temperiatum, item examinum. Itaque hô oryza nascens. Character in libris Sinicis vulgatissimus.

116 穴 hiuĕ

Clavis foraminum & inde locorum, vacuorum, fenestrarum, cavernarumque, & per fenestras, inspiciendi. Itaque foramen vacuum.

117 立 liĕ lĭ

Clavis sublationis & exaltationis, itaque extollere, extolli, erigi, consistere, firmus, stare. Cupletius verbi eucharis, non bene, namque est sese extollere,

118	竹	čhŏ čhŭ		Clavis arundinum & quidquid ex arundinibus fit, & ad arundines spectat. Itaque arundo.
119	米	mì		Clavis oryzæ, frumenti, farinæ, vini inde facti & fæcis. Itaque oryza jam grandis. charatt. frequens.
120	糸	mĭĕ mŭ		Clavis serici & quidquid e serico fit. Itaque fila serica
121	缶	feù		Clavis vasorum argillaceorum, & quidquid ad ea pertinet. Itaque vas terreum.
122	网	vàm quod figur. 4	冂	Clavis retium, frænorum, omniumque rerum in retis modum textarum. Itaque retia, charatter ipse in usibatus.
	冈		皿	
123	冗	yàm		
123	羊	yàm		Clavis ovium & caprarum sic est ovis, alibi capra.
124	羽	yù		Clavis alarum plumarumque, ac propriè pilorum. du duvet. Itaque primi avium pili.
125	老	laò		Clavis senum & senectutis, œconomiæ & gubernationis. Unde colao, &c sic senex, senior. nihil frequentius
126	而	ûlh, quod pronunciatur iûlh lh yîn		Clavis conjunctionis, & atque, significat ergo, &, atque etiam,
127	耒	luì		Clavis ligonum, rastrorum, item aliorum instrumentorum ad terram vertendam. Itaque ligones.

120 耳 èrh

Clavis auricum & audiendi. Sic est aures.

129 聿 yŭ

Clavis pingendi, assimilandique, proprie delineandi & lineas faciendi, & metaphoricè excitandi. Itaque pingere assimilare, excitare.

130 肉 月 jŏ jŭ

Clavis carnis & corporis quatenus corpus est, & pellem & membra pelle contenta, includit; unde caro animalium omnium, in quo differt a clavi 158 quae & corpus & personam ipsam significat. Itaque caro, carnis.
Sed characteres primus & tertius in compositione tantummodo.

131 臣 ch'în

Clavis dominationis sed subordinatae, & hinc Vasallorum & primi ipsum inferiorum ac subditorum. Est ergo vasallus
Vasallus & vasallitas, seu servire.

132 自 tzŭ

Clavis affectatis et independentiae & praeminentiae seu inspectionis in alios atque inde professionis a superiori loco. Itaque est ab, ex, a se, per se, ipse.

133 至 chí

Clavis exaltationis summae, attingendi, perveniendi ad, & locorum altissimorum. Est ergo pervenire ad, attingere.

134 臼 kieu

Clavis mortariorum & contundendi herbas, miscendique. Itaque mortarium

135 舌 shĕ

Clavis linguae & quidquid ad linguam pertinet. Itaque lingua.

136 舛 ch'uan

Clavis errandi; & hinc saltationis. Itaque errare, saltare, despudare.

137	舟	cheū vid. chuēn	Clavis navium & navigationis. Itaque navis.
138	艮	kĕn	Clavis Laboris, violentiæ, roboris. Item fundamentorum & radicum. Itaque labor & defatigatio.
139	色	sĕ	Clavis colorum & pulchritudinis. Item picturæ. Sic est pingere, colorare. item venustus item conspectus, la vüe; l'air item color, oris alacritas.
140	艸 卝	çaò & in compositis abbreviatè, sic	Clavis herbarum, florum, botanicæ, Item pullulationis herbarum, & sterilitatis earumdem, & quidquid ex herbis fit. Itaque herba. Sed vulgo usurpatur compositum.
			草 çaò ut Lun yu part. 9 ss. 7
141	虍	hù	Clavis tygridum & quidquid ad eas pertinet, ut maculæ, ferocitas, rapere. Itaque tigris, sed antiquato charactere; nam vulgo scribunt:
			虎 fú Lun yu part. 8. p. 2 ss. 1
142	虫	chûm	Clavis insectorum pungentium & mordentium, vermium, muscarum, pulicum, pediculorum. &c itaque vermis.
143	血	hivĕ	Clavis sanguinis & quidquid ad sanguinem spectat. Sic sanguis.
144	行	hîm	Clavis actionum, conversationis, negotiorum, itionum, & redituum ad negotia peragenda. Itaque ire, redire, agere reddere.

145	衣	ſ	Clavis vestium & quidquid ad vestiendum fit. Hinc vestis, vestiri. vestitus
146	西	sī	Clavis cooperiendi aliquâ re, item occidentis. Hinc occidens
	西	& hī	

6.°

Claves 29 Linearum 7

147	見	kién	Clavis videndi, inspiciendi, & quidquid ad visionem spectat, Itaque videre.
148	角	kiŏ	Clavis cornuum & quidquid ad cornua pertinet, & ex cornu fit, ut vasa, tuba &c. Itaque cornu.
149	言	yên	Clavis verborum, sermonum, confabulationum. Itaque verba
150	谷	kŏ kŭ	Clavis rerum deorsum vergentium, depressarumque ac proinde vallium, convallium &c. hinc humiliare.
151	豆	téu	Clavis leguminum ac rerum ipsis propriarum, fabarum, pisorum, &c. Est ergo legumen generatim. Reperitur in nomine proprio Lun yu part 8. ss. 1.
152	豕	xì	Clavis porcorum, elephantumque et quidquid ad eos pertinet. vid. clav. 58
153	豸	chì	Clavis animalium pilosorum, felis, vulpis lupi, leopardi, &c. sed praecipue eorum qui sunt sine pedibus, insectorum. Itaque animal aut insectum pilosum. Hinc compos. Lun yu part 8. p. 258.

貌 Qui character de conformatione corporis dicitur propter pelles quae vestium loco, figura habitus.

154 貝 *poéi*

Clavis divitiarum & pauperitatis, ditescendi & egescendi, avaritiæ, prodigalitatis, vendītionis & tributorum. Itaque divitiæ & dispendere.

155 赤 *chiĕ chĭ*

Clavis coloris purpurei & hinc erubescendi & pudoris; Itaque rubescere.

156 走 *ceù*

Clavis currendi, festinandi, attingendi, transeundi, saltandi; Itaque currere, festinare

157 足 *cŭ cŏ*

Clavis pedum, passuum, vestigiorum, & hinc viæ, claudicationis, & per metaphoram sufficientiæ, Itaque pes, pedes & sufficere.

158 身 *xīn*

Clavis corporis & personæ & quidquid ad corpus; sed præcipue ad personam pertinet; Itaque corpus, persona.

159 車 *chē*

Clavis curruum, carpentorum, rhedarum, item vehendi, trahendi, vertendique, hinc currus bellici.

160 辛 *sīn*

Clavis rerum acidarum ac præcordium, item acoris; & hinc metaphoricè novitatis & item intendendi ac contendendi. est ergo recens, acidus

161 辰 *xîn*

Clavis pulsandi, feriendique & hinc rerum quæ pulsantur. Symbali, cymbalique &c. item horarum & instrumentorum horas dirigentium. Inde xìn stella quædam.
inde compos. diffamare, & propriè tympanizare.

162 走 *chŏ*
& in compos.

Clavis itionis, eundi & redeundi, veniendi, fugiendi, occurrendi, movendi, removendi. Composita ubique reperiuntur.

163 辵 *yĕ ĕ*

Clavis territoriorum, urbium, pagorum, vicinia, provinciarum, Itaque oppidum

164 酉 *yeù*

Clavis liquorum inclusorum, ut vini olei, aceti, jurium, lactis. Itaque liquor, res liquida.

165	采	pién çhai	Clavis separationis, distinctionis, pingendi variis coloribus.
166	里	li	Clavis spatii & locorum, item mensuræ locorum. Hinc est apud, quo in loco. item pagus
167	金	kin	Clavis metallorum, auri, argenti, plumbi stanni, æris, &c Itaque aurum in libris passim
168	長	châm	Clavis longitudinis & rerum longarum, est ergo longus Item grandis, grandior factus, Item longè, & hinc semper. Item longus promissus.
169	門	mûen	Clavis portarum, aperiendi, claudendique, item ad portas vigilandi. Est ergo porta. Hinc phrasis mûen gîn discipuli.
170	阜	feu	Clavis fossarum, canalium, sulcorum, humiditatis, rerum infimarum, & per se aquæ plenarum. Itaque fossæ.
171	隶	tái	Clavis dissolutionis & in nihilum revertendi. Item remittendi cœtus, Itaque dissolvere.
172	隹	chuī	Clavis alarum & pennarum in Gallis, perdicibus, falconibus, & metaphoricè unionis. Itaque pennæ.
173	雨	yù	Clavis pluviæ, tonitru, grandinis, fulminis, fulgurum & generatim meteorum. Itaque yù pluvia
174	青	cīm	Clavis quietis & animi contenti ac tranquilli. Item coloris cærulei ac serenitatis. Hinc color cæruleus.

175	非	fī	Clavis negationi, non, negatio alicujus rei. Itaque est non, non est.
	[illegible]	7° 11 Claves Linearum 9.	
176	面	mién	Clavis superficierum & faciei, item præsentiæ. Itaque facies
177	革	kĕ	Clavis coriorum, calceorum, sandaliorum, & generatim pellium. Itaque corium
178	韋	guêi	Clavis coriorum ac pellium, sed præparatarum, Itaque coria jam disposita.
179	韭	kièu	Clavis ceparum, alliorum, raphanorum. Itaque cepa
180	音	īn	Clavis sonorum, vocumque ac consonantiarum, tonorum & omnis harmoniæ. Itaque vox, sonus.
181	頁	zĕ	Clavis capitis omniumque ejus partium, frontis, malarum, barbæ, colli, &c. Itaque caput. Sed character vix usitatus nisi in compositis.
182	風	fūm	Clavis ventorum, & quidquid ad ventos pertinet. Itaque venti.
183	飛	fī	Clavis volandi, involandi, avolandi est ergo volatus, volare.
184	食	xĕ xĭ	Clavis comestionis, edendi, bibendi, famis et escarum. Itaque comedere, potu, ciboque refici. Pronuntiatur etiam sú comedere oryza vilior.

185	首	xeù	Clavis capitis totius, & quidquid ad illud pertinet. Item rei principalis & capitalis. Itaque caput. et alibi sæpe caput rei Nam ut sæpe innuimus, & alibi & præcipue in hac clavium Sinicarum enumeratione, quæ in aliis linguis per dictiones ac verba fiunt metaphoræ, illæ ipsæ eædem apud Sinas, e figuris existunt, quod naturâ duce itidem factum.
186	香	hiām	Clavis odorum & odoratûs, itaque odoriferus.

9°

8 Claves, Linearum 10.

187	馬	mà	Clavis equorum, mulorum, asinorum camelorum, & quidquid ad eos spectat Itaque equus
188	骨	kŏ kŭ kŭŏ	Clavis ossium, & quidquid de ossibus dicitur. Itaque os ossis.
189	高	kāō	Clavis altitudinis, quasi est ædificiorum turrium. Itaque magnus altusque.
190	髟	pieū	Clavis capillorum & barbæ. Itaque capillus
191	鬥	téu	Clavis bellorum, certaminum & strepitûs, item bellandi & pugnandi. Itaque strepitus bellicus & pugna.
192	鬯	ĉhâm	Clavis herbarum odoriferarum, ex quibus vinum & liquores exprimuntur. Itaque herba odorifera.
193	鬲	liĕ lĭ	Clavis vasorum odoribus & thuri inservientium. Itaque vas odorum.
194	鬼	kuèi	Clavis manium, animarum defunctarum, mortuorumque, propriè earum quæ agris præsident. Sic genius anima

9°

6 Claves, Linearum 11.

195 魚 yû — Clavis piscium & rerum ad pisces spectantium. Itague piscis.

196 鳥 niaò — Clavis avium & quadquid ad aves spectat. Vide tamen clav. 59. 124. 172. Itague avis,

197 鹵 lu — Clavis salis & salinarum. Item saporis & contra insipiditatis. Est ergo sal.

198 鹿 lŏ & lŭ — Clavis cervorum, damarum, rhinocerotis, oryzis & muscati, id est, damamuscum producentis. Itague cervus.

199 麥 mĕ l. mŏ — Clavis frumenti & farinæ, & proprie commentatus. Itague frumentum,

200 麻 mâ — Clavis cannabi & gergelini. Est ergo cannabum

10°

4 Claves, linearum 12

201 黃 hoâm — Clavis flavi coloris. Itague flavedo, flavus

202 黍 xŭ — Clavis 4 granorum, millii, oryzæ, frumenti, gergelini. Sù est 4 grana minutiora.

203 黑 hĕ — Clavis nigredinis & rerum nigrarum Itague niger, nigredo.

204 黹 chi — Clavis serici in usum redacti & acu picti, biretorum, linteaminum, velorum, & quidquid a mulieribus fit. Est ergo opus acu pictum.

11°

4 Claves Linearum 13.

205 黽 mìn — Clavis monstrorum marinorum, ranarum, vermium in aquis natantium, testudinum majorum. Hinc animare se excitare se ut illa monstra.

206 鼎 tìm — Clavis ollarum & tripodum & tetrapodum religioni & cultui dicatorum. Itaque ollæ & tripodes.

207 鼓 kù — Clavis tympanorum, cymbalorum sonandique & pulsandi hisce instrumentis. Itaque tympanum.

208 鼠 chù — Clavis muricum, soricum, talparum, glirium. Itaque mures.

12°

2 Claves, Linearum 14

209 鼻 piĕ pĭ — Clavis nasi & narium & quidquid ad nasum pertinet. Est ergo nasus.

210 齊 cì — Clavis oblationum in sacrificiis fieri solitarum. Item concinnandi, recte instituendi & dissecandi, quod de rebus oblatis dicitur, itaque concinnare, recte instituere. bene ordinare.

13°

1 Clavis Linearum 15

211 齒 chì — Clavis dentium & quidquid ad dentes pertinet, ut gingivæ. Vide clavem 92. Itaque dentes.

14°

2 Claves Linearum 16

212 龍 lûm — Clavis serpentium & draconum. Itaque serpens.

213 龜 kuēi — Clavis testudinum & squammarum, atque inde sortium jaciendarum. Sic & testudo

15°

1 Clavis Linearum 17

214 龠 yŏ — Clavis fistularum & eorum quae flatum requirunt, instrumentorum musicorum. Itaque fistula & organa

Sinarum
Lingua Mandarinica
Grammatica Duplex.

Tonorum nomina

Primus vocatur	pīm	平	æqualis seu æqualitatis	alias	上	xám
	xīm	聲	vox		平	pīm

cut	cīm	清	claritatis &	
	pīm	平	æqualitatis	
	xīm	聲	vox	
Secundus ∧ dicitur & hi duo apud Sinas in unum confunduntur	chŏ	濁	crassitiei &	下 hiá
	pīm	平	æqualitatis	alias
	xīm	聲	vox	平 pīm
Tertius ˋ	xám	上	altitudinis	
	xīm	聲	vox	
Quartus ˊ	klü	去	occurrentis seu occursûs	Id est, vox primùm alta, postea demissior.
	xīm	聲	vox	
Quintus ˘	ǧĕ seu jĕ	入	ingredientis seu ingressûs	quæ primum mediocris, postea fortior
	xīm	聲	vox	

Sectio Prima.

De Nominibus Sinicis.

1° Substantiva.

Primo sunt appellativa

1°	gîn,	homo
	mà	equus
	xeù	manus
	kéú	os
	kí	aer
	çù	filius
	ûlh	puer

人馬手口氣子兒

	t̆eù	caput
	sù	
	chŏ	tabula mensa
	çù	(explet.)
	niù	filia fœm.
	ûlh	infans (expl)
	míen	panis
	t̆eù	(expl)

頭桌子女兒麪頭

好人前王小人靈魂

hào	bonus	好
gîn	vir	人
cîên	antiqui	前
vâm	reges	王
siào	parvi	小
gîn	homines	人
lîm	rationalis seu intelligens	靈
hoên	anima animus	魂

Ex unico monosyllabo significante sed post positâ una ex vocibus hisce tribus,

chī 之

倚子

ỳ	est sedile	倚
çù		子
çû		子
kiáo	sedile	轎
ỳ		倚

匠人的

ciám	artis
gîn	homines
tiĕ ti	(explet) aut artifices

Sic ergo dices:

長的短的白的黑的

ĉhâm	largus
tiĕ tĭ	(explet)
tuòn	currus brevis
tiĕ tĭ	(explet)
pĕ	albus
tiĕ tĭ	(explet)
hĕ	niger
tiĕ tĭ	(explet)

的者

tiĕ	
chè	

仁之仁的仁者

gîn	bonus
chi	(explet.)
gîn	bonus
tiĕ ti	(expl)
gîn	bonus
chè	(expl)

可 kò — dignus, conveniens

可 Sù kò — dignus

愛 ngaï — amore vel amabilis

可 kò — dignus

惡 gú — odio odio habendus

可 Sù kò — dignus

恨 hén — odio o dio haberi

的 tiĕ, — qui

惡 ngŏ — vitiosus

的 tiĕ tĭ — (explet)

Sed ubique quod per te senties, particula expletiva verti potest, qui, quæ, quod & mono syllabum nihil aliud quam genitivus.

largitatis qui
brevitatis qui

富 fú — dives

貴 kúei

人 gîn — homo seu homo dives

Quasi diceres divitiarum honorumque homo

1° De Adjectivis abstractis.

Sic dicere licet

Vel	kŏ	digna	可
	ngái	amari	愛
	chī	quæ	之
	mù	mater	母

vel	mù	母
	kŏ	可
	ngái	愛
	chī	之

Atque eodem modo

kŏ	dignus	可	
hén	odio	恨	
tĭĕ	qui	的	
gîn	homo	人	

&	gîn	homo
	kŏ	dignus
	hén	odio
	tĭĕ	qui

	母
	可
	愛
	之
	人
	可
	恨
	的
	些
	小
	少
	微

1°. De Particulis Diminutivis
Sunt quinque

1°. liŏ 略

2°. siē

3°. siaò

4°. xaò

5°. vî (vûi)

Exempli gratia,

liŏ	parvulum quid	略
hiào	scire	曉
lĕ	potest (aut scit)	得
siē yù	da	与
ngò	mihi	我
yĕ	unam	一
siē	pauculam aut parvulam	些
mì	orizam (melius) orizæ pauxillum	米
yĕ		一
siē		些
ûlh		兒

Latinè, paucum quid,
Gallicè, melius, un peu, un poco.
Nam ûlh hic est tantum particula finalis et nominum expletiva.

siào	parvitatis	小
gîn	homo	人
siào	parvulæ	小
kŏ	convenientiæ	可
tiĕ	(genit. explet.)	的
gîn	homo	人
xào	pauculum	少
mì	orizæ	米

Sed preterea τῷ siē subjungitur

siē	些
xao	少

5°. vî (vûi) est tenuiter tenuimodo, minutè

vûi modicum 微

2°. Per vocis diminutiva reduplicationem

liŏ parvum 略

liŏ parvum 略

Vel addunt tiĕ

Ita

vî 微

vî 微

tiĕ 的

minutulus quod latinè est delicatus, gallicè fort delicat.

tuon 短

tuon 短

tiĕ 的

quod esset, gallicè petiot & latinè breviusculus

siaò 小

parvulus

siaò 小

tiĕ 的

3°. Per particulas superlativas infra exponendas articulo 7.

Exemplum erit

tí humilis bas 低

tí humillimus 低

tĕ 得

kin 緊

5° τῷ siē adjungitur ûlh tanquam expletivum

siē		些
ûlh		兒

4° De Adjectivis frequentativis

ĉhâm	semper	常
hêm		恒
&		恆
pŏ	non	不
tuón	cessare	知
kuón		楷
siē		習
	aut kuón solo	
xî	temporis	時

& siaò	parvus	小
kiĕ	minimus	極
siaò		小

Notæ

1° liŏ	non nisi cum verbo ponitur	略
liŏ		略
2° Idem liŏ ut etiam	xaò	少
post se particulam	tiĕ	的
non admittunt		
3°	xaò	少

voces diminutionem significantes plerumq. comitatur.

4° xaò	少 & siē	些
non raro reperiuntur simul sed siē præcedit. ut	siē	些
	xaò	少

Vel 6° cum particulis totalitatis et universalitatis

chum 衆 et 依

pîm 并

yĕ 一

Vel 7° cum particulis raritatis et paucitatis

fī | non 非

châm | diu 常

hàn | 罕

tĕ | modicè 得

xaò | 少

tĕ | modicè 得

Exempla

1° De châm

châm, semper | sine 常

châm semper | intermissione 常

lâi venit | venit 来

châm semper 常

kièu tempore 久

2° De hêm

hêm, perseverantia 恒

tĕ, in virtute 德

3° De pŏ tuón

pŏ 不

tuón 短

Quod est non cessare

pŏ | non 不

tuón | cessat 短

lâi | venire 来

kuón	assuefieri	槢
siĕ		習
jŏ		若
kuón		槢
siĕ		習
vel jŏ kuón	si assuefactus fueris	
xî tempore	id est sæpius	時
xî tempore		時
niên anno	id est quotannis	年
niên anno		年
yuĕ mense	id est, unoquoque mense,	月
yuĕ mense		月

c̆hûm	toto	象
gĕ	die	日
c̆hûm	toto	象
niên	anno	年
p̆îm	tota	幷
sēm	vita	生
y̆ĕ		一
sēm		生
fi	non	非
c̆hâm	semper (supple) quæ	常
tĕ	virtus	德
çù	(expl)	子

hàn	modicè raro	罕得来
tĕ	potest	
lâi	venire venit	

Ubi verbum est fere expletivum, nam æque dicere poteris	tĕ	得罕来
hàn	raro	
lâi	venit aut venire supp. solet	

De Nominum speciebus

pŏ	os brachii	膊
tím	determinare & determinatio	定
tēm	ascendere & ascensio	登
yŏ	volens & volentes propr. velle	欲

Sii pâi	tabula appensa	牌
pí	infra	卑
pôi pôei	humeri	背

說得誠切

xuĕ | loquens
tiĕ |

c̆hîm factus, quod actu fit

c̆iĕ

3°. Professionis, id est operarii aut artificis

夫匠家手人之

1 fū
2 ciām
3 kiā
4 xèu
5 gîn

chī

的者

tiĕ
c̆hè

1° Primum fū, magister ad viles artes.

馬夫轎夫農夫

mà | equarius
fu | muletier

kiáo | Sellarius
fū | sellier

nûm | arator
fū |

2°. Secundum ciām, Faber.

木匠

mŏ | ligni
ciām | incisor
menuisier
charpentier

的人人作買賣的之儒者開

tiĕ	(genitiv.)
gîn	homo id est tonsor

6° Sextum, cum notis genitivi chī, tiĕ & cum chè, sed subintellecto gîn sic

çŏ	faciendi
maì	emptionem
maí	venditionem
tiĕ	(genitiv.)

et idem erit per chī apud litteratos suppl. gîn sic

jú	litterarum
chè	qui (litteratus) suppl) gîn

7° Septimum

kāi	aperire vel aperiens

鞾匠航家舡手匠人剃頭

hiâi	calceorum
ciām	incisor cordonnier savetier.

3° Tertium kiā domus

hâm	apothecæ
kiā	domus pro dominus id est mercator

4° Quartum xeù manus

chuên	navis
xeù	manus id est nauta sed hoc & anterius rariora

5° Quintum gîn homo quod cum generale sit, est etiam frequens.

ciām	incisionis
gîn	homo id est artifex

&

tí	radendi
tĕû	capitis

儒人士農工商

古衣店的商人農夫作工人

府州縣

4° jiû litterarum

gûn homines id est litterati

Et abbreviatione quadam ita loqui amant.

sū Litterati seu Litteratura

nûm arratores seu agricolatii

kūm artifices seu ars

xām mercatores seu mercatura

id est omnes homines omnium omnium.

4° De nominibus loci, temporis, instrumenti

1° Loci

kù veterum

gj vetium

tièn officinam

Supple tiĕ, qui qui aperit &c.

Nota

Comprehendi solent artes seu artifices omnes phrasibus his quatuor.

1° xām mercatores

gûn

2° nûm agricolæ

fū

3° ço faciendi

kūm artem

gûn homines, id est, artifices.

fū urbs primi ordinis

chēū Urbs secundi ordinis

hien urbs tertii ordinis

guêi	arx forteresse	衛
miáo	templum	廟
tâm	aula	堂

Sequuntur ex rerum serie.

kiā	domus	家
fām	cubiculum	房
tèi	cubiculum altius aut interius	婁
tîm	aula	庭
tién	palatiolum pro hospitium	殿
kūm	palatium magnum	宮
čhūm	platea	衝

ita fâm proprie est cubiculum
Sed si τῷ xū (libris) addatur, fiet,

xū	Librorum cubiculum	書
fâm	id est Bibliotheca	房

Si τῷ mà (equo equis) erit equile une écurie

mà	equorum	馬
fâm	cubiculum	房

Si τῷ čhù (coquere) erit culina ita cuisine

čhù	coquendi	煑
fâm	cubiculum	房

2° Temporis.

xî	tempus	時
yuĕ	luna mensis	月

niên	annus	年
xi	seculum	世

3° De nominibus Loci.

Sunt autem phrases quædam hic Sinis peculiares.
Sic post jentaculum.

çaò	matutinam	早
çàn	orizam	飡
heú	post	後

& aliæ ejusmodi

4°. Instrumenti

1°. In multis ejusmodi nominibus quæ etiam simplicia sunt, adhiberi monosyllabum

çiù 子

qui est filius
Exempli gratia

siām	arca	箱

&

siām	arca	箱
çiù	(expl.)	子
kím	speculum	鏡
	&	
kím	speculum	鏡
çiù	(expl.)	子

2°. Analogiam rerum hic ducem esse posse:

ỹ	vestium	衣
xoă vel xuă	verriculum brosse, vergette	刷
	&.	
hiâi	calceorum	鞋
xoă	verriculum. brosse decrotoire	刷

5°. De nominibus vehementiæ.

Nomina hæc apud Sinas locum per se habere non possunt: Nam ut apud Hebræos rei augmentatio vel vehementia ostenditur per repetitionem, sic apud Sinas verbi gratia in tá hiŏ

hĕ	venerandus	赫
hĕ	venerandus id est maxime vener.	赫
xĕ	lapidum	古
yên	congeries	巖
yên	congeries id est congeries maxima.	巖

6°. De nominibus possessivis

sĭ	occidentis	西
sü	Doctor	士
lĭ	li	利
mà	mà	瑪
téu	théu	竇

Europæ doctor Matthæus

In his & similibus prasibus semper subauditur

gîn 人

et sæpe exprimitur.

Articulus III.

De formâ nominum.

sīn	cor	心
tĕ	virtus	德
kiā	domus	家

simplicia sunt

Composita

ȳ	nomen τȣ̃ ȳ ȳn magni Colai	伊
ȳn	Colai illustrissimi.	尹
tái	nomen	太
háo	imperatoris	昊
fŏ	fŏ	伏
hī	hī	羲

:additis ut

çù	filius	子
ûlh	infans	兒
lèu	caput	頭

insertis ut

chām	largus	長
chē	currus	車

&c. Sunt autem apud Sinas numeratia hæc seu expletiva monosyllaba sat frequentia.

chām	folium charta	張
çēm	acervus	增
chē	currus	長
chī	qui, cujus	車
chín	turma	之
çō	limare	陣
góéi	persona	磋
kān	canna	位
kēn	radix	竿
kīen	præhendere	根
		牽

Neque vero iis utuntur ad libitum sed huic vel illi rei, hoc vel illud inservire natum. Sic

kĕù	os bouche	口
kien	res	件
k̆ivén	tabulæ	券
k̆iù	periodus	句
k̆iûn	grex	群
pà	capere	把
p̆iĕ	pannus	疋
p̆ién	fulcrum	片
puén	fundamentum	本
tìm	cumulus	頂
t̆iâo	ordinatio	條
vì (ouèi)	cauda	尾

(explet.) chām 長

rebus duplicibus aut longis destinatum est.
Exempli gratia.

yĕ	unum	一
chām	(explet)	長
c̆hì	folium papyri	紙

explet. c̆êm 增

tabulatis et contignationibus
Exempli gratia

sān	tria	三
çēm	(explet.)	增
lèù	tabulata	宴

explet. c̆hē 車

baculis et ramis arborum rebusque trabealibus.

Exempli gratiâ

一車舡之

yĕ	una
chē	(explet)
ʿchûen	navis

explet. chī

penicillis scriptoribus
Exempli gratiâ

三之筆

sān	tres
chī	(explet)
piĕ	penicilli

陣八陣兵

explet. chín

ordinibus exercituum
Exempli gratiâ

pă	octo
chín	explet
pĭm	milites

磋三磋城

explet ʿçō

muris & moenibus
e. g.

sān	
ʿçō	(explet)
ʿchîm	muri

Cætera usus docebit.

白黑善惡

pĕ	albus
hĕ	niger
xén	bonus
gŏ seu ngŏ	malus

32 Quæ sunt etiam albedo, nigredo bonitas malitia.
Sed sæpissimè etiam ad majorem rei perspicuitatem, una simul conjungi duo ejusdem fere significationis.
Sic dicunt.

gŏ seu ngŏ	malum	惡
tĕ	nequitia	慝

la méchanceté, la sceleratesse

xén	bonum	善
haò	bonitas la bonté la debonnairette.	好

Articulus. IV.

De genere nominum

Genus determinatur duplici modo &

1°. Ex rerum natura
e.g.

gîn	homo	人
niù	fœminitatis	女
gîn	homo seu fœmina	人

Ad hæc revocantur

nân	masculus	男
çù		子

nân	masculus	男
gîn		人
niù	fœmina femella	女
çù		子

&

niù	fœmina	女
gîn		人

2°. Per monosyllabum designandæ speciei proprium.

Sic ubi de avibus, marem indicat vox

chám	maritus marita	丈
fū	de viro & uxore	夫
&		
fú	marita la femme	婦
gîn		人
çī	uxor	妻
çù		子
&		
fú	uxor	夫
çī		妻
fū	maritus seu vir & uxor	夫
fú		婦
fū	maritus seu vir & uxor	夫
çī		妻

hiūm		雄
fœminam, vox		
çū	aut	雌
çù		雌
Ubi de piscibus mas est	meù	牡
fœmina est	pīn	牝

Ubi de quadrupedibus & muscis masculum denotat, vox

kūm		公
fœminam vox	mù	母

Sed regulæ ejusmodi exceptiones patiuntur.

kī	gallus	鷄
kūm		公

chù	porca	猪
mù	fœmina pr. mater.	母

kī	gallus	鷄
kiŏ		較

ad gallinam

kī	gallina	鷄
mù		母

chù	dominus seu magisterii	主
gîn	homo	人

chù	domina seu magisterii	主
mù	mater	母

2°. Ad canes commonstrandas itemque ad porcos, adhibeantur in masculino kù in fœminino quomodo in aliis mù: dicitur ergo

kiùèn	canis	犬
kù	mascula pr. vetus	古

kiùèn	canis fœmina	犬
mù	prop. mater	母

chù	porcus	猪
kù	masculus pr. vetus.	古

Exprimuntur ergo Genus per

ʿtūm		同
kūm		公

Individuum per

tŏ tŭ	solum	獨
chè	quod	者

Sic dicunt, conveniunt & differunt

yeù	habent	有
tŭm	idem,	同
yeù	habent	有
ý	differens.	異

&

tŭm		同
sim		性

Differentia per

ý

&

ý		異
piĕ		異

Species per

luý

別類

Articulus V.

De numeris nominum.

Numerus vel singularis
Dualis nullus est
vel pluralis

1°. De singulari

1°. Quicquid pluralitatis notam non habet, singulare censetur.

kuăm	lumen.	光

Sic

gîn	homo	人
tĭēn	colum	天

Sic

yĕ	unus	一
gîn	homo	人

Et idem est

meù guidam

mìn guisque

2°. De Plurali

Pluralis fit multipliciter, vel enim
1°. iis monosyllabis quæ vulgo pluralitatis nota
Sunt verobres, scilicet,

mûèn plures

tèn alii

& varius

moèi guique

Sic Singularis

vĕ res

Pluralis

vĕ res

等人人們我我每先生先生們

某民們等每物物

tèn plures

Singularis

gîn homo

pluralis

gîn homines

mûèn plur.

singulares

ngò ego

plural.

ngò ego

moèi plures
propr.
quisque
nostrum

Sic singul.

sièn ante

sēm natus
id est
magister

plural

sièn ante.

sēm nati

mûèn plures
id est
magistri
les maîtres

siēn magistri 先

sēm 生

tèm 等

3°. Per monosyllaba pluralitatis quae iterum vel praeponuntur ut haec septem

chū omnes 諸

chúm omnes 仆 象

pĕ centum 百

ván decem millia, omnes. 萬

kiū utrique les uns & les autres. 俱

só sú numerus 数

kì aliquot 幾

Vel postponuntur ut haec quatuor.

tèm plures alii 等

tū omnes 都

kiaī omnes 皆

hiēn omnes 咸

Nec desunt alia etiam nonnulla

Articulus VI.

De Casibus nominum.

chī 之

Et in lingua vulgari per

ti tĭe 的

Itaque 1°. Nominativus & 2°. Accusativus monosyllabum simplex.

3°. Genitivus apud Litteratos fit per

4°. Ad dativum & sæpe etiam ad accusativum utuntur particulis

yū 於
&
yū 干
gallicè a, pour en faveur
sed rarius
ỳ 以

aliquando tui 對

aliquando hô 和

aliquando yù 與

5°. Quod si Ablativum volueris, habes eadem illa Dativi monosyllaba & præterea.

tûm 同

6° Vocativus admittit initio

yā 呀
&
yā 啞

hô sive ô 阿
in fine
dicitur ergo

tiēn coelum 天

tiēn coeli 天

chī 之
&
tiēn coeli &c 天

tiĕ 的

nì 你

& ngò 我
seu pronomina primæ & secundæ personæ duo
De Ablativo

semper subauditur
tiĕ aut chī ex v.g.
rō tiĕ ferro 鐵

rō tûm cupro 銅

rō ŷn argento 銀

Nominis exemplum per casus suos.

Singularis				Pluralis			
Nom.	tiēn	天	Dominus	Nom.	tiēn	天	Domini
	chù,	主			chù	主	
					muên	們	
Gen.	tiēn	天	Domini	Gen.	tiēn	天	Dominorum
	chù	主			chù	主	
	tiĕ	的			muên	們	
					tiĕ	的	
Dat.	yù	與	Domino	Dat.	yù	與	Dominis
	tiēn	天			tiēn	天	
	chù	主			chù	主	
					muên	們	

Singularis

	tiēn	天	
Acc.	chù	主	Dominum
	zjā	呀	
Vocat.	tiēn	天	ô Domine
	chù	主	
	tûm	同	
All.	tiēn	天	cum Domino.
	chù	主	

Pluralis

	tiēn	天	
Acc.	chù	主	Dominos
	mûen	們	
	zjā	呀	
Voc.	tiēn	天	ô Domini
	chù	主	
	mûen	們	
	tûm	同	
	tiēn	天	
All.	chù	主	cum Dominis
	mûen	們	

Nota

1°. Genitivi tĭ tiĕ 的

& chī 之

omittuntur, quoties phrasis est de rebus per se claris ac notioribus.

Sic dicitur

pím	militum	兵
kūon	mandarinus	官
ỳn	argenti	銀
tīm	clavus	丁
kiā	domûs	家
chù	dominus	主

pro	pím	ỳn	kiā
	tiĕ	tiĕ	tiĕ
	kūon	tīm	chù &c.

2°. Cum in phrasi genitivi reperiuntur duo

tĭ tiĕ 的

chī 之

non nisi unum est

Sic

xí	est	是
pĕ	pè	比
kīm	kim	京
fú	Gubernatoris	夫
tiĕ	(genit. nota)	的
ûth	puer	兒
çù	filius	子

3°. Ubi e duobus monosyllabis aliud est aliûs genitivus, aut quod idem est in alius regimine esse debet: quod ab alio regitur, id semper praecedit, nunquam postponitur, alioqui sensus omnino diversus esset.

Sic

kiā	est domûs	家
chù	Dominus	主

Sed esset

chù	gubernare (maîtriser)	主
kiā	domum une ou la maison	家

Quæ duæ significationes ex diversa constructione illico nascuntur.

Articulus VI.

De Comparationis gradu & quomodo exprimantur Superlativa.

1° Comparativa

Ad comparativa efficienda Particulæ sunt tres Prima.

kēm	magis	更

Secunda

yéu	amplius	又

Tertia

guò kuò	superare	過

Quæ is non rarò additur

pì	comparare	比

Sed præponuntur duæ kém & yéu Sic dicitur

1°

kém	magis	更
hào	bonus seu melior	好

2°

yéu	amplius	又
hào	bonus seu melior	好

Postponitur 3ª kuò sic dicitur

siào	parvus	小
kuò	superare seu minor	過

Sed præter illas tres, alias phrases adhibent, quarum enumeratio hæc ferè.

1°

kuó		過
yū		於
vel yû		逾

1° kuó yū exempl.

ngò	ego	我
c̣ūm	acumine	蔥
mîm	lumine illuminari.	明
kuó	superare	過
yū	(ad)	於
nì	te	你

lateralis, color rubeus remissus.

Ego acumine et lumine supero te id est Doctior te sum.

2°. pŏ non jû sicut

Sù

c̣ù	hic	此
gîn	homo	人
pŏ	non,	不
jû	sicut	如
vû	non	無

2°

pŏ

jû

3°.

yù

&

yeĕ

4°

nîm

&

kŏ

5°

hoám

6°

tō

&

xaò

7°

yĕ ỹ

fă

不如喻越寧可況多少一發

sem	natus	生

Post non subauditur esse, existere debuisset, pro melius fuisset illi homini, si natus non fuisset.
Itaque inservit pŏ jû quoties comparanda est res, vel magna cum majore, vel parva cum minore &c

ché	hoc	這
kó		个
pŏ	non	不
jû	sicut	如
ná		那
kó	illud	个
kaō	altum	高

3° Particulæ

yù		喻
&		
yuĕ		越

significant per se amplius, magis & repetitæ, quo plus, eo plus.

Sic dicitur

ĭtā	ille	他
yù	plus	喻
haò	bonus	好
	pro melior	
Item	—	
ngò	ego	我
yù	plus	喻
ĭchĕ	comedere,	食
yù	plus	喻
gó	esurire	餓

Quo plus comedo, eo plus esurio

4°

nîm	magis conveniens préferable	寧
unà cum kŏ	conveniens decorum	可

id que vel separatim vel conjunctim

1° Separatim.

Sic

nîm	melius	寧
cù sù	mors	死
pŏ	non	不
kŏ	convenit	可
pái	revereri	拜
pû	pu	菩
să	sa idola	薩

2°. Conjunctim

Sic

nîm	conveniens magis,	寧
kŏ	decorum	可
sù	mori,	死
pŏ	non	不
kàn	posse audere	敢
fán	committere	犯
çuí	peccatum	罪

Phrases hæ frequentes satis, sed fac id attendas, si in priori parte ponatur,

nîm		寧

in posteriori sequi debere

pŏ	non	不
kŏ	conveniens est	可

Quod si in prima parte posueris

nîm		寧
kŏ		可

In secunda non aliud esse posse quam

pŏ	non	不
kàn	posse non audere	敢

40 Significatio ergo generalis hæc est, melius est, si, melius esset, si gallicè: il est meilleur pour vous de, il est préferable pour vous de, &c

5°

hoám est contra, magis.

Exemplum

ché	hoc	這个
kò		
hoám	magis seu contra	况
haò	bonum	好

est magis, seu aliquid magis &c

hoám	magis seu potius	况
yeù	habetur	有

6°

tō	multum	多少
&		
xaò	paucum	

Si cum exprimere volunt amplius & numerum majorem, utuntur tō ante numerum.

Exemp. gratiâ,

tō	amplius	多
leàm	duabus	兩
c^ien	regalibus	賤

2 reales de plus.

ç^aî	est in	在行
hîm	procedendo	
tō	amplius	多
ç^u	duplicè	次
pú	passu	步

Gallicè il avance deux pas de plus

Eodem modo xaò minus

xaò	minus	少
ùlh	duobus	二
leàm	regalibus	兩

Gallicè deux réales de moins.

yĕ 一

fă 發

&

yuĕ 越

fă 發

Exemp. gratiâ

quo magis eum impedio, eò magis venit.

ngò ego 我

çù impedire 阻

tă illum 他

yĕ unâ 一

yuĕ vel superare 越

fă pullulatione 發

laî venit 来

hô 何

hoám 況

sed cujus exempla rariora

Nota

1°. Ut in comparationibus sæpe adhibetur

pì 比

sic plærumque, ubi non adest, subintelligi

2° yū 於

esse, ad, comparatione facta, cum &c.

3°

pŏ 不

kŏ 可

&

pŏ 不

tĕ 得

in comparationibus etiam usurpari, sed ita ut subaudiatur verbum posse, pertingere, aut aliud hujusmodi

4° Comparationes proprie dictas inter duas orationis partes fieri per particulas identitatis, ut,

高 一 長

kaō	altus
yĕ	unus
chám	tabulatus

plus haut d'un étage

Atque hæc sunt fere quæ de comparativis observari possunt.

2° Superlativa

Sunt etiam superlativa vel particulis vel periphrasibus huic usui propriis ac destinatis, quæ vel præponuntur tantum numero 8, vel tantum postponuntur numero 5, vel utriusque conditionis esse possunt numero 3.

Particulæ præpositæ 8.

Sunt 1°

至 絶 最 好 替 一

chí

2°

civĕ

3°

cuì

4°

háo

5°

tí

8

yĕ

一 般

yĕ

puōn

aut aliam quamvis bis repetitam

5°.

大 一 切

tá	magnus
yĕ	una
čiĕ	parte

id est major unâ parte

plus grand d'une tiers.

短 三 寸

tuòn	curtus
sān	tribus
čun	pollicibus

plus court de trois pouces

得緊道極

4°
tĕ
kìn
5°
táo
kiĕ

太上十分

6°
tái
7°
xám
8°
xĕ
fuén fén

Particulæ aliquando præpositæ, aliquando postpositæ 3.

一等極盡至

1°
yĕ
tèm
2°
kiĕ
3°
çín

Exempla omnium satis frequentia,

1°
Præpositarum 8
1°
chí supremè, tres

不過得限得極

Particulæ postpositæ 5

1°
pŏ
kúo
2°
tĕ
hèn
3°
tĕ
kiĕ

Sic

chí	supreme	至
xīm	sanctus id est sanctissimus.	聖

2°

çiŭe (tsuĕ)	summè Gall. tres	絶

Sic

çiŭe	summe	絶
pĕ	albus	百

3°

çíu	summe Gall. tres	最
çíu	maxime	最
kāo	altus	高

Hoc in scriptis usitatissimum, in familiari sermone rarissimum.

4°

hào	bene, maxime.	好
hào	maxime	好
kieù	diu	久

un grand temps

hào	bene	好
kì	aliquot	幾
çāo	vicibus	遭

asses grand nombre de fois

5°

tí	substitutione, gradu, seu gradatione.	第
yĕ	primâ	一
tí	gradu	第
yĕ	primo	一
çūm	perspicax &	葱
mîm	doctus	明
tí	gradu	第
yĕ	primo	一
hào	bonus omnium optimus	好

第一大人

tí	gradu	
yĕ	primo	
tá	magnus	
gîn	vir	

magnorum virorum primus

6°

t'áí	maximè	
t'áí	magnitudine summâ	
tō	multus	

excessis.

t'áí	excessivè	
tá	magnus	
t'ái	excessive	
siaò	parvus	

太太多太大太小

t'ái	excessive	
haò	bonus	

7°

xám		

Utuntur præcipue ad dignitates exprimendas.

Sci

xám	supra	
haò	bonus	
xám	supremi	
tèm	gradûs	
tiĕ	qui	

d'un dégré supérieur.

xám	supremæ	
haò	bonitatis	

太好上上好上等的上好

十分熱 十分令

xĕ	decem
fuén	partibus
gĕ	calidus
	calidissimus
xĕ	decem
fuén	partibus
lém	frigidus
	frigidissimus

2° Postpositæ 5.

不過 玅 不過

pŏ	non
kuó	transire
	ita ut nihil ultrà.
miáo	mirus
pŏ	non
kuó	transeat
	ut nihil transeat.

的酒上好的人

tiĕ	(explet)
çieù (tsiou)	vinum
	du meilleur vin
xám	supremæ
haò	bonitatis
tiĕ	(gen. explet.)
gîn	vir, homo

8°

xĕ (xĭ)
fuén (fén)

十分痴癡

Sic

xĕ	decem
fuén	partibus
c̆hī	ignorans
	&
c̆hī	
	ignorantissimus.

2°. tĕ hén (hién)

miaó	mirus	玅
	(qui)	
tĕ	attingat	得
hén	terminum	限

admirabilis ita ut attingat ad terminum.

3°

tĕ	attingere	得
kiĕ	supremum	極

Sic

chīn	verus	真
	(qui)	
tĕ	attingat	得
kiĕ	supremum	極

4°

tĕ	attingere	得
kìn	cœlum	繄

tĭēn	Dei	天
chù		主
kiáo	lex	教
xí	est	是
chīn	vera	真
	ita ut	
tĕ	attingat	得
kìn	cœlum	繄

5°

táo	pervenire ad	道
táo	pervenire ad	極
kiĕ	supremum	

Sic

kiĕ	supremum	惡
ngŏ	malus	
	sic	
táo	道 vel	到
kiĕ	usque ad supremum	極

Particulæ aliquando præpositæ aliquando post-positæ.

1°

yĕ	primi	一
tèm	ordinis	等

Sic

yĕ	primo	一
tèm	ordine	等
haò	bonus	好

&

haò	bonus	好
yĕ	primo	一
tèm	ordine	等

vel primi ordinis

2°

kiĕ		極
kiĕ	supremè	極
ĉhâm	largus	長

&

ĉhâm	largus	長
kiĕ	supremè	極
kiĕ	supreme	極
kāo	altus	高

&

kāo	altus	高
kiĕ	supremè	極

Cum kiĕ 極

significet supremè, ad summum & Gallicè au plus, eo utuntur Sinæ subsequente

xaò 少

quod est ad minus, saltem, sic ut dicas saltem per annum semel, Gallicè au moins une fois l'an, dicunt.

móei	unoquoque	每
niên	anno	年

kiĕ	supremè	極
xaò	minus	少

Quod forte vertendum esset, unoquoque anno ad minus supremum, aut de verbo ad verbum, ad supremitatis minoritatem, quæ phrases Sinis omnino peculiares.

3°

çín	omne, totum, ad finem usque.	盡

Itaque,

xuĕ	dicere	說
pŏ	non	不
tĕ	attingit	得
cín	omnia.	盡

dici omnia nequeunt.

quæ locutio ad Superlativa referenda est.

De aliis quibusdam Superlativorum modis.

1°. Duplica monosyllabum adjectivum vel una cum tiĕ in fine, vel etiam sine tiĕ & habebis superlativum.

kāo	altus	高
kāo	altus	高
tiĕ	qui	的

id est altissimus

héu	postremus	後
héu	postremorum	後

Gallicè le dernier des derniers

kŏ	convenientissimus seu	可
kŏ	maximè conveniens	可

2°. Fieri potest per,

xín		甚
xín	maximè	甚
haò	bonus propriè num bonus.	好

3°. Si adjectivum seu monosyllabum adjective sumendum præposueris,

大德

tá	magnæ
tĕ	virtutis

Exemplum

大德本

tá	magnæ
tĕ	virtutis
puén	fundamentum.

principale, principalissimum.

4° Pro xĕ
fuén

de quo supra, usurpari potest

十方

xĕ	decem
fām	partibus

Addito semper monosyllabo adjectivorum facturo.

5° In Libris non raro adhibetur

至與

chī	cum
yū	usque ad

6°. Denique phrasim superlative inservituram habes

人中第一大的

gîn	ex hominum
chūm	medio
tī	ordinari (si ex ordine capiantur)
yĕ	unus
tá	magnus
tiĕ	qui

supple erit, hic vel ille

Articulus VIII.

De nominibus numerorum

				çĭĕ (thsi)	7	七
				pă	8	八
				kieù (kioù)	9	九
				xĕ (xĭ)	10	十
yĕ	1		一			
ùlh	2		二	xĕ	10	十
sān	3		三			
śù	4	olim	亖	xĕ / yĕ	11	十
		nunc	四			一
ù (où)	5		五	xĕ / ùlh	12	十
lŏ (lŭ)	6		六			二

十三 三十 十三 十一 一百 百一

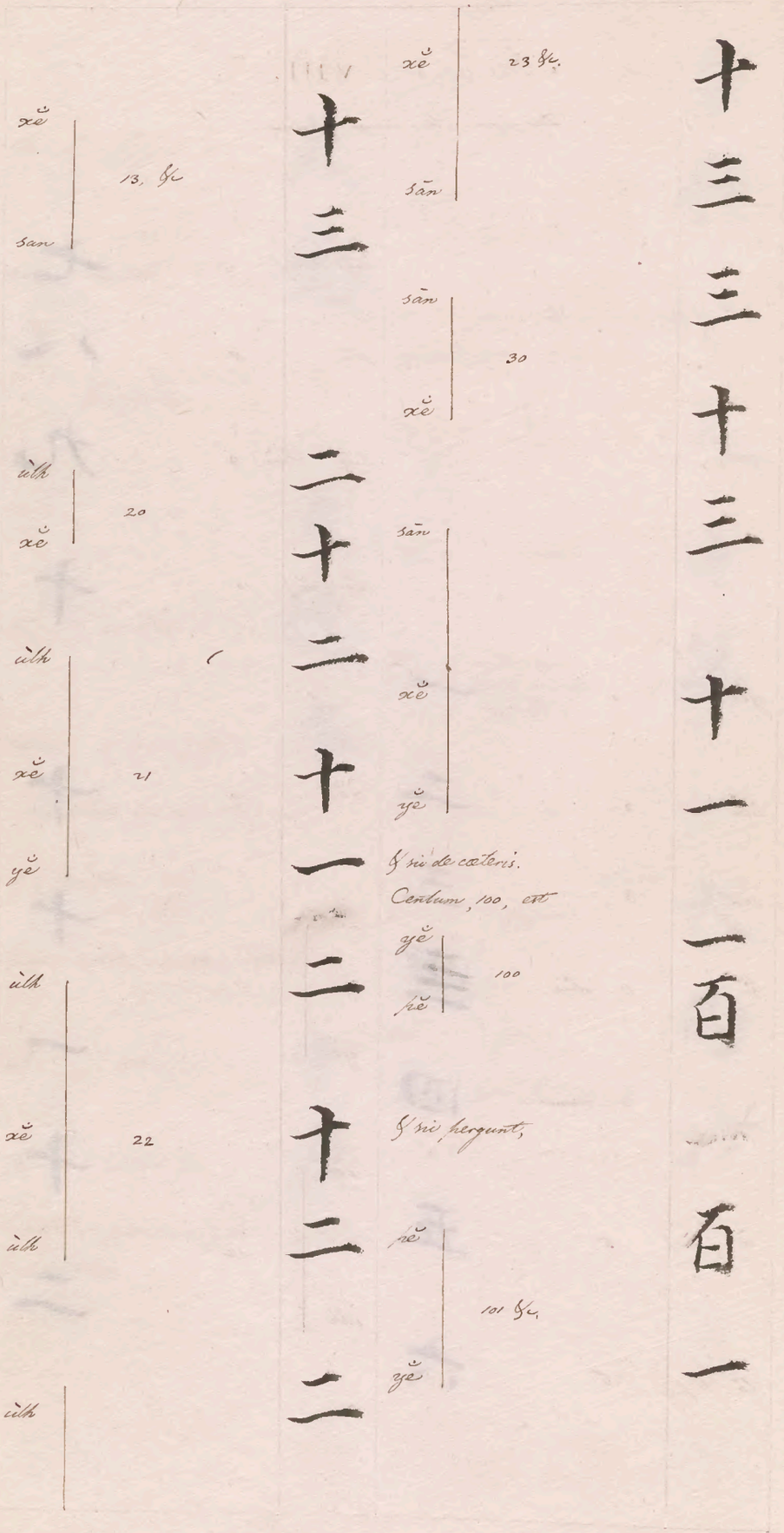

兆 in ordinalibus 第第一第四

chaó

adesse fere semper,

tí

tí / yĕ — primus

tí / sú — quartus &c.

百二千萬億兆京垓

pĕ / ùlh — 102 &c.

çiēn 1000

ván 10,000.

ý 100,000

chaó 1,000,000.

kīm 100,000,000

kāi 1,000,000,000

Sectio Secunda
De Sinarum Pronominibus.

Articulus Primus.
De pronominibus Personalibus Primitivis.
1°. Generatim.

	Prima Persona.			Secunda Persona.			Tertia Persona.		
Singul.	ngò	ego	我	ní	tu	你	tā	ille	他
Plur.	ngò mûen	nos	我 們	ní mûen	vos	你 們	tā mûen	illi	他 們

	Prima Persona.			Secunda Persona.			Tertia Persona.		
Singul. Nomin	ngò gò	ego	我	nì	tu	你	tā	ille	他
Genit. vel	ngò chī ngò tǐ tiě	mei mei	我之我的	nì chī vel nì tǐ tiě	tui tui	你之你的	tā chī vel tā tǐ fiě	illius illius	他之他的
Dativ.	zjù ngò.	mihi	于我	zjù nì	tibi	于你	zjù tā	illi	于他
Acc. et Nomin. Vocat.	zjâ ngò	ô ego	呀我	zjâ nì	ô tu	呀你	zjâ tā	ô ille	呀他
Ablat.	tčûm ngò	cum me	同我	tčûm nì	cum te	同你	tčûm tā	cum illo	同他

	Prima Persona			Secunda Persona			Tertia Persona		
Plural. Nomin.	ngò mûen	nos	我們	nì mûen	vos	你們	tā mûen	illi	他們
Genit.	ngò mûen chī vel tĭ tiĕ	nostrum	我們之的	nì mûen chī vel tĭ tiĕ	vestrûm	你們之的	tā mûen chī vel tĭ tiĕ	illorum	他們之的
Dativ.	ngiù ngò mûen	nobis	于我們	ngiù nì mûen	vobis	于你們	ngiù tā mûen	illis	于他們
Acc. et Nomin. Vocat.	ngâ ngò mûen	ô nos	呀我們	ngâ nì mûen	ô vos	呀你們	ngâ tā mûen	ô illi	呀他們

	Prima Persona			Secunda Persona			Tertia Persona		
Plural. Ablat.	tʿûm	cum	同	tʿûm	cum	同	tʿûm	cum	同
	ngò	nobis	我	nì	vobis	你	tʿā	illis	他
	mûen		們	mûen		們	mûen		們

Notæ

Observabis 1° pro

mûen 們

ut in nominibus ita etiam in pronominibus primæ & secundæ personæ adhiberi posse

tèm 等

sed in tertia unum

mûen 們

2°. Item pro ya

yā 呀

in vocativo usurpari posse

yà 唖

3°. Pronomina harum personarum alia esse, at minus usitata, scilicet

Primo, in prima persona tres pro

ngò gò 我

aliquando

ngû gû 吾

aliquando

yù 予

aliquando

yû 余

quod est Litteratorum

Aliquando etiam usurpari

xīn corpus 身

aliquando

chìn 朕

quod ultimum unius est imperatoris

pŏ pŭ ego 僕

ego servus tuus in epistolis

&

yû ego 遇

ego non ingeniosus in deliberationibus

Secundo pro

nì tu 你

non raro adhiberi

ùlh 爾

& in plurali cum poéi esse nos.

ùlh 爾

nos

poéi 輩

Item

jù 汝

niù 女

jû 如

atque etiam

jŏ, 若

sed rarissime.

Tertiò, tertiam personam exprimi posse

per,

pì ille 彼

& apud Litteratos, elegantiæ gratiâ, per kŭ vel kuĕ, at in reciprocatione.

per

çú seipse, seipsum. 自

&

çú egomet 自

kì ipsemet 己

Cæterum illud

çú 自

verba præcedere solitum: exempli gratia

çú seipsum 自

kĭ fallere 欺

Articulus II.

De Pronominibus Personalibus, Derivativis, Possessivis primæ secundæ & tertiæ Personæ.

Prima

ngò | meus, a, um,

chī | (genitiv.)

我之

Secunda

nì | tuus, a, um

chī | (genitiv)

你之

Tertia

tā | illius

chī | (genitiv)

他之

Pluralis, prima persona

ngò | noster, a, um

muên

chī | (genitiv)

我們之

Secunda

nì | vester, a, um

muên

chī | (genitiv)

你們之

Tertia

tā | eorum

muên

chī | (genitiv)

他們之

2°

Pronomen tertiæ personæ recipr.

kī | suus, a, um

其

Notæ.

1°. Pronominibus primæ, secundæ & tertiæ personæ

ngò

chī

我之

Sic dicitur

你之他之

nì

chē,

tā

chī, :

Tum in singulari, tum in plurali additur tantum nomen rei substantivum.

Sic,

我之德其

ngò | mei

chī | (genitiv.)

te | virtus &c
pro virtus mea

2° τῷ,

kî

reciproco, vel non additur
vel additur

Non additur cum substantivum est unicum.

其意者其利

kî | ejus vel eorum

ý | voluntas

chè

kî | ejus vel eorum

lí | commoda

Additur, cum substantiva sunt duo, quorum alterum in genitivo.

其子之惡

kî | suorum

çù | filiorum

chī | (genitiv.)

ngŏ | vitia.

Articulus III.

De Pronominibus Demonstrativis.

Demonstrativæ sunt vel rei propinquæ vel rei longinquæ ac remotæ, vel indifferentia.

1°. Rei propinquæ.

Pronomina hæc apud Sinas duo:

Alterum Litteratorum, & est

pì 彼

&

pí 比

Alterum Vulgi, & est

çù (tsè 此

vel

ché 這

kó 个

vel

kó 個

vel

kó 箇

Generale hominum rerumque dicunt ergo

ché | hic 這

gîn | homo 人

ché | hujus 這

gîn | hominis 人

tiĕ | (genitiv.) 的

yù | (dativ.) 與

ché | huic 這

gîn | homini 人

Sed in plurali ex illis quas supra adduximus pluralium monosyllabis, assumunt,

kì 幾

& sæpe

kì | 幾

kó | 个

vel

kó 個

vel.

kó

cta dicunt

Nominativo.

ché

kì

kó

gîn hic homo

Genitivo

ché

kì

kó

gîn

tŭ tiĕ hujus hominis

& sic de cæteris.

2° Rei longinquæ aut remotæ

Sunt autem præcipue duo

1° Litteratorum,

cà (tsee)

2° Vulgi

ná

&

ná

kó

vel

kó

vel

kó

Exemplum

ná

kó

ille

gîn homo

Sed attentior etiam gutturalem mono syllabis, nempè 3°

fŭ

4°

kuĕ (kuĕ)

茲那那个個箇箇那个人夫厥

箇這幾个人這幾个人的

5

fū 斯

6

chū 諸

7 vî

quod ultimum videbis in particulis.

3°. Indifferentia.

Talia sunt apud Latinos ipse, iste, apud Gallos, celui, celle, lui, item proprius: eodem modo habent Sinæ kî, kí, kì, çú, čīn, kīa &c.

1

kî 其

illud quod jam vidisti

2.

kí 既

3.

kì 已

quæ tria significant idem quod is, ea id, Sic

kî | id 其

sò | quod 所

pŭ pŏ | minus 博

chè | 者

4.

çú, se, seipse, de quo jam supra, sed conjunctum cum

kì 已

5.

čīn proprius 親

Ita dicunt

čīn | propriâ 親

xeù | manu 手

čīn | proprio 親

xīn | corpore 身

ipse, lui-même en personne

6

kīā domus 家

quod apud Sinas erit idem il medesimo

Sic

çú | ipsius 自

kīā | domus 家

quod est lui-même aut etiam moi-même

ngò	mei	我
çú	ipsius	自
kiā	domus	家
	egomet, moi-même 7	
kūm	corpus	躬

apud Litteratos, pro ipsemet,

ngò	mei	我
kūm	corpus	躬
	ego ipsemet. 8	
xīn	corpus	身
	corpus pro seipsum.	

Articulus IV.

De Relativis.

1°.

Qui, quæ, quod
seu relativum simplex
Fit tribus modis.

sò	1	所
chī	2	之
tiĕ	3	的

1°.

De sò, qui, quæ, quod. 所

observabis hæc quatuor

1°. Cum habet antecedens, illud immediate sequitur.
Verbi gratia

kî	id	其
sò	quod	所

2°. Cum neutraliter usurpatur, Antecedens in se includit
Exemplum

vû	non est	無

sò	quod aut id quod	所
pù	non	不
chī	tangat vel attingat	至

3°. Cum in phrasi Nominativus verbi est, relativum nominativo postponitur, inter nominativum & verbum. Exemplum.

xĕ	decem	十
mŏ	oculi	目
sò	quod	所
xí	vident	視

pro id quod decem oculi vident.

4°. Sò non solum personis, sed etiam rebus inservire.

chī	in	之
k̂î	illis	其
sò	quos	所

c̄īn	propinquos id est propter propinquitatem	親
ngái	amamus aut amant homines	愛

2°

De chī 之

In libris Sinicis omnibus & in omni sermone nihil frequentius quam hoc

chī 之

& tamen vix ac ne vix quidem ejus usus satfixus ac stabilis

1°. Jam præpositionis instar, id vidisti

chī	in	之
k̂î	illis	其

ubi tamen non male fortasse verteres, quod illa, vel quoad illa.

2°. Genitivi notam esse patet, id quoque ex superioribus nosti, & ubique in hoc sensu reperitur.

3°. Junctum nominibus, adjectiva facit fere emphatica.

Sic

kù	antiquitatis	古
chī	(not. Genitiv)	之

gîn homines 人

chī qui 之

antiqui

4°. Cum particulæ negativæ postponitur, significat, possibile non est, fieri nequit.

Sic

vû non 無

chī quod 之

supple fiat.

Vide ta hio. pag. 2. §2.

5°. Si cum monosyllabo infinito aut indeterminato positum fuerit, illud idem monosyllabum ad presentis, aut etiam tertiæ personæ significationem convertit.

Sic ta hio fol. 8. §. ult.

ajén proverbium 諺

ajèu est seu datur 有

chī 之

tĕ attinget / obtinet 得

chī 之

xĕ comedunt 食

fă imitatur vel imitabitur. 法

chī 之

Superest ergo quæstio, en τὸ

chī 之

acceptationibus jam sex: quænam erit significatio generica.

Dico ego ubicunque illud repereris ad has ce duas reduci posse ac debere.

1°. Ad Genitivi significationem quod infinitis exemplis constat.

2°. Ad generaliorem illam quæ Latinè exprimi solet per quoad, quantum ad.

3°

的

De tiĕ

Idem de tiĕ & chi ferendum judicium est, cum sit tantum vulgare.

賣

mái	vendere
hiūn	odores
tie	genit.

Un Parfumeur.

Quid aliud est quam vendit odores, qui vendere odores (genitivus) homo

熏

的

11°

Relativum Interrogativum.

1°

De Personis

Sic dicunt apud Litteratos.

孰

xŏ

In vulgari sermone

xuî quis

誰

是

xí	quis est.
xuî	quel est-il

誰

xuî	quis
laî	venit?

誰

xuî	cujusnam
guéi	causâ?

誰

2°

De rebus.

何

hô	quid
hô	quod
vên	petere.

pro quidnam fatis?

何

問

xí	esse
nà	quid?

pro quid est?

是

那

&

xín	quodnam	甚
mò	negotium	麼
xí	esse	是
nà	quænam	那
yĕ	una	一
kién	res	件

pro quænam est res

xín	quodnam	甚
mò		麼
sú	negotium	事

3°

De modo rerum

Quî seu quomodo? dicitur tripliciter

hô	qualiter?	何
hô	qualiter	何
jû	sicut?	如

&

jû	sicut	如
hô	qualiter?	何

& responsio est

yû	ut	如
çù	hoc	此

hoc modo, seu sic, ita.

ché	hoc	這
yám	pacto	樣
ché	hoc	這
puŏn	modo	般

4°

De quæstionibus loci

lî		裡

qui est locus & respondet omnibus Itaque

chī	hic	這
lî	locus.	裡

& est hoc loco, in hunc locum &c

ná	ille	那
lî	locus	裡

& est etiam illuc, illinc, illac

çûm,	gall. d'où?	從
çûm	unde	從
hô	quali	何
laî	venire	来

& subauditur persona.

5°.

De quantitate mensurae & temporis

kì	quantus, a, um.	豈
xí	fuit seu est	是
kì	quantum	豈
xî	tempus	時
kī,	quot	幾
kī	quot	幾
çü	vicibus?	次

Confucius. p. 56 l. 3

3°.

Relativum genericum restrictivum. Talis, alius, aliquis, quisque, unusquisque.

kó	talis	个
tā	alius	他
piĕ	alii	别
	item	
gîn	homines	人

seu homines generatim

不論不秬互相對

pŏ	sine
lún	discursu
pŏ	sine
kiū	regula
hú	contra
siām	simul, inter se
tuí	adversus

Sine phrasis

siām	inter se
tuí	opponuntur.

4°

Relativum genericum universale.

Omnis, unus quisque, quicumque, quivis

1°. Omnis, omnes, omnia,

象

chúm,	omnes

是麼甚麼幾个俱每類每日

xí	aliquis vel sunt qui
mò,	nunquid
&	
xín	estne
mò	aliquid?
kī	aliquis
kó	
kiū	uterque
moei	quisq.
&	
luì	quisque propr. species. Sic
moei muì	unoquoque
gĕ	die

&

chúm	omnes	伙
tū	omnes, omnia	都
chū	omnes	諸
kiāi	omnes	皆
hiâi	omnes	諧
kiū	omnia	俱
chāi	omnes	儕
p̔îm	omnes simul	幷

p̔în	omnes, ordo universus	品
2°. Unusquisque exprimitur vel per		
moèi	quisque aut singuli.	每
vel per		
p̔în,	ordo universus. tous.	品
3°. Quicumque, quilibet, quivis		
fân		凡
gîn		人
&		
tán		彈
fân		凡

Articulus VI.

Recapitulatio Pronominum, eademque apud Sinas ferè semper, iis, quas Urbanitatis vocant, phrasibus suppleri solere.

: raro igitur his vocibus utuntur ego, tu, ille; nos, vos, illi: sed earum dem loco, pro sua unusquisque

78 conditione, hanc vel illam phrasim adhibet.

小价敝處

siaò | parvitatis
id est
meus
kiaí | servus.

pí | contemptionis
čhû | locus
id est
domus mea.

老爺小的門生

laò | tu Domine
Doctor mi
id est
ejê | O Domine Senex
venerande
sic
siaò | parvitatis
ego
tiĕ | qui
id est
ego servus tuus.
sic
mûen | januæ
Supp. tuæ
sēm | creatio
id est
ego Discipulus tuus.

Liber Tertius
De Verbis.

Articulus Primus.
De Generali Verborum Divisione.

6

tîm	esse certò.	亭

7°. Inter verba auxiliaria numerari etiam posse,

çò,	facere,	作
	2	
yáo	velle	要
	3	
kái	oportet,	該
	4	
piĕ, pĭ	convenit necesse est, decet.	允
	5	
kŏ	convenit dignum est.	可

6°. Verba substantiva esse apud Sinas plurima, at praecipue sex.

xí,	esse, sum,	是
	2	
çaî	esse in, contineri	在
	3	
yeù	habere haberi	有
	4	
guéi (oúei)	fieri, existere, factum esse.	爲
	5	
chîm	factum esse	成

8°

ngái (gái)	amare amatio amor.	愛
çó	facere, factio.	作

chī	scire, scientia	知
xām	lædere, læsio	傷
kì	incipere, inceptio.	起
xă	occidere, occisio	殺
ŷm,	vincere, victora	贏

9°.

; sic in Præteritis adhibentur tantum modo verba rem præteritam ac completam significantia.

leaò	desiit, jam	了
kuó	transiit	過
huôn (ouân)	completum est.	完

In Futuris verba voluntatem ac præparationem significantia.

ciām	propè est	將
hóei	paratur ad accingi ad	會

yâô	desiderare (jam supra)	要

In optativis verba desiderium, possibilitatem timorem ne quid fiat, significantia. ut

yuén	a se removere longè	遠
yuén,	odio habere.	怨
pā	timere ne	巴
ibem		
tĕ	attingere consequere.	得

In Imperativis Verba præceptionem invitationem, aut prohibitionem significantia ut

čiĕ	præcipere jubere	且
čim	rogare invitare	請
hieū	cavere prohibere ne	休

apud Sinas multa sunt quasi servilia nimirum

chŏ	efficere ut,	着

打得到倒道

自已自敲

tà	pertutere	
tĕ	attingere (supra)	
tào	&	
taò	pervenire	
táo	loqui, dicere.	

10°. Reciproca fieri posse si ut apud Gallos Pronomina, præsertim tertiæ personæ adjunxeris, nempe

çú	&	
kì		
çú	seipsum	
kiaò	strangulare	

轉放敢見起叫教去來把

chuèn	contra ire contra	
fám	solvere dimittere	
kàn	audere	
kién	videre	
kì	incipere	
kiao	vocare	
kiaò	docere, cogere ad	
kiú	abire	
laî	ire, venire	
pà	capere	

Articulus 11.

De Conjugatione per tria tempora, Activè & Passive.

leaò	desii (not. præt.) id est feci	了
ngò	ego	我
chī	scire	知
leaò	desii. (not. præt.) id est scivi	了

1°
Præteritum
Additur tantum monosyllabo idque in fine Particula seu verbum

leaò	desii, vel jam factum	了

hac modo

ngò	ego	我
kì	incipere	起
leaò	desii (nota præterit.) id est coepi	了
ngò	ego	我
çò	facere	作

11°.
Præsens
Fit particulâ,

kīn	nunc	今

Pronomini postposita, sed præposita τῷ Verbi monosyllabo.

ngò	ego	我
kīn	nunc	今
kì	incipere id est incipio	起

我將作我將知

ngò ego
ciām accingo me ad
cò facere
hoc est faciam

ngò ego
ciām accingo me ad
chi scire
hoc est sciam

Nota

In tria Tempora.

Et Particulæ in unoquoque usitatæ.

1° In Præteritum.

Præteriti particulæ sunt

了已過

1°
leaò perfici
jam, finiri,

2°
zi jam,
olim.

3
kuò transire.

我今作我今知

ngò ego
kin nunc
cò facere
id est facio

ngò ego
kin nunc
chi scire
id est scio.

III.°

Futurum.

Futurum post Pronomen et ante monosyllabum verbi insunt verbum seu particulam

ciām, accingere se ad,
kì

我將起

ngò ego
ciām accingo me ad
kì incipere

4°

yèu, habere, haberi, 有

6°

ỳ jam olim 已

cēm completum esse 會

6°

kì hactenus 及

7°

kīm certum esse 經

8°

huôn perfectum esse 完

vel vnon in quibusdam provinciis

Secundo

leaò desiit, jam 了

esse omnium frequentissimam

Tertiò

ỳ, jam, olim, 已

haberi Litteratorum, id est

a litteratis sæpe solum exprimi.

yèu haberi 有

rarum esse

Itaque si dixeris verbi gratiâ, ego scivi, modis hisce omnibus uti poteris.

1°

ngò ego 我

chī scire 知

leaò jam 了

2°

ngò ego 我

ỳ jam 已

chī scire 知

leaò finitum. 了

3

ngò ego 我

yeù	habeo habui	有
chī	scire	知
leaò	jam	了

4

ngò	ego	我
chī	scire	知
kuò	transiit	過
leaò	jam	了

5

ngò	ego	我
ỳ	jam	已
cēm	adhuc	曾
chī	scire	知

kuò	transiit	過
leaò	olim finitum	了

6.

ngò	ego	我
ỳ	jam	已
kīm	certum	經
chī	scire	知
kì	hactenus	及
leaò	finitum	了

Sed intellige etiam quod brevitatem ac sententias ament Sinae, ex his locutionibus brevissimas elegantiores haberi longiores non nisi e vulgari sermone existimari, ac fere contemnendas.

2° In Praesens

Primo pro		
kīn		今

particulâ quae est nunc dicipose,

jû | sicut 如

kin | nunc 今

quod ejusdem est significationis

3° In Futurum

Primo pro

çiām accingere se, 將

atque in ejus locum assumitur sæpe

hóei congregari
parari ad 會

2°. Interdum etiam utuntur monosyllabo

yáo volo, velle 要

quod monosyllabo verbi anteponatur necesse est, neque à futuris Linguarum multarum vulgarium abludit.

3°. Quod si post easdem particulas, quæ Futuri proprie sunt

ciām, accingere se 將

&

hóei congregari
parare ad 會

yáo volo, velle 要

vero Futuri indeterminati, quod si inquam additum fuerit monosyllabum.

leaò, jam finitum 了

in fine phraseos, Futura quasi præterita, atque ut Grammaticè loquar, Subjunctiva efficiet, Gallicè, j'aurai fait, j'aurai commencé

4°. Verba etsi indefinitè posita de Futuro, ut sentis, intelligentur, si phrasis de Futuro sit, ut cras ego facere, anno venturo ego facere: necessario erant, cras faciam, anno venturo faciam.

Secunda Pars.

Quomodo apud Sinas Passiva fiant Tempora eadem Tria.

Observanda hîc multa

1°

kín appropinquare 近

paò saturari,
se saouler 飽

guéi vocari 謂

chûm	tristem esse	忡

2°

Petrus a Paulo amatur, dicunt potius Paulus amat Petrum.

3°. Licet monosyllaba significationem habeant activam, tamen ex his ipsis effici passiva posse si adjungantur verba auxiliaria passiva qualia sunt

ĉhîm,	fieri, effici	成
	&	
xí	esse	是

Sic

ngò	I	我
xí	esse	是
nì	(à) te	你
ngái	amari	愛

tĭ tiĕ	(not. genit.)	的

a te amor, je suis aime de toi

4°

Sic Præterritum

ngò	Ego	我
ĉhîm	factus	成
leaò	(præt. not.)	了

ego effectus sum.
Je suis devenu.

ngò	ego	我
ç̌aò	occurrens	過
leaò	(præt. not.)	了

ego occurrens factus sum.
Je me suis rencontré &c.

5°. Conjunctionem verbi verè ac propriè passivi agnosci, tantum dupliciter
Vel 1° ex particula

pí	a	被

seu partic. passivi

quod pí, primo post pronomen personae patientis ponitur.

tā	ille	他
pí	à	被
nì	te	你
tà	percussus est.	打

Vel 2° ex verbis

xí	esse	是
čhûm	factum esse	成
& guéi	facere & fieri	爲

Conjugatio Passiva utraque per verba passivae significationis.

1°. Praeteritum.

ngò	ego	我
ỳ	jam	已
pí	(not. passiv.)	被
ngáí	amare	愛
leaò	finitum est.	了

id est amatus sum

ngò	ego	我
xí	esse	是
ngáí	amare amatus	愛
tĭ tĭĕ	qui (not. passiv.)	的
leaò	finitum est.	了

& subaudito xí.

nì	tu	你
kĭĕ	edere	吃
çíu	inebriari	醉

leaò	(not. præt.)	了

tu nè helluatus & inebriatus es?

2° Præsens.

ngò	ego	我
kin	nunc	今
pí	(not. pass.)	被
ngái	amari	愛

ego amor, je suis aimé
item

ngò	ego	我
xí	esse sum	是
ngái	amare amatus	愛
tĭ tĭĕ	qui (not. genit.)	的

ego amor, je suis aimé

3°. Futurum

ngò	ego	我
ciām	(not. fut.)	將
pí	(not. pass.)	被
ngái	amarè amari	愛

amabor, je serais aimé

ngò	ego	我
ciām	ero (seu not. fut.)	將
pí	à	被

pe to lo		pe t ro
ngái,	amare, amari	愛

amabor, je serai aimé
a Petro. de Pierre

Notæ

1° In Præteritum

Multis in locis ubi deest

pí		被
si adest		
guéi	factus est	爲

idem erit sensus, & phrasis passive intelligenda:

Sic

sēm	creatus	生
guéi	fuit	爲
gîn	homo	人

homo factus est

2°. Generatim

Impersonalia fieri possunt, si verbo antepositum fuerit relativum

sò 所

& sequatur

tĭ tiĕ 的

Exemplum, completum est.

on a achevé

sò	quod	所
húon	completum	完
tĭ tiĕ	(not. genit.)	的

quasi subintelligeretur post

sò 所

ý hûon (quod ad complendum erat)

hûon tiĕ, completum est

Articulus III.

De variis Verborum modis, 1° Activis, 2°. Passivis.

1°. De Imperfecto.

Apud Sinas nihil aliud est quam periphrasis, & fit monosyllabis.

1° vel

xî	tempore τ8̃	時

2° vel

xî ʿiĕ	temporis	時
ʿiĕ	articulo	切

3°. vel

ná	illius	那
xî	temporis	時
ʿiĕ	articulo	切

4° vel

ná	illud	那
xî	tempus	時
héu	post	後

5° vel

ʿâi	τ8̃ esse in,	在
xî	temporis	時
ʿiĕ	articulo	切

Nota

Addunt quidam

ná xî kién	kién, est medio intervallo.	間

Exempla

1.

ngò	τ8̃ mei	我
ngái	amare	愛
nì	te	你
xî	tempore	時

dum ego amabam te.

2° idem

ngò	τ8̃ mei	我
ngái	amare	愛

愛你時切

ngái	amare
nì	te
xî	temporis
čiĕ	articulo

你時切

nì	te
xî	temporis
čiĕ	articulo

3. idem

那時後

Nota.

1°. Potest.

ná	illud
xî	tempus
héu	post

Pronomini postponitum, monosyllabo verbo præponi, hoc modo

我愛你那時後

ngò	tŏ mei
ngái	amare
nì	te
ná	illud
xî	tempus
héu	post

4. idem

我在

ngò	tŏ mei
çáu	esse in

我那時

ngò	ego
ná	illud
xî	tempus

héu	post	後
kì	incipere	起

hoc est incipiebam.

3°. In vulgari sermone dicunt.

ćiĕ	articulo	切
ná	illius	那
xî	temporis	時
ngò	ego	我
yèu	habere	有

pro quo tempore habebam, quum habebam.

2° De Plusquam Perfecto

In omnibus linguis Plusquam perfectum est quodammodo Perfecti Imperfectum;

Erit igitur exemplum

ngò	ego	我
ỳ	jam	已
kì	incipere	起
leaò	finitum (seu not. præt.) seu inceperam.	了

ngò	ego	我
ỳ	jam	已
çô	facere	作
leaò	finitum (seu not. præt.) seu feceram	了

cæterum fieri potest etiam modis aliis quatuor.

liaò | finitum 了

3°. Si una cum iisdem monosyllabis adjunxeris

ỳ jam, 已

sed monosyllabo verbi præpositum.

4°. Si præterea, quæ temporis particulæ Præterito Imperfecto inservierunt, easdem hû quoque adjeceris

3

ngò | ego 我
ỳ | jam 已
kì | incipere 起
kuò | transire transiit 過
liaò | finire finitum 了

id est, incœperam.

4

ngò | ego 我
ná | illius 那
xî | temporis 時

liaò | finitum 了

hûon | completum 完
liaò | finitum 了

2°. Si hæc monosyllaba duo

kuò | transit 過
liaò | finitus. 了

Sic 1.

ngò | ego 我
kì | incœpere 起
hûon | completum 完
liaò | finitum 了

2

ngò | ego 我
kì | incipere 起
kuò | transitum 過

ỳ	jam	已
k̂i	incipere	起
kuò	transire transiit	過
leào	finire finivit	了

Idem erit utrobique, si

huôn	completum aut	完
kuò	transire transiit	過

posueris

3°. De Optativo.

Optativum suum formant Sinæ tribus modis.

1° Si verbum

yuén		願

quod est desidero, cupio, usurparint.

sic

ngò	ego	我
yuén	cupere vel cuperem	願

k̂i	incipere	起

seu libenter inciperem.

ngò	ego	我
yuén	vellem	願
chī	scire	知

id est scirem libenter.

2°. Assumpto monosyllabo

pā	timere, vereri cum	巴
pŏ vel pŭ	non	不
tĕ	attingit	得

Et addito verbi monosyllabo

Sic

pā	timere	巴
pŏ	non	不
tĕ	attingit	得

kì	incipere	起

id est libenter inciperem
Non video quid quam quod mihi impedimento sit ne incipiam. &c.

3°. Aliquando cum iisdem,

pŏ	non	不
tĕ	attingit	得

adhibito verbo

hén, odisse, haïr.		恨

hoc modo

ngò	ego vel me	我
hén	odisse	恨
pŏ	non	不
tĕ	attingit	得
kì	incipere	起

Sensus est, rò incipere, res est, quam odio habere nequeo, non debeo.

4° De Imperativo.

1°. Imperativus Jubens.
Jubens 1°, est sæpissime monosyllabum infinitum Sic

cò	sedere ac sede	坐

2°. Fieri potest per ciĕ, particulam concessionis antepositam, sic, fiat.
Sic

ciĕ	incipiat,	且
kì	quod est personarum omnium.	起

3°. Ferè semper fit præpositâ itidem particulâ invitativâ

cím	quæso	請

sic

cìm	quæso	請
kì	incipere pro incipe quæso.	起

4°. Aliquando tamen monosyllabo verbi subjicitur kì, hoc ipsum quod in paradigma sumpsi.

sù dicam cape.

mâ	capere
kì	incipere vel incipe/ cape
kaì	aperire
kì	incipe (aperi.)

2°. Imperativus prohibens.

Prohibens efficitur Particulis

1°. vŭ	non, ne
2°. vû, ne apud Litteratos	
3° & vû	
4° mŏ,	ne
& mŏ 5° hièu	ne cave
5°. hièu,	cave

6°. pŏ	ne
yáo	cupias, velis
7° hièu	cave
záo	cupere

sed frequentiores ultimæ tres, sù ergo dies

mŏ	non
çó	facere. cave facias
hièu	non
kì	incipere cave incipias
hièu	cave
xuĕ	dixeris ne dicas

不要休要

拏起開起

勿毋无莫沒休

莫作

休起

休說

作 不要 之的者起之

çó	faciam

faciam ne?

Respondetur

pŏ	non
yáo	cupere

id est non cupio facias
faciendum non est.

5° De Participio.

Participium ut in omnibus linguis cum nomine convenit, quod jam in capite de nominibus vidisti & Particulis nomini communibus efficitur. verbi gratiâ

chī	qui
tiĕ	qui
& chè	qui

Sic

kì	incipere
chī	qui vel (genit. not.) incipiens

不要作休要作

pŏ	non
yáo	cupere
çó	facere

ne feceris

hiēu	cave
yáo	cupere
çó	facere

cave feceris.

Nota
De Imperativo Prohibente.

不要莫

pŏ	non
yáo	cupere

sic cum dixeris

mŏ	ne

作之知之者

çó | facere

chī | qui
faciens

chī | scire

chī | qui
sciens

Regulæ

1°.

Omne monosyllabum Verbi, quod alii verbi monosyllabo postponitur, vulgo censetur participium.

2°.

Particula Participii usitatior,

chè | qui

3°

Cum Participium esse possit vel præsentis vel Futuri, Participium præsentis intelligitur, si uni verbi monosyllabo addatur chè, exempli gratiâ.

愛者

ngái | amare

chè | qui.
amans

愛的將會要凡要愛者凡會

ngái | amare

tiĕ | qui.
amans.

Participium Futuri, si præponatur una e Futuri particulis.

ciām, | prope est

hóei | accingi ad
paratur ad

yáo | desiderare

Exempla

fân | quicumque

yáo | debet

ngái | amare

chè | qui.
id est amaturus est.

fân | quicumque

hóei | debet
parat se ad.

kiú	ire, abire	去
tiĕ	(genitiv.)	的
gîn	homo	人

id est abiturus est.

4°

Participia cum nomina sint, quomodo nomina, declinantur per particulas.

Nom. & Accus.

Genit.

chī

vel

tiĕ

Dat.

yù

Vocat.

yā

Ablat.

tūm

& in plurali

muên

之的于呀同侗

vel

tēm

等

Notæ

De aliis Activi modis quorum facta mentio non est.

Secunda Pars.
Modi Passivi
1° Imperfecti.
Absque particula

çiĕ	articulo	切
ná	illius	那
xî	temporis	時
ngò	ego	我
pí	(not. passiv.)	被

ngái	amare, id est amabar.	愛

Cum Particulâ

nì	tu	你
pí	(not. pass.)	被
siēn	magistro	先
sēm		生
sò	quod	所
ngái		愛
tiĕ	(genit. not.)	的
xî	temporis	時
ciĕ	articulo.	切

id est, cum amabaris.
vel quo temporis articulo amaberis.

2° Plusquam-Perfectus.

ciĕ	articulo	切
ná	illius	那
xî	temporis	時
ngò	ego	我
ý	jam	已
pí	(not. pass.)	被
ngái	amare	愛
kuó	transire	過
leaò	finire	了

amatus eram vel fueram

&

ngò	ego	我
pí	(nota pass.)	被

ngái	amare	愛
hûon	perfici	完
leaò	finire	了

amatus fueram

3° Optativus

Idem cum activo sed addita Passivi particula.

pā	timere	巴
pŏ	non	不
tĕ	attingit	得
ngò	ego	我
pí	(not. pass.)	被
ngái	amare	愛

utinam amarer

4° Imperativus

Proprie nullus est, & exprimitur per circumlocutiones & monosyllaba desiderii

ac voluntatis ut

yuén	cupere	願
&		
yáo	cupere	要

5°. De Participio.

Sit etiam Particulâ

pí	a	被
	sic	
tā	ille	他
pí	à	被
nì	te	你
tà	percussus	打

Interdum cum

sò	qui quod	所
		愛

ante monosyllabum verbi

sò	quod	所
ngái	amare	愛

id est amatus

Interdum cum

gûei goêi fieri facere. 爲

ante idem monosyllabum.

&

tiĕ 的

in fine, verbi gratiâ

goêi | factus 爲

hiŏ | sciens scientia 學

tiĕ | qui 的

id est eruditus.

Notæ in modos passivos

Nihil hic nisi ad Participia.

1°. Cum monosyllabum

pí 被

ut vides, ex activis facit passiva.

Participium habetur & est monosyllabum verbi post pí, vel mediate ut supra.

pí | accusatus 被

táo | 告

pí | incarceratus 被

lù | 擄

Vel immediate, si post pí sequatur persona a quâ proficiscitur actio.

2°. adduntur non rarò particulæ

tiĕ qui, cujus 的

&

chè idem 者

& nonnunquam

gîn homo 人

etiam sine

pí à 被

Et tunc præcedit verbum & idem est quod in nominibus adjectivis jam vidisti:

exemplum

ngò | ego 我

kiáo | eruditionis 教

tiĕ | (genit.) 的

gîn | homo 人

3°. Inferi potest monosyllabum relativum.

sò qui, quem 所

ante verbi monosyllabum, & tunc passive quidem exponitur phrasis, sed proprie est activa.

xén	boni	善
gîn	viri	人
xí	sunt, esse	是
tĭēn	Coeli Deus	天
chù	dominus	主
sò	quod	所
ngái	amare (amans amat)	愛
tiĕ	(not. adject.)	的

id est boni viri a Deo amantur

Ubi ngái propriè activum est & sò in accusativo

Neque aliter in hoc phrasi.

ván	decem millia omnes	萬
vĕ	res	物
xí	sunt	是

tĭēn	Coeli Deus	天
chù	Dominus	主
sò	id. quod	所
guêi	facere fecit	爲
tiĕ	(not. adject.)	的

id est omnes res a Deo factæ sunt.

proprie, omnes res sunt id cujus Deus factor.

Quod si verba active acciperes, prima phrasis esset.

Boni viri sunt Dei Coeli quod amatum. & secunda esset.

Omnes res sunt coeli Dei quod factum.

4°. Quidquid Galli exprimunt per participia in able, Latini per bilis aut dus, a, dum.

Id Sinæ, ut in Activo jam insinuavi, per præpositiones faciunt.

vû	non est	無
ỳ	ad	以
guêi	fieri.	爲

comestibilis, esculentus.

pào pretiosum 贋

id est nihil quod fiat, faciat pretiosum
rien d'estimable.

Lun yu fol 5. §. 1.

kǒ convenit 可

guéi dici 謂

hiáo obedientem. 孝

id est, debet judicari obediens.
obediens dicendus est.

item

kǒ dignus 可

yuéri odio haberi 怨

id est dignus qui odio habeatur.

kǒ dignus 可

xĕ edi 食

Activus

	Futurum.			Præsens.			Præteritum.			
amabo	ego	ngò	我將愛	amo	ego	ngò	我今愛	amavi	ego	ngò	我愛了	Prima forma singularis.
	accingo me ad amare	ciām ngái			nunc amare	kīn ngái			amare desii	ngái teaò		
amabimus	ego (pl.)	ngò mûen	我們將愛	amamus	ego (pl.)	ngò mûen	我們今愛	amavimus	ego (pl.)	ngò mûen	我們愛了	Prima forma plurales.
	accingo me ad amare	ciām ngái			nunc amare	kīn ngái			amare desii	ngái teaò		
amabis	tu	nì	你將愛	amas	tu	nì	你今愛	amavisti	tu	nì	你愛了	Secunda forma singularis.
	accingis te ad amare	ciām ngái			nunc amare	kīn ngái			amare desisti	ngái teaò		
amabitis	tu (pl.)	nì mûen	你們	amatis	tu (pl.)	nì mûen	你們	amavistis	tu (pl.)	nì mûen	你們	Secunda forma plurales.

Activus

Futurum.				Præsens.				Præteritum.			
amabitis	accingis te ad amare	ciām ngái	將愛	amatis	nunc kīn amare ngái	今愛	amavistis	amare ngái desiis	leaò	愛了	Secunda persona pluralis.
amabit	ille accinget se ad amare	tā ciām ngái	他將愛	amat	ille tā nunc kīn amare ngái	他今愛	amavit	ille tā amare ngái desiit	leaò	他愛了	Tertia persona singularis.
amabunt	ille (pl.) accinget se ad amare	tā muèn ciām ngái	他們將愛	amant	ille tā (pl.) muèn nunc kīn amare ngái	他們今愛	amavêrunt	ille tā (pl.) muèn amare ngái desiit	leaò	他們愛了	Tertia persona pluralis.

Modi

Optativum				Plusquamperfectum				Imperfectum.			
vellem amare, vel optare	ego	ngò yuèn	我願	amaveram	ego jam	ngò ỳ	我已	amabam	ego jam	ngò ỳ	我已	Prima persona sing.

Modi.

	Optativus				Plusquamperfectus				Imperfectus.			
optarem amare	amare	ngái	愛	amaveram	amare finire	ngái leaò	愛了	amabam	amare	ngái	愛	prima pers. sing.
utinam amaremus vel optaremus amare	ego (pl.) optare amare	ngò muên yúen ngái	我們願愛	amaveramus	ego (pl.) jam amare finire	ngò muên ỳ ngái leaò	我們已愛了	amabamus	ego (pl.) jam amare	ngò muên ỳ ngái	我們已愛	prima persona pluralis
utinam amares, vel optares amare	tu optare amare	nì yûen ngái	你願愛	amaveras	tu jam amare finire	nì ỳ ngái leaò	你已愛了	amabas	tu jam amare	nì ỳ ngái	你已愛	secunda persona singularis

Modi.

Optativus.			Plusquamperfectus.			Imperfectus			
utinam amavisti, vel optavisti amare.	tu	nì	你	amaveris	tu	nì	你	amabamus	tu	nì	你	Secunda persona pluralis.
	(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們	
	optare	yuên	願		jam	yè	已		jam	yè	已	
	amare	ngái	愛		amare	ngái	愛了		amare	ngái	愛	
					finire	leaò						
utinam amavit, vel optavit amare	ille	tā	他	amaverit	ille	tā	他	amabat	ille	tā	他	tertia persona singularis
	optare	yuên	願		jam	yè	已		jam	yè	已	
	amare	ngái	愛		amare	ngái	愛了		amare	ngái	愛	
					finire	leaò						
utinam amarent	ille	tā	他	amaverint	ille	tā	他	amabant	ille	tā	他	tertia persona pluralis
	(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們		(pl.)	muên	們	

Optativus				Plusquamperfectus.				Imperfectus.				
vel optarent amare.	optare	yúen	願	amaverant.	jam	ỳ	已	amabant	jam	ỳ	已	Tertia Persona Pluralis.
	amare	ngái	愛		amare	ngái	愛		amare	ngái	愛	
					finire	leào	了					

Optativus Secundus.

Tertia Persona. Optarent amare	ille	tā	他	Secunda Persona. Optares amare	tu	nì	你	+ Tertia Persona Optarem amare	ego	ngò	我	Singularis
	timere	pā	巴		timere	pā	巴		timere	pā	巴	
	non	pŏ	不		non	pŏ	不		non	pŏ	不	
	posse	tĕ	得		posse	tĕ	得		posse	tĕ	得	
	amare	ngái	愛		amare	ngái	愛		amare	ngái	愛	
Tertia Persona. optarent amare	ille	tā	他	Secunda persona. optarets amare	tu	nì	你	Prima Persona. optaremus amare	ego	ngò	我	Pluralis
	(pl.)	mûen	們		(pl.)	mûen	們		(pl.)	mûen	們	
	timere	pā	巴		timere	pā	巴		timere	pā	巴	
	non	pŏ	不		non	pŏ	不		non	pŏ	不	

+ Prima.

Optativus Secundus.

optarent amare	posse amare	tĕ ngái	得愛	optarētis amare	posse amare	tĕ ngái	得愛	optaremus amare	posse amare	tĕ ngái	得愛

Passivus.

	Futurum				Præsens				Præteritum			
amabor	ego accingo me ad (not. pass.) amari	ngò çiām pí ngái	我將被愛	amor	ego nunc (not. pass.) amari	ngò kīn pí ngái	我今被愛	amātus sum	ego jam not. pass. (not. amari) desii	ngò ỳ pí ngái leaò	我已被愛了	Prima persona Singularis
amabimur	ego (pl.) accingo me ad (not. pass.)	ngò mûen ciām pí	我們將被	amamur	ego (pl.) nunc (not. pass.)	ngò mûen xīn pí	我們今被	amātī sumus	ego (pl.) jam (not. pass.)	ngò mûen ỳ pí	我們已被	Prima persona pluralis

Passivus

	Futurum.				Præsens.				Præteritum.			
amabimur	amari	ngái	愛	amamur	amari	ngái	愛	amati sumus	amari finire	ngái leaò	愛 了	Prima persona pluralis.
amaberis	tu accingiste ad (not. pass.) amari	nì çiām pí ngái	你 將 被 愛	amaris	tu nunc (not. pass.) amari	nì kīn pí ngái	你 今 被 愛	amatus es	tu jam (not. pass.) amari finire	nì ỳ pí ngái leaò	你 已 被 愛 了	secunda persona singularis
amabimini	tu (pl.) accingiste ad (not. pass.)	nì mûen çiām pí	你 們 將 被	amamini	tu (pl.) nunc (not. pass.)	nì mûen kīn pí	你 們 今 被	amati estis	tu (pl.) jam (not. pass.)	nì mûen ỳ pí	你 們 已 被	secunda persona pluralis

Passivus

Futurum				Præsens				Præteritum			
amabimini	amari	ngái	愛	amamini	amari	ngái	愛	amati estis	amari finire	ngái leào	愛了	Secunda pers. plur.
amabitur	ille accingit se ad (not. pass.) amari	tā çiam pí ngái	他將被愛	amatur	ille nunc (not. pass.) amari	tā kīn pí ngái	他今被愛	amatus est	ille jam (not. pass.) amari finire	tā ỳ pí ngái leào	他已被愛了	Tertia Persona Singularis
amabuntur	ille (pl.) accingit se ad (not. pass.)	tā mûen çiam pí	他們將被	amantur	ille (pl.) nunc (not. pass.)	tā mûen kīn pí	他們今被	amati sunt	ille (pl.) jam (not. pass.)	tā mûen ỳ pí	他們已被	Tertia Persona pluralis

Passivus

Futurum			Præsens			Præteritum.			
amabitur	amari	ngái	愛	amatur	amari	ngái	愛了	amati sunt	amari	ngái	Tertia pers. plural.

Modi.

Optativus			Plusquamperfectus			Imperfectus.			
Optarem amari	articulo	čiĕ	切那時我已被愛過了	amatus eram	articulo	čiĕ	切那時我被愛	Prima Persona singularis	
	illius	ná			illius	ná			
	temporis	xî			temporis	xî			
	ego	ngò			ego	ngò			
	velle	yuén			(not. pass.)	pí			
	(not. pass.)	pí			amari	ngái			
	amari	ngái							

切那時我願被愛

	articulo	čiĕ		articulo	čiĕ				
	illius	ná		illius	ná				
	temporis	xî		temporis	xî				
	ego	ngò		ego	ngò				
	jam	zì							
	(not. pass.)	pí		(not. pass.)	pí				
	amari	ngái		amari	ngái				
	transire	kiò							
	finire	leaò							

Modi.

	Optativus.				Plusquam perfectus.				Imperfectus.			
utinam amaremur, vel optaremus amari.	articulo	čiĕ	切	amati eramus	articulo	čiĕ	切	amati eramus	articulo	čiĕ	切	Prima persona pluralis
	illius	ná	那		illius	ná	那		illius	ná	那	
	temporis	xî	時		temporis	xî	時		temporis	xî	時	
	ego	ngò	我		ego	ngò	我		ego	ngò	我	
	(pl.)	mûen	們		(pl.)	mûen	們		(pl.)	mûen	們	
	optare	yuén	願		jam	ỳ	已					
	(not. pass.)	pí	被		(not. pass.)	pí	被		(not. pass.)	pí	被	
	amare	ngái	愛		amare	ngái	愛		amare	ngái	愛	
					transire	kuó	過					
					finire	leào	了					
utinam amareris.	articulo	čiĕ	切	amatus eras.	articulo	čiĕ	切	amabaris	articulo	čiĕ	切	Secunda pers. sing.
	illius	ná	那		illius	ná	那		illius	ná	那	

Modi.

	Optativus.				Plusquamperfectus							
utinam amaretis vel optares amari.	temporis	xî	時	amatus eras	temporis	xî	時	amabaris	temporis	xî	時	secunda persona singularis.
	tu	nì	你		tu	nì	你		tu	nì	你	
	optare	yuén	願		jam	ỳ	已					
	(not. pass.)	pí	被		(not. pass.)	pí	被		(not. pass.)	pí	被	
	amari	ngái	愛		amari	ngái	愛		amari	ngái	愛	
					transire	kuó	過					
					finire	leaò	了					
utinam amaremini, vel optaretis amari.	articulo	čiě	切	amati eratis	articulo	čiě	切	amabimini	articulo	čiě	切	secunda persona pluralis
	illius	ná	那		illius	ná	那		illius	ná	那	
	temporis	xî	時		temporis	xî	時		temporis	xî	時	
	tu	nì	你		tu	nì	你		tu	nì	你	

Modi

	Optativus			Plusquamperfectus			Imperfectus		
utinam amaremini, vel optarentis amare	(pl.)	mûen	們願被愛	(pl.)	mûen	們已被愛過了	(pl.)	mûen	們被愛
	optare	yuén		jam	ỳ		(not. pass.)	pí	
	(not. pass.)	pí		(not. pass.)	pí		amari	ngái	
	amari	ngái		amari	ngái				
				transire	huó				
				finire	leaò				
utinam amarentur, vel optarent amari	articulo	čiě	切那時他願被	articulo	čiě	切那時他已被	articulo	čiě	切那時他被
	illius	ná		illius	ná		illius	ná	
	temporis	xî		temporis	xî		temporis	xî	
	ille	tā		ille	tā		ille	tā	
	optare	yuén		jam	ỳ		(not. pass.)	pí	
	(pass. not.)	pí		(not pass.)	pí				

amati erant — amabamini — amabatur — secunda persona pluralis — tertia persona singularis

Optativus : Plusquam perfectus : Imperfectus.

Imperfectus.

	Latin	Pronunciation	Chinese	Meaning
tertia persona singularis	amare	ngái	愛	amabatur.
tertia persona pluralis	articulo, illius, tempo-ris, ille, (pl.), (not. pass.), amare	ciē, ná, xî, tā, mûen, pí, ngái	切那時他們被愛	amabantur

Plusquam perfectus.

	Latin	Pronunciation	Chinese	Meaning
singularis	ama-re, trans-ire, finire	ngái, kuó, leaò	愛過了	amatus erat.
pluralis	articulo, illius, tem-poris, ille, (pl.), jam, pi, ama-re, trans-ire, finire	ciē, ná, xî, tā, mûen, ỳ, (not. pass.), ngái, kuó, leaò	切那時他們已被愛過了	amati erant

Optativus.

	Latin	Pronunciation	Chinese	Meaning
singularis	amare	ngái	愛	utinam amaretur.
pluralis	arti-culo, illius, tempo-ris, ille, (pl.), optare, (not. pass.), amare	ciē, ná, xî, tā, mûen, yuén, pí, ngái	切那時他們願被愛	utinam amarentur, vel optarent amari

5°. Idem erit judicium de Gerundiis; nam amandi, docendi &c quod ad participia omnino vergat, fit quidem ad hibitâ genitivi nota tiĕ; sed amando, docendo quæ ad dativum & ablativum referuntur, non indicantur nisi per ȝ & goéi: sic

以

ȝ | ad

行

hîm | ambulandum

爲

goéi | ad

學

hiŏ | discendum

III°. De Verborum idem significantium duplicatione

, si ergo dicere voluerint penetrare

non dicent tantummodo

通

tŭm | penetrare

sed addent

透

téu

hispanicè trapassar.

Liber Quartus.

De Linguæ Sinicæ Particulis.

Sectio Prima.

Articulus Primus

De Particulis Affirmationis.

Affirmatio est cum dicimus, ita sic, vere & Gallice oui, assurement certainement, sans doute. Sed Sinæ respondent sæpissime per verba substantiva. Itaque 1° de re, quæ est simpliciter, respondent.

xí est 是

verbi gratiâ, bonus ne est? respondent xí, aut etiam

haò, supple xí: 好

2°. De reque in hoc vel illo loco fuerit, dicent

çaí, est in gallicè, il y est. 在

3°. Quod si de possessione agatur responsio fit per verbum yeú, verbi gratiâ habet ne aurum, respondetur

yeù habet. 有

4°. In asseveratione nuda usurpatur.

çíi | gên | certe 自然

gallice assurement

aut

kuó | gên | certè 果然

vel profecto ita est, sic

5°. Affirmatio non omnimodæ & quodammodo ratiocinantis, est

kiŏ reipsâ enimvero 去

Quæ est etiam modificationis et ordinis particula,

6°. In hujusmodi phrasi ita esse puto gallicè Je crois que oui, non aliud dicitur nisi ego credo, vel credere, ita esse, vel esse in. 7°. Equidem, profecto, exprimuntur etiam per

naì equidem 乃

mîm clare 明

pĕ lucide 白

8°. Respondetur etiam ejusdem verbi repetitione, quod apud omnes gentes vulgatissimum.

Articulus II.

De Particulis Negationis.

1°. De Negatione Simplici.

Negatio autem duplex, simplex & absoluta.

Itaque negationi simplici inserviunt particulæ sequentes.

1°. pŏ, pŭ & pú

pŏ non 不

quod uno charactere, licet accentus habere possit duos.

Nimirum

pŏ non 不

Sic

pŏ non 不

lâi venit 來

pŏ non (est) 不

pĕ albus 白

2°

mŏ non 莫

& aliquando nondum, presertim ante ȝeù: hoc enim fere conjungitur cum verbis illis tribus.

xí esse 是

çai esse in 在

ȝeù, habere, haberi 有

Et est etiam prohibitivum.

Sic

mŏ ne 莫

xuĕ dixeris 說

3°

vû non 無

quod per sine reddi potest, aut impossibilitatem quandam significat.

sic

vû non est 無

gîn homo qui 人

4°.

vû nonne 亡

quæ etiam prohibitiva apud antiquos.

還不曾未還不亡罔靡不得

勿毋无弗咈非匪否未未曾

5°

vŭ — ne

6°

vû — ne prohibitiva

7°

vŭ — ne

8°&9°.

fĕ
vel — non, non est.
foĕ

idem quod vû

10°&11°.

fi
ß — non est
fi

verbum enim substantivum continet.

12°.

feù — non?

idque interrogando

13°.

vî — nondum

14°

vĕi — nondum

cêm — perfect.

15°

hoân — potius

16°.

hŏ — non
cêm

17°

vî — nondum
hoân

18°

hŏ — non
vâm — habere

19°

vâm — non habere
non magnificare

20°.

mì, non, negativè

21°.

hŏ — non
te — potest

22°. pŏ repetito post tĕ

pŏ	non	不
tĕ	potest	得
pŏ	non	不

cui additur verbum id de cujus significatione agitur.

De

pŏ	ne	不
yâo	cupias.	要

dictum est lib. 3 in verbis ad imperativum.

Nunc ut negatio absoluta fiat, adduntur tantum hæ particulæ.

1°.

civĕ	perficere achever.	絶

perfectè, gallicè absolument.

2°

ĉivên,	totaliter, omnimodè	全

3°

tū (tou)	omnino	都

4°

ván	mille millies en tout occasion	萬

5°

ĉiēn	ante	前
ván	millies	萬

id est absolute (diceres millies aut sexcenties)

6°

tím	determinare	定
tím	determinare	定

Notæ

1° De Negatione simplici

1° pŏ non
Sic

pŏ	non	不
lâi	venit	来

pŏ	non	不
pĕ	albus	白

& suppleri potest verbum substantivum

2°

mŏ	non	莫

hoc ferè conjungitur cum tribus verbis

xí	esse, est	是
çáí	esse in	在
yèu	habere, haberi.	有

Exemplum

mŏ	non	莫
yèu	est	有
gîn	homo	人
	(qui)	
lâi	venerit	未

Idem erit cum xí, esse & çáí, esse in, & subaudiendum relativum.

Ponitur etiam solum, ac sine verbis substantivis; sed subaudiuntur.

sic

mŏ	non	莫
lâi	venit	未

Il n'est point venu

mŏ	non	莫
chú	locus	處

supple est.

Il n'y a point de place.

Preterea verbo substantivo eleganter postponitur, idque ante adjectivum.

verbi gratiâ

kién	beneficium	件
xí	esse	是
mŏ	non	莫
tá	magnum	大

adde sicut.

Il n'y a point de si grand bienfait que quand &c.

mŏ	nondum	莫
yèu	habet.	有

çó	facere	作

Il n'a pas encore fait.

3°.

vû	non	無

non est. nihil est in libris usitatius.

exempli gratia

vû	non	無
	(est)	
sò	quod	所
pŏ	non	不
chī	sciat.	知

id est nihil est quod nesciat.

vû	non	無
	(est)	
gîn	homo	人
	(qui)	
pŏ	non	不
kiù	veniat.	去

Il n'y a point d'homme qui ne vienne. Interphrases hasce differentia hæc est, quod gîn aut aliud nomen quodvis nominativus sit, neque ullum post se relativum requirat, dum sò, quod relativum est, tum pronominis in se relativi, tum pronominis antecedenti correspondentis, vices sustinet; itaque in vû sò pŏ chī, relativum sò est ea res quam, ut apud Latinos quod, non raro est id quod, ea res quæ vel quam. Jam si negationes hæ duæ,

vû	non	無
pŏ	non	不

se invicem subsequantur; prior ita exponenda est ut aliquid expectet, aut post se subaudiat; posterior ad verbum ei immediatè subjectum pertinet.

exemp. gratiâ

vû	non	無
pŏ	non	不
kiù	ire	去
chī	(not. genit.)	之
lì	ratio	理

Vides hû sensum alium esse non posse præter hunc

non, non eundi ratio (est vel esset)

& vû, conjungendum cum lì pŏ kiù chī, esse τȣ̃ non ire: & eodem modo dices:

vû | non | 無

pŏ | non | 不

chùn | concedere | 准

chì | (not. gen.) | 之

lì | ratio. | 理

non esset ratio non concedendi.

Si non concederet, rationi consentaneum non foret.

4°.

vû | non, ne | 亡

5°.

vŭ vŏ vuŏ | 物

6° item

vû | 毋

& 7°

vū | 无

sunt plærumque prohibitivæ tantum modo & quarta nonnisi apud Veteres invenitur, usûsque non est frequentis.

sic

vŏ | ne | 勿

laî | veneris | 未

Significant tamen etiam (præsertim ultimum, non est, non habetur, il n'y a.

8° & 9°

fĕ vel fŏ vel foĕ | 弗

& foĕ | 咈

idem est quod vû & characteraterque in Libris frequentior.

10° & 11°.

fī | non est. | 非

&

fì | non est | 匪

sic

fī | non est | 非

c'hàm | semper | 常

non est vulgare
il n'est point ordinaire.

fī | non est | 非

lì | humanitatis | 礼

Il n'est point de la civilité de

Prius commune & in libris & in vulgari sermone, sed observa fi verbo substantivo,

xí esse 是

præponi non posse, at non raro postponitur: dicitur ergo.

xí est 是

fī non, 非

il n'y a point

imo sæpe etiam subauditur.

sic

fī non 非

lâi venit 来

tĭĕ qui 的

non vertas, non venit, sed non est qui venit.

12°

feù nonne 否

utuntur tum cum interrogant.

13°

vî nondum 未

sic

vî nondum 未

lâi venit 来

hinc una cum c̆êm perfecit & hôan contra

14°. vî c̆êm,

sic

vî nondum 未

c̆êm perfecit 曾

c̆hĕ comedere. 食

15°. hôan vî

sic

hôan certè 還

vî nondum 未

cín intravit. 進

16° pŏ c̆êm, nondum proprie non perfectum.

17° hôan pŏ propriæ antea non

18°. 19°. 20° rariores sunt.

Sed ut nihil frequentius quam pŏ, ita pŏ tĕ etiam duplex est, pŏ tĕ & pŏ tĕ pŏ de quo addendum nonnihil.

Deinde in phrasibus non semper verbo præponitur, sed ei nomini vel adjectivo vel adverbio, quod rem negatam continet sic non dicitur

pŏ non	čhĕ comedit	to multum, sed
čhĕ	comedit	食
pŏ	non	不
tō	multum	多

Eodem modo non festinanter ivit

çeù	ivit	走
pŏ	non	不
kuái	festine	快

Idem annotandum de verbo si res negata ad verbum spectat.

exemp.

ngò	ego	我
pŏ	non	不
laî	veni	来

sic non dices

non gallus cantat sed

kī	gallus	鷄
pŏ	non	不
mîm	cantat	鳴

Quarto jam si dicere volueris, gallus qui non cantat, cum phrasis τȣ̃ cantare adjectiva fiat, tunc phrasi toti præponitur negatio.

Exemplum.

pŏ	non	不
mîm	cantans	鳴
tĭe	(not. gen.)	的
kī	gallus	鷄

quasi efferes non cantor est Gallus.

Sic N. non studet.

pŏ	N non	不
tŏ	legit	讀
xŭ	librum	書

N. Non est studiosus

pŏ	N non	不
tŏ	lector	讀
xŭ	librorum	書
tĭĕ	(not. gen.)	的

id est non est legens libros. aut lector librorum.

Nunc venio ad

pŏ	non	不
tĕ	posse	得

ex annotatione secundâ supra, pŏ cum ea dictione construitur in quam cadit negatio, ita hoc loco cum

tĕ	posse	得

hoc, verbum sit ac præter id verbum cujus actio aut passio negatur, negatio eidem

tĕ	posse	得

adjungatur necesse est. Exempli gratia

lâi	venire	来
pŏ	non	不
tĕ	potest.	得

Cæterum inversio hîc elegans quod si efferres pŏ tĕ lâi, esset ac videretur Sinis enunciatio misera. Repetitur etiam non inelegantèr pŏ post tĕ. Exemplum, non venire non potest, dices

pŏ	non	不
tĕ	potest	得
pŏ	non	不
lâi	venire	来

gallicè, il ne peut s'exempter de venir.

pŏ	non	不

tĕ	potest	得
pŏ	non	不
xi	esse.	是

gallice il ne peut pas ne point être. &c

Quinto fit præterea negatio ex interrogatione, atque inflexione vocis sola, ut si latine diceres, unde habet, unde venit? Itaque

nà	quo (ea)	那
lâi	loco	来
yeù	habet.	有

si nihil addideris idem est quod nihil habet quidquam.

11. De Negatione omnimodâ & absolutâ. Difficultas hic nulla, & adjiciendæ tantummodo eæ quas legisti particulæ, civĕ, civên, tū, ván tím tím, & si qua est ejusmodi quæ absolutionem & totalitatem significet

civĕ	sic perfecte	絶
pŏ	non	不
yáo	volo	要

çó	facere	作

supple eum, omnino nolo faciat, aut facias; nam persona supplenda est.

civên	omnino	全
pŏ	non	不
lâi	venire	来

quæ phrasis est temporum omnium.

tū	totaliter	都
pŏ	non	不
kêm	quæsivit.	肯

nullo modo quæsivit

ván &	10 millies &	萬
čiên	ante	前
ván	decem millia	萬

pŏ	non	不
yào	velle	要
čhŭ	egredi	出

id est nunquam omnino egredi in animo est mihi.

tím	certò	定
tim	certo	定
mŏ	non	莫
yèu	haberi	有

id est, certissime non habetur, non est

Exillis omnibus particulis nulla

τη	tu	都

usitatior, & semper praecedit verbum, at nominibus postponitur.

2°

In Negatione, per Interrogationem. Inserviunt hû monosyllaba haec.

1°

feù	num?	否

2°

hû,	cur? quorsum?	乎

3°

mò	num?	麼

4°

pŏ pú	non?	不

5°

pŏ	non	不
čèm	jam	怎
čèm	quomodo?	怎
mò		麼

6°

hŏ	quomodo?	曷
hŏ	cur non?	盍

8°

hŏ	quomodo	嗑

Exempla nonnulla addenda sunt.

1°

nì	tu	你
çó	facere	作
leaò	jam	了
feù?	num?	否

fecisti-ne tu jam?

2°

tā	ille	他
mûen	(not. plur.)	們
laî	venire	来
hû	num?	乎

an illi venerunt?

3°

nì	tu	你
xuí	dormire	睡
leaò	jam	了
mŏ	num?	麽

jam ne dormisti?

4°

pŏ	non? gallice ou non?	不

ita ut semper inter monosyllaba duo intersit, in quae cadit interrogatio negativa

sic

c̆kèm	petere	肯
pŏ	non	不
c̆kèm	petere?	肯

gallicè demandez-vous, ou non?

aliter

nì	tu	你
c̆kèm	petere?	肯
pŏ	an non	不

čèm?	absolute	怎

num absolutè petis?

Non desunt interrogationes de modo; sic si dicere volueris ita ne est an non? fit hujusmodi locutio ex fī negatione & xí verbo substantivo.

sic

xí	est	是
fī	non	非

seu est ne? an non? est?

aut

xí	est ne?	是
pŏ	an non	不
xí	est?	是

& fī mò in fine posito

xí	est	是
fī	ne	非
mò	non?	麼

item

yeù	habetur?	有
mò	an non	麼
yeù	habetur	有

n'y a-t'il pas

ponitur mò yeù una cum aliis verbis.

sic

laî	venire	来
leaò	finitum	了
mò	non	麼
yeù	habetur?	有

id est, num venit an non? sed phrasis est minus elegans.

III.°

Particulæ interrogationibus propriæ

1°. Cum de rei causâ ac modo agitur,

1°. Particulæ hic etiam multæ

1° gān çáı	2° gān yèn	3° hŏ	4° hô	5° hô jû
6° hô guêi	7° hô ýn	8° hô kú	9° čêm mò	10 čem mò yám
11° xí nà	12° xín mò	13° goéi xín mò		

quas nunc sigillatim adscribemus

1°

gān | 安
num?
çái | 哉

& 2°

gān | 安
num?
yèn | 焉

in Libris tantum & apud Litteratos reperiuntur, significant que.

num? est-ce que?

çái : 哉

autem solum in fine phraseos ponitur, sed ita ut praecedat aliqua ex his quae sequuntur particulis; nimirum,

vel

hô 何

vel

kì 豈

vel

hî 奚

vel

ū 烏

vel

gān 安

supra vel

hû 乎

vel

yĕ 也

vel

yû 與

quae omnes particulae etiam sine

çái 哉

interrogationi inserviunt.

verbi gratiâ

kì quî, quomodo? &c 豈

Sed vulgò praecedit earum quas hic posui, una queis addes

ū quomodo? 惡

xŏ quis? 孰

hŏ cur non? 盍

quare non? pourquoi non?

3°

何 hô quomodo & cur

4°

何 hô quantum

何 hô quantus
大 tá est ?

combien est-il grand

5°

何 hô quomodo
如 jû

quo pacto ?

jû

何 hô quomodo
如 jû
傷 xām percussisti
他 tā eum

quomodo eum percussisti

de verbo ad verbum :
qûi facit, ubi facit existentium

5°

何 hô cur
爲 góei facere ?

cur ? proprie cur facere ? ad quidam

7°

何 hô
因 ȳn

cur, quam ob causam ?

8°

何 hô
故 kóu

quamobrem ? quam ob causam ?

Jû dicimus hô góei, vel hô ȳn
vel hô kóu

不 pŏ non
念 niên recitare
經 kīm preces ?

cur non oras, relitas orationes tuas ?

9°

cêm	quomodo? comment?	怎
mò		莫
cêm	quomodo	怎
mò		莫
ço	fieri	作
tĕ	potest	得

idem erit quod sequitur.

10°.

cêm	quo	怎
mò	nam	莫
yám	modo?	樣

quo rerum genere, yám est genus modus, mò expletivum non est prorsus sed interrogationem facit. Dices ergo etiam: cêm mò yám ço tĕ, quomodo possibile est, quî fieri potest. qui fit ut.

11°

xi	est	是
nà	quis?	那

pro quisnam est? vide inter Pronomina.

12°

xín	quam ob causam?	甚
mò		麼

idem est quod hô kú supra dicunt etiam

xín	quæ	甚
mò	nam	麼
yuên	originis	原
kú	causa?	故

quænam est causa?

nam yuên kú est causa originalis Neque alia est phrasis

13°

góei	facere	爲
xín	quæ	甚
mò	nam	麼

subauditur yuên kú.

Unde etiam góei xín mò yuên xú quam nam ob causam & rationem?

Nota.

Quoad ordinem, adjicienda hoc loco observatio, in eam interrogationem quæ numero quinto posita est, scilicet.

hô | quomodo? | 何
jû | | 如

nam phrasi præponi ac postponi potest: Si dixeris, verbi gratiâ, quomodo eum percussisti? idque per admirationem, tunc præponenda est; sed si id ipsum inquirendo tantum dixeris, tunc postponi potest. Itaque sic tunc temporis loqui amant priori modo.

hô | quomodo | 何
jû | | 如
xām | percussisti | 傷
tā | eum? | 他

quomodo eum percussisti?
at posteriori.

xām | percutere | 傷
tā | eum | 他

hô | quomodo? | 何
jû | | 如

quomodo eum percussisti?

2°. Cum de quantitate agitur, adhibetur hû.

1°

kì | quot? combien? quantum? | 幾

& 2°

kì | quantum | 幾
kó | hoc? | 箇

3°

kì | quam | 幾
tō | multum? | 多

4°

kì | qualis | 幾
pūen | fundamenti? | 本

aut simpliciter quantum?
nam pūen hic expleticum est.

Nota. Primùm, ubi de quantitate discreta loquimur, & qua de re agitur, ea res

peculiarem sibi particulam non habet ei semper adjungi solere.

kó hæc 箇

Deinde ubi de quantitate continuâ requiri

tō 多

3°. Cum de tempore agitur.

Interrogatio de Tempore fit modis quatuor.

1° Per

kì quantum quanta &c 幾

2° per

xín 甚

mò 麼

3°. per

xín 甚

ná 那

4° per

tō 多

cui sæpe adjungitur

xaò 小

Exempla horum omnium frequentia.

1°.

kì quot 幾

niên anni? 年

kì quot 幾

ayuĕ menses? 月

kì quot 幾

kó hæ 个

xí sunt 是

xîn horæ? 辰

2°

xín quale 甚

mò nam 麼

xî tempus 時

héu post? 後

gallicè, en quel temps?

幾	kì	quali
麼	mò	nam
辰	xîn	horâ?

gallicè, à quelle heure?

3°

甚	xín	quali
那	nà.	hoc
時	xî	tempore

vel

甚	xín	quali
那	nà	hoc
一	yĕ	uno
時	xî	tempore?

quonam tempore

4°

幾	kì	quali

多	tō	multum
長	ch'âm	longo
久	kieù	tempore?

quanto tempore? en beaucoup de tems?
Dictu-cham

多	tō	multo
少	xào	parvo
久	kieù	tempore?

quasi efferres:
an multo aut brevi tempore?

Atque hi varii negationum modi generales, simplices, absoluti, per interrogationem, & in quibus regnant præcipue.

不	pŭ	non
非	fĕ	non
無	vû	non
莫	mŏ	non

Articulus III.

De Quantitate

2°. Satis in vulgari

救了足以

kiéu | adjuvare
leaò | jam

et in libris.

çŏ | pes seu sufficientia.
yì | ad

Il y a pied & suffisance pour.

1°. Quantum, combien apud Sinas dicitur.

多少

tō | multum
xaò | parum?

quasi interrogando, multum ne an parum?

sic

多少銀子

tō | multum
xaò | parum
ĝin | pecunia
çù | (explet.)

quantum est pecunia?

sed apud Litteratos exprimuntur per

幾何

kì | quis, quid
hô | qualis, quale

3° tantum

這樣多

ché | hoc
yám | modo
tō | multum

4°. valdè, maximè, au plus haut dégré.

大得

tá | alte
tĕ | attingere

kìn | pondus 緊

quasi diceres, altè ita ut attingat pondus.

Apud Litteratos est vulgò

tá | altè 大

gên | (explet.) 然

id est grandement nam charactèr τȣ̃ gên videtur expletivè positum, quod alibi frequens.

5°. Multum, beaucoup.

tō multum 多

sed ubi de pretio, seu multi seu carè cherement, pretiosè, scilicet.

kúei carè 貴

dicitur etiam

kāo | alto 高

kiá | valore 價

gallicè a haut prix

& vice versâ & iisdem charactèribus

kiá

kāo

6°. Parum, gueres, fit dupliciter vel per

xào paroè 少

vel hac periphrasi

pŭ | non 不

tō | multum. 多

7°. Parvi, gallicè a vil prix, a bon marché, utuntur.

cién contemnere 賤

contemptim, chose vile

8°. minus, trop peu,

t'ái | nimis 太

xào | parum 少

9°. Paulo plus, un peu plus,

tō | multum 多

siē | parum 些

quasi diceres

multum & adhuc parum.

quod redditur etiam.

kèm | plus 更

tō | multum 多

siē | parum 些

dicitur quoque.

mŏ | non 莫

siē | parum 些

quasi diceres non adhuc paululum?

10° Paululum, tant soit peu.

yĕ | unum 一

siē | parum 些

siē | parum 些

11°. Quantum, tantquam

jû | quantum, 如

idque si cum nomine posueris.

jû | quantum 如

nì | tu 你

vel sicut tu.

12°. Plusquam, sic plusquam tu.

xuó | transgredi 過

yù | usque ad 逾

nì | te 你

quod est transire ultra te.

13°. Usque ad.

chí | advenire 至

yù | ad 于

14°. Semel, sive unâ vice.

yĕ | unâ 一

çaō | vice 遭

quasi uno occursu.

Apud Litteratos dicitur:

yĕ | uno 一

çù | ordine. 次

& unâ-quaque vice est

moèi | unaquaque 每

çù | vice 次

gallicè, chaque fois.

bis, deux fois, apud Litteratos.

&

tō	multis	多
çāo	occursibus	遭

item,

lùi	speciebus	類
	&	
çǘ	vicibus.	次

&

tō	multis	多
pién	occasionibus	便

çāo igitur est occursus, rencontre occurrere, & çǘ ordo rang.

14°. Tantum ut, exprimitur periphrasticè hoc modo

Tu tantum posuisti vini ut, dicunt: Tu ponere transire vinum usque ad & sic de cæteris

leàm	duabus	兩
çû	vicibus	次

deux fois,

inter populum.

leàm	duobus	兩
çāo	occursibus	遭

sic multis vicibus erit:

tō	multis	多
çǘ	vicibus	次

Articulus IV.
De Conditionalibus.

Particulæ conditionales apud Sinas multæ, eæque generis duplicis, simplices nimirum & compositæ.

1°. De Conditionalibus simplicibus seu unius monosyllabi.

Simplices sunt tantum modo quatuor. 1° Si; 2°. Posito quod, gallicè en casque 3°. Absit. 4° Procul dubio quod.

1° Si

jŏ	haberi	若

&

yèu	haberi	有

id est, posito quod.

2°. Posito quod, en casque

yŭ		於

hoc autem differt a sequentibus

yū ab 于

yū primo tono, quæ est accusativi nota. 于

yû secundo tono quod est apud Litteratos ego. 予

yù tertio tono, quod est dare, sed tum cum inferiori dat superior. 予

yú quarto tono. 與

præsentem se sistere, alicui rei adesse.

3°. Absit quod fit per particulam prohibitivam.

hieū 休

relege supra, quæ de imperativo prohibente annotavi.

4°. Procul dubio quod.

piĕ dubitare 別

scilicet imperfectis, subjunctivis ante ponitur, usurpaturque in dubiis, sed non sine spe & una cum expectatione aut potius rei possibilitate.

Exemplum

piĕ | dubitanter 別

gên | homines 人

pŏ | non 不

kēm | quærerent. 肯

gallicè efferres in phrasi, quod si quæreres tu; & in ανταποδωσει fortasse alii non ideo quærerent.

2°.

De conditionalibus compositis vel monosyllaborum duorum.

Sunt autem multo plures, ut apud Latinos etsi, quamvis, quod si, verbi gratiâ, verbi causâ, dubi procul non, et similia. Erunt ergo,

1° Quamvis, gallicè, quand même.

suī | quamvis 雖

gên | (explet.) 然

2° tametsi, quod idem est

suī | tametsi 雖

&

kí | posito quod 既

3°. Si accideret ut, posé le cas que si esset,

jŏ | si 若

xí | esset 是

4°. dato quod, supposé que admisso quod esset.

xí	dato	既
xí	esse	是

5° supposito, licet falsè, quod

xiá	falso	假
jû	ut	如

6° verbi gratiâ, par exemple

pĭ	exemplum	譬
jû	sicut	如

7°. comparationis causâ.

pì	comparari	毕
yù	ad	于

8°. Dicitur quoque hoc ultimum, la chose étant ainsi

pì	comparationis	比
fām	parte	方

Nota

Particulas hasce omnes Verbo præponi oportere, sed esse quasdam quæ nominibus aut pronominibus postponi queant. Exemplum prioris

jŏ	si	若
tā	ille	他
laî	venire,	来
ngò	ego	我
cieù	ire	就
kiú	statim	去

Si venerit, ibo statim, gallicè, si lui venir, moi sur le champ aller.

Posterioris exemplum

nì	tu	你
xí	posito quod	既
xiáo	legis	教
chūm	(in) medio fueris &c	中

Articulus V.

De Modificationibus aut Particulis modificativis.

per

yè & 也

per

yĕ & 亦

per

yĕ | 一

yâm | 樣

2°. forte an, fortasse, forte.

kùm | timere 恐

pǎ | timere 怕

Apud Litteratos & in Libris usurpatur alterutrum tantummodo; sed forte, seu par hasard, est

geù | idem 偶

jên | etiam 然

1° ut, quemadmodum

jû 如

et aliter dicitur per

ùlh & 而

phrasim vulgò præcedit.

geù	idem	偶
jên	etiam	然
yû	transiit	踰
chŏ	occurrit	着
tă	ipsi	他

id est, forte occurrit ipsi
dicitur etiam

hoân	fortè	還

fortè, par hasard, per accidens.
Hispan. por ventura

3° ferè à peu près, quasi
Utuntur hac periphrasi
abesse, seu abest non multum.

chă	abest	差
pŏ	non	不
tō	multum	多

4°. tam, adeo, ita, ante adjectivum ut hæc exprimant, periphrasim quoque adhibent. Remittendus es ad nomina in capite de comparativis ubi habes.

kèm	plus, magis.	更
yéu	iterum, etiam.	有
yéu	iterum	又
yêu	magis	尤

5°. Quin etiam, præterea.

hoân	magis	况
yèu	haberi	有

item

yéu	magis, etiam.	又

item

lím	ultra	另

&

lím	ultra	另
vái	foras	外

6°. neque plus, neque minus, gallicè ni plus ni moins, quod est eodem modo sinicè

yĕ	uno	一
pūon	modo	般

Sæpe etiam pro subjecta materia vertitur phrasis, & dicitur.

kuām	lux	光
kuām	lux	光

vel

chím	justitia	正
chím	justitia	正

vel

kān	dulcedo	甘
kān	dulcedo	甘

quæ locutiones huic aut illi interrogationi accommodantur.

7°. quomodo, quâ ratione? usurpatur.

vel

hî	quî?	奚

vel

ŏ ŭ	quî factum?	惡

vel

kiáo	vocari	教
kiāo	vocari	交
kiáo	vocari	叫

de verbo ad verbum posteriora hæc tria sunt vocare, quasi dicerent: vocari ne possunt ea quæ dicis? Priora duo de modo & ratione, sed alterum generatim nempe hî alterum in calamitatibus, nempe ŏ seu ŭ, ita ut sit quî tantum scelus, calamitas tanta? Respondetur autem huic interrogationi

vel

ché	hoc	這
yâm	modo	樣

vel

kŏ	unoquoque	各
yâm	modo	樣

vel

pĕ	centum	百
pūon	modis	般

id est omnibus modis, omnimodè ut apud Latinos, modis sexcentis.

8° ut maximè, ut minimè, gallicè pour le plus, pour le moins. ita exprimuntur ut dicas, ut maximè;

chí	usque ad	至
tō	multum	多

ut minimè, ad minimum

chí	usque ad	至
xaò	parum	少

9°. in dies melius, gallicè de mieux en mieux, vertitur,

çán	adjuvando se	贊
çán	adjuvando se	贊
haò	bonum	好
leaò	(nota praeteriti)	了

10°. certatim, à l'envi vel ut apud majores nostros, à qui mieux mieux

siām	simul	相
saí	comparari	賽

11°. quamvis, quod etiam habes in conditionalibus supra

suī	quanquam	雖
jên gên	(explet.)	然

aut etiam in Libris solum

suī	etsi.	雖

item

çūm	generatim	從
gên jên	(explet.)	然

jên itaque fere expletivum, dicitur etiam.

piên	potius	便

quod est gallicè, au reste: de verbo ad verbum, quod si ad commoditatem respexeris.

12°. cum, puisque. (vide in conditionalibus)

kí	quia, quod si	既
gên	jên (explet.)	然

kí est posito, supposito quod. & usurpatur aliquando unum

13° quia, propterea quod, id est, δια τὸ ποιεῖσθαι.

yn̄	quia	因
guéi	factum.	爲

& apud litteratos.

kaí	etenim	蓋

14° uno verbo, ut breviter dicam

çùm	summatim	總
xuĕ	loquendo	說

15° qua propter, c'est pourquoi.

xí	est	是
kú	ratio causa	故

exprimitur etiam per

sò	quod	所
ý	ad	以

16°. convenienter, juxta id quod decet.

kāi	decet	該

tām	consentaneum rationi	當
kāi	decet	該

& simpliciter kāi gên

kāi, convenit, oportet, decet.
dicitur etiam unum.

tām, rationi conveniens. 當

item tono quarto & aspirato

ḱí	& simul	暨
gên jên	(explet.)	然

sed est, conjunctim fieri debet, convenitq:

&

tām	conveniens	當
gên	(explet.)	然

hinc phrasis.

tām	convenit	當
hîm	puniri	刑
kāi	(qui) dignus	該

hîm	puniri	刑
chè	(not. partic.)	者

kaì hîm chè, is qui pœna dignus.

17°. Inconsideratè, en étourdi

ngeù	inconsultò	偶
jên	(explet.)	然

& consideratè, id est, attentè.

kiŏ	sensu	覺
tĕ	obtinere τȣ̃ obtinendi.	得

kiŏ est sentire

kiŏ sensûs

hoên. anima

seu anima sensitiva.

Sed

k̆iŏ	negligere non quærere de	却

est etiam absque ullâ æstimatione.

item reverâ

18°. ergo, etenim, etiam.

c̆iĕ.	gall. donc.	即

Hæc particula significat quoque, illicò, statim.

& cum,

guéi	opponere se: quare?	爲

Addendæ hic Consensûs ac repugnantiæ particulæ.

Apud Latinos consensus exprimitur per libenter, optimè, rectè, suaviter, consultò. Repugnantia per sed, at, contra, tamen.

1°

Part. Consensûs

1°. Libenter

Locutiones hic multæ

kān	dulciter	甘
gên	(explet.)	然
kān	dulci	甘
sīn	corde	心
kān	dulci	甘
yuén	velle	願

dicitur etiam

sú	ad voluntatis, voluptatis.	隨
pién	dispositionem	便
sú	ad voluntatis	隨
ý	intentionem	意
çûm	ex	從
pién	dispositione	便
çûm	ex	從
ý	intentione	意

gên est expletivum, ut alibi fere semper.

2°. Consulto, à dessein.

kú	causâ	故
ý	intentione.	意

kú est hic causante intentione.

11°.

Repugnantiæ

Dum huic aut illi rei aliquid opponimus, utimur.

	1°	
nài	sed contra	乃
	2°	
tán	sed	但
	3°	
chí	contra.	啻

Articulus VI.

De Temporis, Ordinis, Loci, Situs Præpositionibus & Postpositionibus.

dicitur etiam

hiám	præterito	曏
xî	tempore	時
	itemque	
kiéu	veteri	舊
xî	tempore	時

& in libris omittitur xî

2°. Antiquitùs.

kù	veteri	古
xî	tempore	時
xám	superiori	上
kù	antiquitate	古
çîên	priori	前
kù	antiquitate	古

adduntur etiam τοῖς xám kù & çîên kù.

Paragraphus 1.
De Tempore.
1°. olim, autrefois.

ỳ	in	以
çîên	præterito.	前

tempore præterito

duo monosyllaba

xî	temporis	時
çiĕ	articulo	切
	vel	
çiĕ	occasione.	即

itaque hæ phrases exoriuntur

xám	çiên
kù	kù
xî	xî
çiĕ	çiĕ

quæ ejusdem omnino significationis

3°. illo tempore, dans ce tems-là.

ná	illud	那
xî	tempus	時
héu	post	後
	item	
çiĕ	tunc & articulo ipso.	即
xî	temporis	時

4°. jam, déja

çêm	jam	曾

ut vidisti, est præteriti nota.

5°. nuper, dernierement.

pú	non	不
kiéu	diuturno.	九

supple tempore

6°. dies sunt tres, il y a trois jours.

tá	magni	大
çiên	antea	前
gĕ	die	日

7°. nudius tertius, avant hier.

çiên	antea	前
gĕ	die	日

8°. heri, hier

çŏ	præterito	昨
gĕ	die	日

& in libris tantummodo

çŏ	præterrito	昨

supplendum est die.

9°. hodie

kīn	præsenti	今
gĕ	die vel sole	日

utuntur autem aliis phrasibus ut plurimum, quæ elegantiores habitæ.

nimirum

kīn	præsenti	今
tán	manè	旦

kīn	præsenti	今
čhéu	die solemni	晝

kīn	præsenti	今
cháó	regno	朝

chéu proprie diem longum & diem ac noctem una significat.

10° nunc, à present

jû	ut	如
kīn	nunc	今

exprimitur quoque per

ûlh	&	而
kīn	nunc	今

per

hién	apparentem	見
xí	esse	是

& per

kīn	nunc	今
xí	esse	是

notabis autem τῷ jû kīn, si persona in phrasi scripta non sit, phrasim semper incipere; si scripta τὸ jû kīn sequi.

11°. mox, tout à l'heure, dans un moment, de futuro.

čiĕ	statim	即
k̆ĕ	momento	刻

quarto de hora

consideranda igitur sunt hæc tria čiĕ.

Primum čiĕ est dissecare, dividere 切

secundum çiĕ

statim, dans le moment. 郎

tertium çiĕ

quod est tum, tunc, & proprie articulum significat. 節

Et hinc supra in verbis ad imperfecta habes

çiĕ 切

Sed fieri solet, id que elegantius per çiĕ ultimum sine aspiratione.

ná | illius 那

ní | temporis 時

çiĕ | articulo. 節

Vide supra verborum imperfecta. Cæterum in hâc particulâ, apud eruditos prius monosyllabum evanescit, retento priori çiĕ

çiĕ | momento 節

ró | hoc 箇

Sumitur pro rózo te, cum addito nempe etiam atque etiam.

12°. statim, tout à l'heure, il n'y a qu'un instant, de re præterita.

çâi statim 纔

13° cras, demain

mîm | claro 明

zĕ | die 日

id est, cum dies sequens illuxerit.

14°. postridie, après demain

héu | post 後

zĕ | die 日

15° tribus abhinc diebus, dans trois jours.

tá | magni 大

héu | post 後

zĕ | die 日

vide suprà no. sexto

16°. brevi, bientôt, dans peu de tems

cieu illicò 就

hispanicè, luego.

à l'heure même

item

çaò brevi. demain. 早

dans peu

item

yĕ	unum	一
xî	tempus	時
xiēn	ante	間

item

yĕ	unius	一
x̌ĕ	momenti	刻
ciéu	instanti	就

utuntur etiam Futuri particulâ

çiám	præsto esse ad	將

17°. incessanter, gallicè sans cesser

xî	tempore	時
xî	tempore	時

&

pŭ	non	不
tîm	determinato	定

indeterminatim

18°. subitò, soudain

hŏ	instanti	忽
gên	(explet.)	然

hŏ cum hoc charactere est alicujus rei decem millessima pars.

item

yaò	breviter	突
gên	(explet.)	然

&

çŏ	finire	坐
gên	(explet.)	然

&

çām	urgeri	倉
gên	(explet.)	然

19°. illicò, confestim, sur le champ.

utuntur.

ciĕ	statim	即
x̌ĕ	momento	刻

quod habes supra n°. undecimo.

item

ciĕ	momento	郎
xî	tempore	時

item

ciĕ	momento	郎
hĕ lĭ	abeunte & sublato.	立

item

ciĕ	momento	郎
guêi	facto.	爲

20°. in posterum, de formais, par la suite

ỳ	in	以
heú	posterum	後

vel

çûm	ex	從
kīn	nunc	今
ỳ	in	以

heú	posterum	後

21°. postea, post hac, a l'avenir.

heú	postea	後
laî	venire	來

22°. nunc, pro eo quod gallicè dicimus tantôt, sed est triplex.
Aliud est cum de Præterito.
Aliud cum de Futuro.
Aliud cum de rebus alternis usurpatur.

a de Præterito, est

çaî	anterius	纔

b de Futuro.

çiám	quod præsto est, et brevi veniet.	將

estque, ut vidisti, Futuri nota.
& dicitur etiam.

ciéu		就

item

pú	non	不
kièu	diu	久

c, in rebus alternantibus phrasis repetita

yeù	est	有
xî	tempus	時

fui nunc stans, nunc sedens. est

yeù	est	有
xî	tempus	時
	(quo)	
çàn	stat.	站

yeù	est	有
xî	tempus	時
	(quo)	
cò	sedet	坐

sed rei enumerandæ modi alii duo, nimirùm per

hŏe	vel	或

vel per

ûlh	&	而

d

çó	sedet	坐
yĕ	uno	一
hŏe	sive.	或

çán	stat	站
yĕ	uno	一
hŏe	sive.	或

e

çó	sedet	坐
ûlh	&	而
çán	stat.	站

çán	stat	站
ûlh	&	而
çó	sedet.	坐

23°. raro, fit dupliciter.

In libris

hī raro 希

vel

hàn raro 罕

in sermone vulgari hī
hán

una simul & iisdem characteribus.
sunt etiam periphrases duæ quæ idem exprimant.

xaò | parum 少

tĕ | ita ut posse 得

xīn | arceri. 緊

&

xaò | parum 少

tĕ | ita ut posse 得

yèu | 有

xīn hoc loco arctum, gallicè pressé
& in eadem phrasi pro

tĕ posse 得

usurpatur etiam,

tiĕ (genitivi nota) 的

xiĕ & xĭ celeriter 亟

quod distingues à

xĭ summè 極

24°. Sæpe, souvent & ordinairement.
sæpe est

c̔hâm semper 常

Sæpius, vel ut gallice ordinairement,
repetito eodem charactere
c̔hâm
c̔hâm

cæterum, ordinarius, vulgaris, ordinariè,
est

sŏ alias sŭ 俗

in Libris & apud eruditos dicitur tantum

c̔hâm 常

apud vulgus dicunt
vel

moèi | quaque 每

c̔ü | vice 次

vel

moèi | quaque 每

moèi | quaque 每

vel

lùy	specie	類
çü	vice	次

vel

lùy	specie	類
lùy	specie	類

25°. aliquando, quelque fois

yeù	est	有
xî	tempus	時

& in libris xî tantum
item alternatim tour à tour, seu per vices.

lûn	rotatim	輪

&

siám	simul	相
lûn	rotatim	輪

& in libris xî tantum.

26°. unaquaque vice, chaque fois

moèi	quaque	每
yĕ	unâ	一
çü	vice	次

In libris usurpatur tantum vel monosyllabum.

moèi	quisque	每

vel monosyllabum

lùy	species	類

27°. nunquam, sed nunquam est, vel præteriti vel futuri.
a præteriti.

çûm	à	從
lâi	venire	来

a tempore quo venit. ex quo.

Et apud Litteratos tantummodo

çûm		從

b Futuri

çáí	est in	在
pú	non	不

vel

chūm	finire	終
hú	non	不

28° semper, idem quod supra n. 24
Sæpe nam dicitur

çhâm	ordinarie	常

& præterea

xî	tempore	時

Vide etiam n°. 39. ut plurimum

agùm	æternum in ævum	永

29°. tarde, sero.

gán	obscuritas	暗

la nuit serrée, hinc versus noctem.

gán	obscuritatis	暗
t̂eû	caput	頭
çáí	rò esse in	在
gán	obscuritate.	暗

çáí	rò esse in	在
hĕ	nocte obscura.	黑

gallice il est tarde.

c̆hî	tarde	遲
leào	venit	了

tardavit & tardè venit.

30°. cito, celeriter, promptè.

r̆uaí	cito	快
sŏ sŭ	de improviso	速

sŏ, hoc charactere generatim est celeritas. Vide supra n. 24

31°. tum, tunc & cum
a tunc, alors, generatim.

çâî	tunc	纔

vel

ná	illo	那
xî	tempore	時

tunc de tempore anteriori

fām tunc 方

hisp. por esso
&

fām | tunc 方

çâi | instanti 纔

tunc, alors, post illud tempus

ná | illud 那

xî | tempus 時

héu | post. 後

dicitur etiam.

xém magis 亘

b, tum, lorsque, fit periphrasi, hoc modo, cum venerunt illæ.

xí | fuerunt 是

laî | venerunt 來

xî | quando vel tempore 時

scilicet quo tempore venerunt.

32°. jam tum, deflors, utuntur iisdem.

xî | tempore 時

&

héu | post 後

33°. ex, ut ex illo (supple tempore) dès & depuis
item

çû ab 自

vel

çûm ex 從

item

yêu inde 由

34°. iterum, derechef.

çaí rursus 再

item

çaí | iterum 再

kiú | ire 去

kiú hoc charactere est ire, aller me ner.

35°. etiam, encore

hôan etiam 還

36°. dum, pendant que, cependant, adhibetur idem monosyllabum.

xi tempore 時

hoc modo, dum apud te eram

çaî | r̃ȣ esse in 在

nì | tui 你

kiā | domo 家

tiĕ | (not. gen.) 的

xî | tempore 時

tempore r̃ȣ esse me in domo tua.

37°. statim atque, d'abord que.
item, statim, d'abord.

yĕ uno 一
&
yĕ uno 亦

ponitur in principio phraseos

yĕ uno 一
& in fine
xî tempore. 時

sic, statim atque veni.
aussi-tôt que j'arrive.

yĕ | r̃ȣ statim 一

taó | adveniendi 到
vel
| adveniendi 倒

tiĕ | (not. genit.) 的

xî | tempore. 時

quasi gallicè diceres.
premier, arriver de, au tems.

38°. nondum, pas encore

hoân | antea. 還

ví | nondum 未
vel
ví | nondum 未

ĉêm | perfectum 曾

39°. quantum temporis, combien de tems

tō | quantum
propr.
multum 多

kieù	diu	久

sù est apud Confuc: in tá hiŏ & alibi
Sed videntur Sinæ legere interrogativè.
40°. ut plurimum, ordinairement.
pour la plus grande partie

tá	magna	大
k'ái	generalitate	概
vel		
k'ái	generalitate (simpliciter)	槩

itidem in tá hiŏ

k'i	incipiendi	起
t'eû	capite	頭

vel

ç'iên	anterioritatis	前
t'eû	capite	頭

& vulgo postponuntur.

42°. tempestivè, opportunè, à tems, a propos.

vel

xî	tempore	時
xî	tempore	時

vel

pién	præsto	便
xí	esse	是

vel

c'én	usurpare	僭
kiáo	sellam	轎

de verbo ad verbum, usurper chaise, quæ sententia est proverbialis.

Paragraphus II.

De ordine, seu ordinis particulis.

1°. Antea, ante, anterius, gallicè, avant &c.

ç'iên	antea	前
sien	ante	先

gallicè, devant.

ỳ	in	以
ç'iên	anteriori	前

gallicè, auparavant.

2°. post, postea

héu | post 後

tâi | venire 來

vel simpliciter héu.
aliquando.

huôn | finire. 完

3°. a Postremo, apud Litteratos.

k'ím | perfici 罄

dicitur etiam

kím | postremo 竟

hisp. finalemente
b, tandem, demum, interroq.

k'iŏ | tandem? 却

4°. a serie, unâ serie

siām | simul 相

c'huén | inserere 串

enfiler

b una series, gallicè une file

yĕ | una 一

c'huén | series 串

5°. c simul, unà simul, conjunctim.

kúm | simul 共

6°. a per vices, tour a tour,
alternatim.

siām | simul 相

tí | mutare 替

&

siām | simul 相

lûn | rotari 輪

vide in particulis temporis no. 25.

b per bina, de deux en deux.

túi | correspondere 對

c par, un paire

xoām | par 雙

7°. hoc modo, de cette façon là

ché | isto 這

從從天為爲死者因因我名

1°. de, ex.

çûm de

sic

çûm de

tien coelis.

2. propter, pro.

góéi pro

sic

góéi pro

cù mortuis

chè (adj. part.)

3. per, in.

ỹn in

Sic

ỹn in

ngò mei

mîm nomine

一項這等別樣還是

yĕ uno

hiám collo.

vel

ché illius

tèm modi

item ché

yĕ

tèm

8°. aliter, alio modo.

piĕ alterius

yám modi

9°. vel, aut, ou.

hôân contra

xí est

Paragraphus III.
De Loci Particulis.

4. ad, item à, quantum ad

yû ù ad 與

&

yù à 于

&

yù quantum ad 於

et est etiam dativi nota.

5. contra, opposito, opponi.

kĕ contra, 克

&

kĕ contra. 尅

Sic

kĕ | contra 尅

gáo | superbiam. 璈

6 propè

kín prope 近

Sic

kín | prope 近

ĉhîm | muros 城

7. trans, au-de-là, & par, au-dessus, en comparaison de

kuó trans 過

Sic

kuó | trans 過

hŏ | viam 河

8. contra, versus, coram.

tuí coram 對

vel

tuí | versus 對

xān | montem 山

item

tuí | contra 對

nì | te 你

9. idem quod kuó

xím supra 勝

propriè, vincere in bello, in ludo

Sic

xím	supra	勝
t̆ā	cæteros	他
xím	sanctos sanctitatis	聖
gîn	viros	人

II° Postpositiones 10

1. ante & coram.

c̆iên	ante	前

Sic

t̆iēn	cœli	天
chù	Domini	主
t̆ài	tribunal	擡
c̆iên	ante	前

devant le tribunal de Dieu

2. inter, au milieu de.

chūm	inter	中

Sic

gîn	homines	人
chūm	inter	中

3. sub, subter.

hiá	sub	下

Sic

t̆iēn	coelo	天
hiá	sub	下

4. versus

hiám	versus	向

Sic

tūm	orientem	東
hiám	versus	向

5. post, apres, depuis.

héu	post	後

Sic

tí	terram	地
héu	post	後

6. inter, entre, parmi

xién	inter	間

sic

gîn	homines	人
xién	inter	間

7. intus, intra, au-dedans.

lì	intus	裡

Sic

sīn	cor	心
lì	intra	裡

8. in, interius, intra

núi	intro	內

au dedans

Sic

sīn	corde	心
núi	in	內

9. ad finem, au bout de, est cujuslibet rei extremum

piēn	ad finem	邊

Sic

niên	anni	年
piēn	ad finem	邊

au bout de l'an.
sub anni finem.

10. latus, ora, extra, extus.

vái	extra	外

Sic

ćhîn	muros	城
vái	extra.	外

En omnes omninò Præpositiones et Postpositiones.

Sed præterea considerandæ tibi loci & situs particulæ, quatenus præpositiones aut postpositiones non sunt.

Itaque addantur necesse est

1°. hû, dicitur vulgo.

ché	hoc	這
lì	loco	裡

& apud Litteratos

ćù	isto	此
ćhú	loco	處

此

2°. illic, gallicè là,
eandem ob causam est vulgo

ná | illo 那

lì | loco 裡

Sed apud Litteratos tantummodo

c̊hú | loco 處

& dicunt etiam

pí | loco 凡

propr. hoc
3°. prope, non longe.

xín | prope 近

ché | hunc 這

lì | locum 裡

& prope, simpliciter & absolutè est.

xín | prope 近

4°. longè, procul.

yuén | longè 遠

procul, maximè, longissimè à,

dicitur

xĕ | decem 十

fuēn | partibus 分

& elegantius

xín 申

quod est multiplicare;
itemque apud Litteratos.

çúi | multum 最

chí | supr. gradu. 至

çúi hoc charactere est superlativum quid.
5°. ante, devant, par devant.

siēn | ante 先

item

siēn | ante 先

mién | faciem. 面

mién hoc est, facies, superficies,
usurpatur etiam,

mién | faciem 面

c̊iên | ante 前

6°. post, a tergo.

héu	post	後
	item	
héu	post	後
laî	venire	来
	&	
héu	a tergo	後
mién	faciei	面

7°. intus, au dedans.

li	intus	裡
mién	faciem	面

quae phrasis proprie est loci facies.
loci interioris indicatio

8°. extra, extus

vaí	extra	外
	&	
vaí	extra	外
mién	faciem	面

9°. supra, en dessus.

xám	supra	上
	&	
xám	supra	上
mién	faciem.	面
	&	
xám	supra	上
t̔eû		頭

quod ultimum est ut scis. caput.

10°. infra, en dessous.

hiá	infra	下
	&	
hiá	infra	下
mién	faciem	面
	aut	
hiá	infra	下
t̔eû	caput.	頭

item

蹄下在上面在下面向別處

tí | pedes animal.
hiá | infrà

hinc phrases

çaí | esse in
xám | alto
mièn | loco.

&

çaí | esse in
hiá | depresso
mièn | loco

être en haut, être en bas

11°. versus

hiám | versus

vide supra inter postpositiones

12°. alibi, ailleurs.

piĕ | alio
chú | loco

piĕ est alius, separatus.

13°. ubique, partout.

各處處處不處

kŏ | omnisque
chú | loco

fit etiam repetitione.

chú | loco
chú | loco

14°. nullibi

pŏ | non
chú | loco

pro nullo in loco.

15°. hac, hinc, de ce côté-ci.

ex hac parte, vel in hanc partem.

這一偏

ché | hanc
yĕ | partem
piĕn | in

*16°. illuc, illinc, &c ex illâ parte, vel in illam partem.

ná	illam	那
yĕ	partem	一
piēn	in	偏

17°. usque ad.

taò	usque ad	到
&		
taò	usque ad	倒

18°. in locum, loco, à la place de.

chuèn	loco	轉

Paragraphus IV.
De Situs Particulis.

1°. ibi, illo loco.

ná	illo	那
lì	loco	裡
	vel	
lì	loco	梩

2°. unde

ç̌ûm	unde	從
ná	illo	那
lì	loco	梩

propriè ex illo loco, sed est etiam ex quo. Exemp.

nì	tu	你
ç̌ûm	ex	從
ná	quo	那
lì	loco	稚
laî	venire	来

omittitur vulgò.
vel omitti potest pronomen.

In libris ita efferres.

ùlh	tu	爾
çûm	ex	從
hô	quo	何
laî	venire?	来

3°. ultra, trans, si solum diceres. Sù

ná	illo	那
yĕ	uno	一
piēn	latere	偏

gallicè, de ce côté-là.
4° citrà, de ce côté-ci.

ché	hoc	這
yĕ	uno	一
piēn	latere	偏

vel solum modo.
ché hoc
piēn latere, absque yĕ.

5°. è regione, vis à vis.

tŭí	oppositâ	對
mién	facie	面

vel

tŭí	opposito	對
tĕû	capite	頭

hoc ultimum de personis dicitur.

6°. propè, propinquè, gallicè, joignant, auprès

kĕ	distante vel separante	隔
piĕ	pariete.	壁

quasi id velles
quod muro tantum separatur.

7°. circa, circum, circiter.

chă	deficere	差
pŏ	non	不
tō	multum	多

8°. intra, inter.

kiēn	inter	間

sic vulgò

kiēn	inter	間
çaí	esse	在

esse inter

& in libris kiēn tantum

9°. extrà, dehors, en dehors, eadem ratione,

çaí	esse	在
vaí	extra	外

10°. per, à travers.

kīm	pertransire	經
kuó	transire ultra	過

11°. per, cum, avec, par le moyen de.

ỳ	cum	以

12° absque, sine, sans employer.

vû	sine	無

vide negationes supra,

13°. cum, simul, avec en compagnie de

tûm	simul	同
pím	cum	偕
kiāi	simul	偕
yü	cum	與

14°. apud, chez, dans la maison de.

kiā	domûs	家
li	intus	裡

Articulus VII.

De Conjunctione, sub quâ intelligetur etiam Disjunctio.

1. ûlh	& atque	而
2. yĕ	etiam	亦

utuntur vulgo

Sinæ monosyllabis septem.

Nimirum

3. yè item 也

4. yéu haberi 有

5. kiĕ pervenire ad, ligare, jungere. 及

6. pím simul 并

7. yèu amplius. 又

Sed inter hasce particulas differentia intercedit nonnulla; sunt enim quæ cum nominibus, sunt quæ cum verbis, & in medis phrasibus, sunt quæ tantummodo cum præpositionibus conjungi possint: Notabis ergo hæc

1°

De ûlh & atque 而

Præpositiones conjungit, non nomina habeturque elegantior, & in libris fermè reservatur.

2°

De yĕ etiam 亦

idem dicendum est in Libris est, quam in sermone frequentior.

3°.

De yè item 也

non solum conjungit & voces & phrases, sed plærumque primæ aut secundæ phraseos voci postponitur.

ngò ego 我

kiù vado 去

tā ipse 他

yè quoque item 也

kiú venit. 去

4°.

De yèu haberi 有

proprie est verbum, habere, haberi tono tertio, sed tono quarto significat, &, etiam, iterum, ultra, & usurpatur in numeris cum aliquid abundat.

5°.

De kiĕ pervenire ad 及

colligat nomina non præpositiones.

sic

fú Pater 父

kiĕ & 及

çù Filius. 子

id est, juncto filio.

De pím simul 并

nominibus quoque interponitur sic. Petrus & Johannes. Petolo pím Jō han.

7°

De yeù amplius 又

significatio ejus est, iterum, gallicè de plus, quin etiam, quod, in Dictionariis vulgò usurpatur; & habes supra.
Jam conjunctionum loco esse possint.

8. yiù dare sup. inferiori pour superiorem 于

9. hô concordem esse 和

10. tûm cum 同

11. & kúm. unà simul 共

quæ ablativos faciunt, & Disjunctiones æquè vocabuntur.

12. hoĕ vel 或

13 & hoĕ aut 或

chè explet. 者

quæ apud Sinas ut apud omnes gentes repetuntur, non raro cum verbis substantivis.

14. hoĕ sive 或

xí sit, &c 是

Sed aliæ etiam numerantur, nimirum

15. chì unicè tantummodo 只

16. & chì unicè 只

pá timendum 怕

fortassis tamen, id est, timendum fortassè tamen.

17. chì propriè 止

18. tán sed, mais. 但

post quod non raro præcedentes duæ.

chí unicè 只

& chì propriè 止

19. kiŏ utique 却

xuĕ dicendum 說

jam dicendum nobis.

20 yĕ 也

chè 者

non 1°. sed 2° & 3° phrasews loco positæ, sunt illatio quædam, quasi diceres après cela, ainsi donc, quand.

21. yü 與

dicitur copula & sed proprie est cum, unà cum, aliàs est numeralis, aut finalis, aut admirationis, aut interrogans; sed cum interrogat, non rarò scribitur.

yü 歟

22 yēn quomodo? 焉

phrasews interrogantis initio, quasi esset an? & in fine est æque, vel numeralis tantùm. Vide infra section. de num. art. 3.

23. gên certè 然

utique, suaviter, sans repugnance, cum cæteras sequitur, plærumque est expletiva, ut jam vidisti.

chĕ 則

est conjunctio paulo fortior quàm

ûlh 而

& significat ergo, igitur. In secunda phrasews parte vertenda est, certè profectò, cum quadam illatione.

25. ciè 且

particula copulativa inter ejusdem phrasews partes duas, præsertim inter duo adjectiva, sic dives, & ideo honoratus, &c. alias,

chĭ 郎

atque illis quas vides conjunctionibus aut disjunctionibus

Articulus VIII.

De Interjectione.

1°. Vocantis & hortantis.

1. hô 阿

& yā 呀

hô latine redditur per heus.
yā est simplex vocativi nota ô

2. seŭ 嗾

vox vocantis canem.

3. çāi 哉

quod est etiam admirantis infra n. 6.

4. uŏ 兀

heus, gallicè allons, allons.

2°. Sperantis & expectantis.
expectantis non intrantis.

hoeî 徊

3°. Desperantis & exclamantis.

ū ō 嗚

4° admirantis & laudantis

yū ô quàm 與

& yū 於

quod tunc legitur ū phraseos initio
admirantis & exclamantis.

çāi ô quàm 哉

admirantis, nec quidquid dici potest, proferentis. Vox in canticis usurpari solita.

hī 兮

admirantis & commiserentis.

hū 乎

in fine.

avertentis, admirantis & obstupescentis.

yá 訝

& yā 呀

&

hō 呀

yā 阿

5°. Indignantis & irascentis
& graviter irati.

heù 咍

item vox irascentis.

çă 哳

6°. Ridentis

tĭ vox ridentis. 咥

hī	est ridere	僖
ŷ	vox contemnentis	猗
	item	
ʿpí		敝
	item	
úth		爾
	&	
ùth		耳

particulæ contemptûs in fine.

7°. Prohibentis.

hŏ	clamor prohibentis	喝

8°. Quærentis.

çiē	quæstûs vox	嗟

9°. Suspirantis.

gaī	heu	唉
chĭ	ah	唧
	&	
ʿkài	idem	嘅

hī	idem	唏
hiū	idem	吁
ȳ	idem	猗
ʿçiè	idem	唶
ý	idem	噫
hieū	idem	咻

10°. Dolentis.

çeû	heu	愁
siĕ	idem	惜

11°. Gementis vox est

xīn		呻

& est species quædam gemitûs.

la cho kiam

lî		淚

Articulus IX.

De Adverbiis.

Quæ adverbiorum genera cognoscant Sinæ, non facile dictu, cum eorum monosyllaba, a verborum imo ut vidisti nominum monosyllabis non differant, tamen habeant quædam necesse est.

Sunt autem simplicia nonnulla, sed plærumque monosyllaba sunt ad significationem adverbialem, hujus aut illius particulæ vi, restricta ac determinata, quæ particula est,

vel

tĭ tĭĕ (not. genit.) 的

vel

gên 然

vel

yên 焉

vel

ûlh 而

Admittentur ergo a nobis adverbia generis quadruplicis.

1°. Alia quæ monosyllabum unicum repræsentent.

2°. Alia quæ per ejusdem monosyllabi repetitionem efficiantur, quod in aliis etiam linguis haud rarum.

3°. Alia quæ uno monosyllabo suo contenta particulam quasi expletivam assciscant.

4°. Alia demum quæ monosyllabis constent duobus, ad unam eandemque significationem producendam, quomodo apud Græcos adverbia è præpositione composita, aut particulæ e pluribus conflatæ, quales multæ sunt.

Adverte interea, Adverbium unumquodque, ordine ferè alphabetico latinè adduci tibi.

Paragraphus primus
De adverbiis primi generis seu simplicibus,

kién	apertè	見
kuò	certe. profecto.	見
ŷ	congruè. convenienter. conformement.	果
hōen	confusè	衣
kiŭ	crudeliter	喑
ciéu	confestim	酷
		就

sur le champ. Vide supra.

hoân	etiam encore	還
hàn	extraordinariè	罕
lûn	vicissim aut per vices	倫

平 平 直 直 快 快 慢 慢 荐 荐 浮 浮

pīm / pīm — æqualiter

chĕ / chĕ — directe droitement avec droiture.

kŭáí / kŭáí — festinanter

mán / mán — quietè a loisir. en repos peu a peu

&

cién / cién — multoties a plusieurs fois

feû / feû — superficie tenus superficiellement.

& feû solùm

總 連 今 又 成 深 只 緊 空

çùm — generatim

vide denique summatim.

lièn — idem eodem modo

kīn — nunc, presentement.

yeù — plus, amplius.

ĉhîm — perfectè

xīn — profunde

chì — solummodo

kìn — strictè serré

kùm — vanè vacuè.

Paragraphus II.

De adverbiis generis secundi, iis scilicet quæ per ejusdem monosyllabi repetitionem fiunt.

Hæc apud Sinas multo frequentiora, inde commemoratis quibusdam tantum, de cæteris ad dictionaria te nostra remissum scito. Præterea inter particulas superiores nonnulla jam dedimus.

tuón	turbide	亂
	turbulentè	
tuón	à l'étourdie, avec trouble.	亂
tiēn		顛
	idem avec taò, fin piez ni cabeça, sans pieds ni tête	
tiēn		顛
xî		時
	tempestive, à propos, à tems propre	
xî		時

vide supra.

xî xî significat etiam omni tempore, & a pronunciatione pendet differentia.

chú		處
	ubique, partout.	
chú		處

Paragraphus III.

De adverbiis tertii generis.

Scilicet quæ uno monosyllabo ad significationem contenta, particulam expletivam assumunt.

Fiunt hæc adverbia

1°. per

tiĕ (not. genit.) 的

hoēn		昏
	confuse.	
tiĕ		的
feû		浮
	superficie tenus	
feû		浮
tiĕ		的

Sed hæc non adeo communia, ac præterea naturam adjectivorum induere videntur, quomodo apud Poetas dicitur suavè ridens, turbidum sonans. &c

2°. Per

gên 然

cujus loco adest aliquando,

yēn 焉

sed raro

multa sunt ejusdem modi.

Sic

tuón	determinatim	斷
gên	quidem	然

gallicè, en tout cas.

quidquid evenerit.

pr. pour couper court.

xú	causâ	故
gên	quidem.	然

sans doute que, par bonne raison, il est clair que.

çú	à se	自
gên	quidem	然

naturellement, de soi-même.

xuò	certè	果
gên	quidem	然
	equidem	
hím	feliciter	幸
gên	quidem	然

par bonheur

yeù	forte	偶
gên	quidem	然
x̔aí	jucunde joyeusement	概
gên	alacriter.	

huon	idem	歡
gên		
pŏ	non	不
gên	(ita)	然

non quidem, cum res ita non sit, nunquam.

piĕ	oportere	必
gên	quidem	然

par force, forcément.

piĕ	oportere	必
tím	determinatè	定

idem quod necessario, determinatum.

3°. Per

úlh	vulgò tu sed hic explet.	爾

Sic

chŏ	confidenter	卓
úlh	(explet.)	爾

&

liŭ vel sú sŏ	subito	率
úlh	(explet.)	爾

Paragraphus IV.

De Adverbiis monosyllaborum duorum diversorum, e queis tamen significatio exurgat una.

Inter hæc adverbia non numerabuntur a me, neque ea quæ ex uno monosyllabo rem significante, ex altero numerali fiunt, qualia essent.

k̂ì	antiquitùs	起
t̂èu		頭

&

ĉiên	antiquitus	前
t̂èu		頭

nam k̂ì est incipere, & ĉiên anteriùs.
unde k̂ì est τȣ̃ incipere, seu incipiendi
t̂èu capite. (suppl. in)
ĉiên anterioris (suppl. temporis)
t̂èu capite.

Neque alia quàm plurima quæ ex monosyllabo aliquo & præpositione aut postpositione componuntur qualia sunt,

xî	conformitèr	時
yám		樣

&

ý	conformiter	意
xî		時

Nam videt statim Lector, cum xî sit tempus, voces yám & ý, alteram modo, aut ratione, nimirum yám, alteram, juxta & cogitationem, nempe ý.
Et eodem modo dices.

kiēn	firma	堅
ý	intentione	意

gallicè, dans la resolution de

tím	determinatâ	定
ý	cogitatione	意
tím	determinato	定
sīn	corde	心

Sic est

çâm	cooperire	障
páo	crudelitatem.	暴

crudeliter, seu crudelitatem cooperiendo.

Sic est

kiēn	humilem esse	謙
kūm	honorare superiores.	恭

id est, humiliter.

Sic

hì	jucundare se	喜
hūōn	delectari	歡

& vice versâ hūōn hì.

jucundè & cum delectatione.

Sic juste non aliter exprimitur quam per

kūm	justum esse	公
pîm	æqualem esse	平

æquè & æqualiter.

alias

kūm	justâ	公
táo	lege	道

Itaque in iis queis de ago phrasibus mononosyllaborum duorum, ita intelligendum unumquodque ut per infinitivam significationem adverbia componuntur.

Sic est

kaī	convenire	該
tām	decere	黨

sed supplendum aut τῷ aut κατὰ, et explicanda sunt convenienter, decenter.

Sic est

hōēn	confundere	昏
chám	cooperire	藏

& exponendum quasi diceres confusè, re confusè tectâ, ita ut distinctè non appareat.

Sic

元 微 宗 雍

yuên | principii originis

vî | causa

id est subtiliter ac profundè

Sic

çūm | principali

yūm | quietudine.

id est, tranquillè.

Nota

Adverbia hæc ut vides, ex duabus ideis in unam eandemque rem, aut significationem coalescentibus exurgunt, ac proinde quousque ideæ ejusmodi progredi vel conjungi possunt, eo usque etiam illa ipsa adverbia multiplicari nemo non videt. Hinc apud Sinas non solum rara non sunt, sed etiam affectantur.

Dices ergo eandem ob causam.

今 急 相 倫

kīn | nunc

kiĕ | promptè

en diligence, promptement.

siám | alternatim

lûn | ordinibus

alternativement.

都 不 必 定 必 勁 寂 漫 上 下

tū | omnibus

pŏ | non

pro nullo modo

piĕ | necessario

tím | determinare

coactè, forcément.

piĕ | necessariò

kím | indomitè

idem

çiĕ | quietè

mán | paulatim

gallice

paisiblement, a loisir

xám

hiá

ubivis, gallicè dessus & dessous & partout, denuo vel iterum.

Sectio Secunda.

De Particulis Numeralibus, seu expletivis nominum.

Articulus Primus.

De Numeralibus, seu expletivis nominum.

Quaecumque ad principalem nominis significationem non pertinent vocabula, ea fere inter particulas expletivas reponi possunt, quod supra ex nominum sectione iam cognoscis.

Itaque &

çù 予

&

ùlh 兒

aut etiam in adjectivis

chī 之

tiĕ 的

&

chè 者

Inter expletivas quodammodo essent.

Sic 1°

chām longus. 長

rerum est duplicium nota,

yĕ una 一

chām (longa explet.) 長

ĉhì papyrus 紙

une feuille de papier.

2°

çêm tabulatum 增

contignationum nota

sān tria 三

çêm (contabulationes) expl. 增

leù	ædificia.	婁

3°

ç̌hē	currus	車

baculorum, ramorum, trabium, navium nota.

Sic

y̌	una	一
ç̌hē	(currus expl.)	車
ĉhuên	navis	舡

4°

chín	turma	陣

turmarum, legionum, militum nota.

Sic

pă	octo	八
chín	(turma expl.)	陣
pīm	milites	兵

gallicè huit soldats

5°

ç̌ō	cædere, limare, tailler.	磋

turrium & arcium & murorum nota.

Sic

sān	tres	三
ç̌ō	(cædere expl.)	磋
ĉhîm	muri	城

Ne exempla longiora sint, dicam, paucis

6°

guéi	thronus.	位

& persona, est personarum, hominumque virtute conspicuorum.

7°

kān	canna	竿

est arundinum

ligne, bâton de ligne à pêcher.

8°

kēn	fundamentum, stirps.	根

est arborum.

9°

ĉiēn	tollere manu e terra	牽

est scarabæorum, vaccarum, ovium caprarum, id est, animalium cornutorum.

10°

kién	res, possessio.	件

est vestimentorum

11°

ĉivèn		券

est fasciculorum, onerumque.

12°.

xiú — verba, paroles. — 句

Sic

kî — hæc — 其

xiú — (verba explet.) — 句

hoá — loquela — 話

13°.

xiûn — 群

est stabulorum, præcipuè ovilium, caprilium, &c.

14°

tìm — 頎

est vestimentorum.

15°.

pá — capere — 把

est ferarum, facium, ignium.

16°

pàn — asser — 版

est asserum, des planches, lammarum &c.

17°.

pìĕ — colligatio, attelage — 轡

est equorum.

18°.

pién — differentia. — 采

est compositionum & elegantiæ

19°.

puèn — fundamentum. — 本

est litterarum

Articulus II.

De Numeralibus seu expletivis Verborum.

Sunt autem talia præcipue 14.

1°.

chŏ — conari — 着

tâcher de, se hazarder de, jubere

2°

chŭ — egredi — 出

3°.

kàn audere 敢

4°.

kiáo docere. 教

5°.

kiāo contrahere 交

6°.

kiáo clamare 叫

7°

kién videre 見

8°

kiú abire 去

9°.

laî venire 來

10°.

pà capere, accipere 把

11°

tà percutere frapper verberare 打

12°

tái expectare 待

13°

táo ratiocinari, vulgo loqui. 道

14°

tĕ posse, obtinere. 得

1°. chŏ conari, & adjungere se. 着

Usus ejus varius ac fere incertus, sed proprie est, efficere ut, s'efforcer de, s'intriguer pour, & nominibus & verbis semper postponitur.

2°. chŭ chŏ egredi. 出

Non raro jungitur cum laî & una serie ponitur, aliquando etiam separatur, sed chŭ praecedit, & saepe exponitur, egredi saepe, efferri saepe, accersi aut produci.

3° kàn audere 敢

significatio ejus est confidentiae.

Sic

pŏ non 不

kàn audeo 敢

auderem

in salutationibus non auderem, non facerem unquam, Domine, item fieri non potest, la bienséance ne le permettroit pas, sed exponitur etiam per existimo, & suppletur dicere, gallicè, j'oserois presque dire, je pense, praesertim si sequatur

就 ciéu citiùs

de quo vide supra.
4° xiao, & sunt tres,

教 xiáo docere

adigere ad, interrog. quomodo?

5° xiāo contrahere

inter se unire, conjungi, efficere ut, visitare?

交 6° xiáo clamare

cantare, vocare, interrogative, me vocas ad? & sic quomodo?

叫 7° xiém videre

見

apud Sinas aliquando una cum

xiém videre

adhibent

看 cì xan, videre

看 cì xan videndo

不 pŏ non

見 xiém videre

de verbo ad verbum,
videre non video,
pro non video.

去 8° xiú, abire, s'en aller, pergere.

未 9° taû venire.

拿 nâ capere

未 taû venire

est cape & affer mihi aut ad nos.

 & contra

nâ	capere	拿
kìu	àbire	来

esse debet, & est reverâ aufer.

est et locutio non infrequens

yuên	a profundo	元
laî	venire.	来

&

yuên	a profundo	原
laî	venire.	来

quasi dicères, mais dans le fond,

10°

pà	accipere	把

prendre, accipere, & appréhendere item habere, gallicè prendre pour.

Notabis hic quoque verbum hoc charactere fere idem tò pā 巴

a

pà		把

non admodum differre, & sæpe alterum cum altero confundi.

Sic dicitur in optativo.

pā	prehendere	把
pŏ	non	不
tĕ	posse, obtinet.	得

&

pā	timere	巴
pŏ	non	不
tĕ	posse	得

utinam, plût au ciel que.

est etiam numeralis nominum ut vidisti supra n. 15.

11°

tà	percutere	打

Verbis percussionem, accumulationem nodum, somnum, ronchos, ludum strepitum, plausum, aliaque multa, sed percussioni propria significantibus, in eadem phrasi additur. Respondet fere gallico nostro faire, ut cum dicimus faire façonner, faire rouler, & cum nominibus, in varias etiam significationes transformatur.

Sic

tà | perculere 打

xuì | aquam 水

&

tà | perculere 打

cièu | vinum 酒

haurire aquam, haurire vinum

12°

táí expectare 待

item s'attendre à, devoi s'attendre à, esperer qu'avant peu. Hæc est prima ejus significatio, equâ pendent cæteræ, quæ consequens nimirum excipere hospitem, mandarinum, amicum; si addatur.

yaó velle 要

duplicatur phraseus emphasis, & tunc erit, eâ audaciâ est ut velit, &c. Et si anteponatur

kiŏ cito, citius: 却

de re jam jam faciendâ dicetur, ita ut

kiŏ | citius 却

táí | expectando. 待

non aliud sit quam, dum res parabatur, dum res illicò futura expectabatur, au moment que la chose alloit se faire.

13°

taó est ratiocinari loqui. 道

populariter & metaphoricè, nam proprie est via trita, unde etiam alia metaphora, lex, norma, & in vulgari illâ significatione, sed additur aliis quibusdam verbis, absque ulla copula.

Sic

vèn | rogare 問

taó | loqui 道

interrogavit, de verbo ad verbum quæsivit, locutus est.

Ubi taó nihil fere addit

Præterea phrasis est frequens

nán | difficile 難

taó | dictu 道

quæ aut simpliciter, aut interrogative sumi potest.

Simpliciter & tunc est, res verisimilis non videtur; res ea est, cui vix ac ne vix quidem credam.

Interrogative & tunc est, an ea res hæc ut fieri possit? gallicè est-il possible? est-il convenable que?

At hujus modi interrogationem claudunt per monosyllaba alia duo, ut sequitur.

pŏ | non 不

ĉhîm | factum 成

quasi ita loquaris, fieri ne id, atque accidere potest? non fit profecto, &c.

Et hoc

pŭ | non 不

ĉhîm | factum 成

Alibi sæpe reperitur, tametsi non præcesserit.

taò loqui 道

quoties nimirum res per se horribilis ac detestanda.

Cæterum cum taó sit via, ac metaphoricè vita ac mores.

est

taó | vice 道

li | ratio 理

& hinc doctrina, id quod ex doctrinâ agendum.

14

tĕ obtinere, posse. 得

memoriæ accuratissimè commendanda primitiva ejus significatio, nimirum 1°. potest. 2°. fieri potest. 3°. obtinet

4° alibi ita ut quæ significatio cum adjectivis frequentissima.

dicebitur ergo

laî | venire 来

tĕ | potest 得

&

laî | venire 来

pŏ | non 不

tĕ | potest 得

alterum est, venire potest,

alterum venire non potest,

pŏ | non 不

tĕ | potest 得

得 tĕ | potest

erit non percipere, obtinuit, id est eâ de re ambigui nihil, percipere id animo, nunquam poterit, tam obtusus est

説 xuĕ | dicere

negatio ad tĕ, non ad xuĕ refertur.

不来得 pŏ non | laî venire | tĕ potest

est non venire, potest.

Sic

得意 tĕ | ý

quod interpretantur, contentus est, nihil aliud quam, obtinet intentum, seu voluntatem suam.

不得已 pŏ non | tĕ hoste | ỳ (nŏt. præterit.)

quod vertunt non possum me continere. de verbo ad verbum est: non obtineo ultra, vŏ ultra, res est quam ultrà retinere nequeo.

Sic

通不得 tŭm percipere | pŏ non | tĕ potest

est percipere, non potest, gallicè comprendre il ne le peut pas:

Sed si efferas

不通 pŏ non | tŭm percipere

Articulus III.

De Numeralibus seu Expletivis Orationis.

Paragraphus Primus

De numeralibus orationis, phrase ωx initio usurpari solitis.

In principio phrase ωv reperiuntur.

1°

cìè jam 且

item amplius

gallice diceres, d'abord, pour commencer & de plus

2°

yûen a profundo 元

laî venire 来

dans le fond.

3°

yuèn a longinquo 遠

præcipue bis repetitum, quantum ex longinquo conjectari licet.

4°

kàn audere 敢

dicerem fere, jam supra habes

5°

pŏ non 不

kĭ determinare. 期

quasi diceres, quo id modo factum, definire nequeo.

6°

kím denique. 竟

cæterum, certè, quidem, denique.

7°

kĭŏ revera. 却

gallicè, réellement.

8°

kĭŏ verius 却

xuĕ dicere 說

ut verum dicam, ut dicam id quod est.

9°

xuòn | attendere 管

ćîm | quæso 情

vertitur per putarem, je croirois que sed de verbo ad verbum, ad id cogitandum invitarem te.

10°

tō | multum 多

xuòn | quod magis hic cogitandum. 管

quod magis hic cogitandum.

11°

xuî | quisnam 誰

siàm | cogitasset unquam? 想

Paragraphus II.
De Numeralibus Orationis, per phrases & in medio interfusis.

verbi gratiâ:
1°.

chín | parum 甚

quod ante verbum & sine interrogatione ironicè vertes per parum, paroulum gallice, un peu

2°

hieū | absit 休

quæ est Imperativi prohibentis

3°

yâo | velle 要

4°

yè | etiam, sed explet. 也

~~ambo, etiam & quoque~~

& 5°

yĕ | quoque, sed explet. 亦

ambo etiam & quoque.

6°.

mŏ | non 莫

yâo | velle 要

nolis.

idem mŏ si sequatur

jŏ | si 若

hanc phrasim totam continet, nihil melius quam si.

7°

piĕ | distingue ac separa. 別

gallicè songez bien à reposée.

piĕ	distingue	別
yâo	velle	要

id est noli

Addi possent

1° çaî	tandem	再
& 2° çaí	demum	讒

quae duo vertenda per enfin, & a la fin.

3 cĕ	oro te	則
	&	
xó	quaeso	箇

4 c̆ìè	sit quaeso	且
5. cieú,	potius, citius.	就

6 chì	tantummodo	只

id est, unicè propterea quod.

7. chì	solummodo	只
xuòn	invitare	管

volo tantum sis, &c

8 yeú	adhuc	又

etiam, amplius,

9. yeú		又
	iterum	
laî		来

10 x̆iŏ	caeterum.	却

au reste, quod semper anteponitur.

11. liên	quidem	連

& in negationibus licet anteponatur, ne quidem.

12. naí	tolerare	奈
13. naí	patientiam habere	耐

quae eodem cadunt

14. pién	quoad	便

quod significat &, atque, et in fine mere expletivum est, sed post phrases nonnisi pausa.

6. yè etiam 也

hā ô 呵

7. yê etiam? 邪

in fine sæpe interrogat.

8. yê etiam 耶

idem cum præcedente & sæpe postponitur,

rŭ yè & 也

9 yên quoque 焉

in fine periodi non rarò, est etiam rei & actionis modificativum, id quod gallicè dicimus un peu, qu'il voye un peu, on peut dire que; sed phraseos initio interrogativum (supra) præsertim si sequatur.

tĕ posse 得

10. yŭ certe, num? 與

pausa in fine periodorum, (Lunyu pag. 62) & aliquando etiam ornatûs causa in ipsa phrasi (Lunyu pag. mihi 65) itemque aliquando interrogat: vide supra.

Paragraphus III.

De Expletivis orationis omnino finalibus ac terminativis. – Particulæ quæ in fine ponuntur, & habentur omnino expletivæ

1°. çaī profecto, 哉

aut mere expletivum, Lunyu pag. 35. & p. 41

2. hī certe 兮

quasi pausa in fine periodorum.

3. hō vel hā ah, 呵

proprie Vocativi nota, quod scribitur etiam

ō 阿

4. hû (explet.) 乎

finalis vulgatissima, tum in fine periodorum, tum in fine phraseos

5. yè (explet.) 也

11. ỳ demum, sed explet 矣

pausa itidem quæ alias est.

12. ỳ revera, sed explet. 已

ỳ etiam explet. 矣

Lun yu pag. 52 & alibi.

13. lì certè 哩

est certe, profecto.

14. nà ille, sed hic explet. 那

quod substantivo postpositum in exclamationibus particulæ vocantis locum tenet.

15. úlh explet. 耳

proprie auris, & sæpe diminutionem quandam indicat.

16. ûlh explet. 兒

proprie filius.

17. ùlh explet. 爾

proprie tu, Hæ tres non raro præcedentes habent.

aut

yūn 云

aut

yēn ut, sed hic explet. 焉

Paragraphus IV.

De Conjunctione Particularum expletivarum finalium, cum plures una simul in fine phrasews collocantur.

Particulas presertim hasce ultimas quæ expletivæ, multas una simul conjungi & posse & solere, id vero observandum accuratissime, sed nec promiscuè fieri.

Scilicet aliæ præcedunt, sequuntur aliæ quanquam in utroque ordine eædem non raro repetantur. Itaque.

Primus ordo est 11, in quo particularum conjunctarum spectatur prior.

1°. chè, hinc sex. 1° chè çaī, 2°. chè hū. 3° chè yè, 4 chè yê. 5 chè yè, 6 chè ūlh.

2°. gên, hinc septem. 1°. gên cĕ, 2° gên cĭĕ 3 gên hî, 4 gên hū, 5 gên yè, 6 gên ỳ, 7 gên ūlh.

3°. hî hinc tres 1 hî çaī 2. hî fû, 3 hî hū.

4°. hō hinc tres, 1 hō çaī, 2 hō hî, 3 hō jù.

5° hū hinc quatuor hū çaī 2. hū gên 3° hū ûlh 4 hū x́ù

6°. yè hinc sex, yè çaī, 2 yè che, 3 yè fú. 4 yè yê. 5 yè yû. 6 yè ỳ.

7°. ỳ, hinc tres 1. ỳ çaī, 2 ỳ fú. 3 ý hū

8°. ỳ, hinc tres ỳ hū 2 ỳ yè 3 ỳ ỳ.

9°. yūn hinc tres. 1 yūn hō. 2 yūn hū, 3 yūn ûlh.

10. ngŏ pron. ū. hinc ngŏ hū.

11. gū ngū pron. ū hinc etiam ngū hū

Secundus ordo est 4, in quo ad posteriorem attenditur.

1°. çaī, hinc quinque, 1°. hī çaī, 2 hō çaī 3 hū çaī 4 yè çaī 5 yên çaī.

2°. hū, hinc sex, 1 x́ù hū 2 chî hū, 3 hū hū 4 kī hū 5. ngŭ ŭ hū. 6 ngū ū hū

3. ûlh. hinc duo 1 gên ûlh, 2 yû ûlh,

4°. ûlh, hinc yên ûlh.

Quas omnes licet in superioribus positis sinice legas hû & ordine quamque suo

necesse est, ut ubique a te illico secernantur phrases Sinicæ, quarum distinctio difficillima, præsertim in Præfationibus, in quibus puncta & separationes nullæ. Itaque

Primus Ordo, undecem.

1°

chè

1 chè

çaï

2 chè

hū

3 chè

yê

4 chè

yê

5. chè

者者哉者乎者邪者耶者

yè

6 chè

ûlh

II°.

gên

1 gên

cĕ

2 gên

ĉiè

3. gên

hī

4 gên

也者而

然然則然且然兮然

夫兮乎

IV.°

何何哉何兮何如乎

V.°

fú

3 hî

hū

hō

1. hō

çaī

2. hō

hî

3 hō

jù

hū

乎然亦然矣然而兮兮哉兮

III.

hū

5 gên

yĕ

6 gên

ỳ

7 gên

ûlh

hî

1.° hî

çaī

2.° hî

也者也夫也邪也與也已矣

2. yè
chè

3 yè
fû

4 yè
yê

5. yè
yû

6. yè
ỳ

VII°.

ỳ

乎哉乎然乎耳乎庶也也哉

1 hū
çaī

2 hū
gên

3. hū.
ûlh

4. hū
xú

VI°.

yè

1. yè
çaī

已矣云云何云胡云耳悪

矣哉矣夫矣乎已已乎已也

VIII.

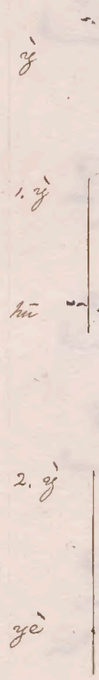

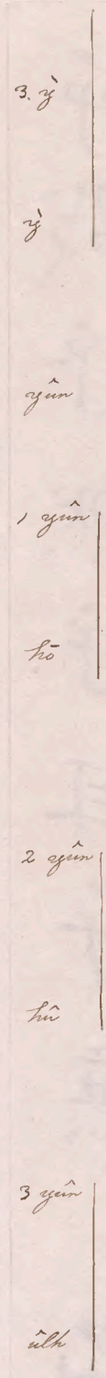

IX.

X.

1 ngŏ | 惡
hū | 乎

XI.

ū | 嗚
1. ū | 嗚
hū | 呼

Ubi in ultimo hū additur oris clavis, unde evadit Interjectio

Secundus ordo est quatuor

1º

çaī | 哉
1 hī | 兮
çaī | 哉
2 hô | 何
çaī | 哉

3 hū | 乎
çaī | 哉
4 yè | 也
çaī | 哉
5 yên | 焉
çaī | 哉

II:

hū | 乎
1 xí | 庶
hū | 乎
2 chī | 之
hū | 乎

與而耳焉耳

IV°

2 yû

ûlh

ùlh

1. yên

ùlh

乎乎幾乎惡乎嗚乎而然而

3 hū

hū

4 kī

hū

5. u vel ngŏ

hū

6. ū

hū

III°

ûlh

1 gên

ûlh

Liber Quintus

De Syntaxi

Cui adduntur Cycli & Exercitatio.

Sectio Prima
De Syntaxi propriè dictâ

Articulus Primus
De Syntaxi Nominum.

Regula Prima.

De duobus Substantivis in eodem casu.

Quoties reperiuntur Substantiva duo in eodem casu, sive in Nominativo fuerint, sive in Accusativo (idem enim est, quomodo in aliis linguis:) conjunctio vel exprimitur, vel subauditur ad libitum; sed sæpius omittitur, lûn yu fol 10.

kiuèn	canes	犬
mà	equi	馬

tá hiŏ pag. 60.

kī	gallinas	鷄
tûn	porcellos	豚

& infra

nieû	boves	牛
yâm	oves	羊

Lûn yu fol. 10.

fú	pater	父
mù	mater	母

Lûn yu fol 4.

chù	præcipuicum	主
chūm	Syncritas	忠
sín	fides	信

Idem observabitur in adjectivis

siaò	res parvæ	小
tá	res magnæ	大

Regula II.

De duobus substantivis, quorum alterum in Nominativo vel Accusativo, alterum in Genitivo.

Qui casus apud Sinas, Genitivus censetur; is praecedit semper, ita ut Dei amor dicatur, non amor Dei, & quod nomen prius, id non raro adjective sumitur. Sic ta hio p. 48.

nân	meridiei	南
xān	mons	山
xám	altiorum id est cœli	上
tì	imperator	帝
çù	τȣ̃ çù	楚
xuĕ	regnum	國
xuĕ	regni	國
xiā	domus	家

In his Genitivi omnes adjectivè reddi possunt: mons meridionalis, supremus imperator, domus regia. &c

Nota 1°.

Tametsi inter duo substantiva Genitivi nota intercesserit, tamen explicationem esse, atque esse debere eandem.

tá hiŏ p. 46

mîn	populi	民
chī	genit. nota	之
fú	pater	父
mù	mater	母

lûn yù fol 5. p 2.

fú	patris	父
chī	(gen. nota)	之
táo	institutum	道
gîn	pietatis	仁
chī	(gen. nota)	之
pûen	fundamentum	本

Ex dictis fuse Libro primo, sive supra de substantivis adjective sumendis patet, quotiescunque reperta fuerint substantiva duo; prius genitivum censeri & adjective accipi; posterius, esse vere substantivum.

Itaque

non est

ngŏ	malus	malitiæ	惡
	sed		
gîn	homo	homo	人

Et sic de cæteris.
Quod si præcesserit

gîn	homo	人

& secutum fuerit

ngŏ	malus	惡

tunc sensus omnino alius & gîn quidem homo erit, sed ngŏ præpositionis subjectum; ita ut fiat homo est malus.

Regula III

Cum apud Sinas Monosyllabum idem & nomen & verbum esse possit, aliquando quod hîc nomen fuit, id ipsum illîc verbi significationem accipit, variis tamen & præcipue in philosophicis.

Sic

tiēn est	cœlum	天
té	terra	地

sed si hæc monosyllaba repetam, tunc prius verbum erit, posterius quoque nomen.

Verbi gratiâ

tiēn	c	天
tiēn		天
té		地
té		地

Significatio posterioris erit vel cœlum vel terra; prioris vero vel calfacere, cœlum reddere aut efficere, constituere in ratione cœli; vel terrificare, considerare terram quatenus terra est.

alias

tiēn	cœlo	天
tiēn	cœlo	天

ut dixi, idem quod

gĕ		日
gĕ	quotidie	

Regula IV.

Sunt quædam nomina quasi generalia, quæis si addas alterum, significatio illicò varia efficitur. Cæterum istud ipsum semper analogicè quale est apud Hebræos יד yad, Græcos χειρ, χ χηρα, Latinos manus, animus &c. quæ varia pro variis locis dicunt.

Sic ergo sunt apud Sinas.

xeù	manus	手
sīn	cor	心
xeù	os	口
xí	spiritus	氣

I°

xeù	manus	手

ex xeù, quod jam insinuavi Lib 1°, ea fere denominata quaecumque aut res manu faciendas, aut ipsos etiam operarios aut etiam artem ipsam & aptitudinem, atque habilitatem significant

Inde ergo

laò	senis	老
xeù	manus	手

id est artifex peritissimus.

pām	adjumenti	幇
xeù	manus	手

id est, adjutor.

lúm	irridendi	弄
xeù	manus	手

id est irrisor & irridendi facultas.

xuì	aquarum	水
xeù	manus	手

id est nauta.

pàó	tormenti	砲
xeù	manus	手

explosor, id est, un canonier

xū	librorum	書
xeù	manus	手

scriba, gallicè, un copiste

II

sīn	cor	心

sumitur pro corde, animo voluntate, amore, amicitiâ intimâ, desiderio, attentione animi, diligentiâ, sollicitudine, curis, laboribus; & interdum ei addunt,

tĕû caput 頭

quod de corde intimo dicitur.

Hinc

ngò ô mei 我

tĭ tiĕ explet 的

sīn cor 心

kān jecur 肝

ô mon cher cœur!

III

kèù os, bouche 口

est tantum os, bucca sed transfertur, idque non solum ad sitim, ad bibitionem, ad deglutitionem, ad digestionem ad vomitum, sed etiam ad eloquentiam, ad garrulitatem, ad jactantiam, ac præcipue ad maledicta, ad jurgia, & quod gallice vocamus gueulées.

Præterea quomodo apud nos fluviis, portubus, ac rebus spatiosis adaptatur os unde ostium, ita etiam apud Sinas de fluviis, de fretis, de navibus, de faucibus montium, de jumentis, de tygribus de suibus dicitur. Itidem τῶ kèù verbo tantum addito formantur adjectiva, sic

tí lucri 利

kèù os 口

mordax, maledicus.
qui gagne de gueule.

chàm longitudinis longus 長

kèù kèù 口

garrulus, gueule de longueur.

tū veneni 毒

kèù os 口

venenatum os
gueule envenimée.

IV°.

kí aer 氣

est vapor, halitus, aer & usurpatur. 1. De vento. 2 De animâ & animo. 3 de animæ imo & corporis affectibus, humoribus præcipuè, irâ, furore, zelo, sive in bonam, sive in malam partem. 4 De tempore ac temperie ac proinde de anni tempestatibus.

Hinc generatim

tĭēn cœli 天

kí aer 氣

est tempus.

yûn	nubium	雲
kí	aer	氣

nubes, des nuages.
un tems nuageux, nebuleux.

tì	terræ	地

kí	aer	氣

clima, un tel ou un tel climat.

hiuĕ	sanguinis	血
kí	aer	氣

sanguinis dispositio.
Alia ejusmodi multa sunt

Articulus II.
De Syntaxi Pronominum.

1° Cum personali, constructio hæc est, ut pronomen præcedat, non sequatur; diceretur ergo, ego Confucius, non Confucius ego; Imo Confucius ego propositio esset. Ego sum Confucius

ngò	ego	我
sò	quod	所
xuĕ	dico	說
pro	quod ego dico	

Sed observa primùm nominibus præponi.

kì	aliquot	幾
chúm	omnes	衆

3. De relativis nihil fere addendum, sas enim

rò sò	quod	所

pronomini postponi, ita ut dicatur.

sŭ	omnes	帥
chŭ	omnes	諸
chú	omnes	庶
sú só	multi, numerus	數
čin	proprius	親

Deinde postponi

kiāi	omnes	皆
kiū	omnes	俱
tū	omnes	都
hiên	omnes	咸

Hemque tres pluralis notas

muên		們
tèm		等

moèi		每
	&.	
kì	ipse	已
ná	ille	那
ché	iste	這
çù	iste	此

Tertio inseri

kó		個
kó		箇
kó		个
	Sæpissime post	
yĕ		一
	aliquando sola. Quarto denique	
kī		其
	tanquam genitivum	

&

çú 自

aut

çû 自

xì 己

ei quo regitur casui anteponi solere, ac reddi hujus. Vide ergò pronom. p. 64.

Additio de primâ personâ

1°. Quod Tributariorum est.

kuà vacuitatis 寡

gîn homo 人

&

kuà vacuitatis 寡

gîn pietas 仁

pro (ego)

2°. Quod senum est, (ego)

laò 老

fū 夫

3°. Quod subditi usurpant, (ego)

chîn 臣

4°. Quod discipuli, (ego)

muên 門

sēm 生

5°. Talis, (ego)

meù 某

ne dicant ego.

Additio de secundâ personâ.

Vulgo apud homines, quæ secundam personam exprimant, compellationes sunt multæ, fili mi, filii mei, amice mi, amici mei, magistri mei, domini mei, eas Sinæ omnes usurpant

Sic

siaò filioli 小

çù mei 子

gallicè, mes petits enfans.

fū magistri 夫

çù mei 子

çŏ | pedes 足

hiá | subter 下

Domine, id est, tu ad cujus pedes sto, sub cujus pedibus sum & esse volo.

Sic cum Imperatorem alloquuntur, dicunt.

pí | gradus 陛

hiá | subter 下

quæ phrasis ἐλλειπτική, pro ô majestas quæ palatium habes, sub cujus gradibus humilitas mea esse posset aut deberet.

Vide infra urbanitatis phrases, quarum plerœque ad secundam personam referuntur. Ad secundam quoque personam pertinent.

1°

xí 是

quod ut nosti significat esse, existere. sed juxta Grammaticos inservit etiam pronominis loco, & redditur per hic, hæc hoc.

Erit ergo.

xí | hoc 是

ý | propter 以

seu propterea.

yū | in 於

xí | hoc 是

in hoc loco, in hoc tempore

Imo (quod omnino abusus est) pro xí esse id est, de verbo substantivo. Ad idem pronomen efformandum utuntur aliquando.

τῷ xî | tempore. 時

quod toni aliûs

2°

fū 夫

non nullis visum est, pronomen ille qui, ii qui, sed nihil est aliud quam hebraicum בעל baâl.

At quod hû agitur in constructione non mutant quidquam.

Additio.

1°. De relativo

chī | qui, quæ, quod. 之

ita usurpatur ab auctoribus, ita ab interpretibus exponitur, ut aliquando sit pro is ea, id. quasi esset.

xî 其

aliquando pro verbo transire ad, accedere, nonnunquam etiam pro

chè 者

manifestò ponatur, nimirum post nomina & substantiva & adjectiva.

2° De

chè 者

hoc pronomen initio post nomen ita apponitur, ut,

yè 也

præcedat, yè chè, in fine ita collocatur ut yè sequatur chè yè.

chè | 者

yè | 也

3°. De omnibus Nominibus ac Pronominibus, ac præsertim de tertiæ personæ.

Regula.

tā ille 他

&

ché hic 這

aut etiam nomina, non raro ita initio usurpantur, quasi sola essent, ne sequenti phrasi, quæ tamen eorum phrasis est, adhærerent: hæc constructio apud omnes orientales frequens. Petrus, gladius erat in manu ejus: quod est, Petrus Gladium in manu habebat, aut quoad Petrum, Gladius erat in manu ejus.

4°. De Pronominibus multitudinis.

Ad majores numeros enuntiandos, Sinæ vocabula habent alia multa, quorum præcipua sunt.

1°

c̆ien, omnes uno ore 僉

2°

vû | nihil 無

pŏ | non 不

&

mŏ | non est 莫

(qui)

pŏ | non 不

3°

mîn populus, multitudo 民

4°

k̆iûn, grex, greges omnes. 群

& de omnibus id dicunt.

Vide in 1° Libro magnorum numerorum, nomina, c̆ien

ván

cháó

ỹ

numerant præterea maria, 4 partes mundi; 4 flumina, 9 entia, &c.

Articulus III.

Regula prima.

Verbum substantivum hû, quomodo in aliis linguis, eundem casum & ante se & post se habet, quod dextrè intelligendum.

Nam.

xí esse 是

&

guêi esse aut fieri 爲

hunc & illum phraseos locum occupare possunt; sed cum copula sint, ubique censentur media. Exempla innumerabilia

Regula secunda

Cum monosyllaba Sinica significatione utraque & activâ & passivâ gaudeant, activè sumitur verbum, quoties nominativus praecedit, neque adest passivi nota.

pī 被

Regula Tertia

Etsi Verbum praecessisset & secutus illud fuisset nominativus, dummodo absit eadem passivi nota, erit etiam tunc activè explicandum. Inversio enim facta emphaseos gratiâ, & hoc non infrequens.

Regula quarta

Verba servilia & quasi numeralia, significationem, si sola sint, servant eam quae ipsis propria.

Itaque tunc significant

haò bonum esse 好

kàn̥ audere 敢

xî incipere 起

kiĕ comedere 吃

kién videre 見

kiú abire 去

laî venire 来

pà capere 把

tà verberare 打

tĕ habere, obtinere posse. 得

taí expectare. 待

Aliàs, & cum aliis verbis, ea ad hanc vel illam significationis modificationem contorquent.

Sic

hào 好

exponitur vulgo, bene, melius, optime, dulciter, abundanter, amanter, amare aimer.

kàn dicere ausim 敢

vel quod si auderem, opinarer ego, putarem libentius, fuerit id procul dubio.

kí incipere 起

gallicè, se mettre en train, en devoir de, & sæpe adjungitur.

lâi venire 來

kiĕ comedere 吃

deglutire ad res per se malas & incommodas trahitur, hinc
comedere timorem
comedere verbera &c

kién videre 見

de aliis etiam rebus quàm de oculis, sed præsertim de intellectu, de intentione de opinatione

Sic

kién videre 見

xă occisionem 殺

seu τὸ necari, ut apud Hebræos
videre mortem

Præterea, quod jam annotatum, τῷ kién in eadem phrasi additur.

kán videre 看

qui certe pleonasmus est.

kiú abire 去

&

lâi venire 来

non raro erunt simul.

kiú abire 去

lâi venire 來

& idem significant, aller.

Sæpe alterum in priori phraseως περικοπῇ, in posteriori alterum; item adhibentur sæpissimè cum

kí incipere 起

Vide supra;
cum

chŏ seu chŭ egredi 出

separatim itidem & conjunctim, & cum verbis aliis quam plurimis.

pà 把

non solum est capere & accipere, item habere, producere, sed cum alio verbo

224 idem fere significat quod κὶ cœpit, il se mit a, & pro accipere rem, ita ut alium statum transvehatur.

ta verberare 打

verbum est frequentissimum & non solum de instrumentis dicitur, de pugnis, de monetâ, de fabrefactis, de lapidibus, sed etiam de nodis, de viâ & cateris, de ludis, de ronchis, de ornatu & subtilitate, ut apud nos taper & retaper, de itione, de verrendis ædibus de hauriendis aquis, de venatione, de cœnâ & prandio de depredatione, uno verbo de omni tentatione ac sollicitatione usurpatur.

táí 待

præter expectandi & tractandi ~~expec~~ significationem, si τῷ táí addideris.

yáo velle 要

de rebus audacibus ac temerariis, eâ de re quæ spem omnem superare nata, dicetur gallicè, s'attendre, avoir dans la tête de, être obstiné à, s'y acharner.

tĕ obtinere. 得

de hoc tĕ jam habes multa, sive in verbis ad optativum, sive in particulis, sed ad Syntaxim hûc revocatur, quia est usûs multiplicis.

Regula quinta

In plærisque phrasibus Verbo adverbium anteponitur; & cum in aliqua phrasi reperiuntur Verba duo, adverbium si quod est, ei verbo præponitur in quod cadit ejusdem adverbii significatio.

Sic 1°

kuáv	celeriter	快
çeù	currere	走

2°. vade & dic ei statim

nì	tu	你
kiu	abire	去
ciéu	cito	就
xuĕ	dicere	說

3°. Et si duo sint

mán	lenitur	漫
mán	leniter	漫
chĕ	comedere	食

Regula sexta

Si

tĕ 得

advenerit, mutatur verbi & adverbii sedes & tĕ interseritur.

來不遲

lâi	venit
pŏ	non
čhî	tarde.

Regula octava

Ea quæ actionem aut reditionem significant verba, nominibus aut præpositionibus, aut etiam aliis verbis motum indicantibus, postponuntur; sed verba illa possunt præcedere.

Sic dicunt. 1°

我山上去那裡去

ngò	ego
xān	montem
xám	supra ad
kiù	abeo
2°	
nà	ex quo
lì	loco (seu unde)
kiù	venis

走得快食得漫

çeù	currere
tĕ	posse ita ut
k̆uaí	celeriter
chĕ	comedere
tĕ	posse ita ut
mán	lenter

Regula septima.

Cum in phrasi sunt tria, verbum, negatio, & adverbium; si negatio in adverbium, non in verbum, cecideret, præponi debet verbum, & adverbium verbo & rei negatæ interseri.

Sic pro, non it celeriter, dicendum;
it non celeriter.

走不快

ceù	it
pŏ	non
k̆uaí	celeriter.

Sic, pro non tarde venit, dices,
venit non tarde.

3°

idem fere significat quod kì coepit, il se mit a, & pro accipere rem ita, ut ad alium statim transvehatur

nà	(ad) quem	那
lì	locum	裡
laî	vadis?	来

4°

vàm	ire, is.	往
nà	(in) quem	那
lì	locum	裡
kíú	pergere, abire?	去

Regula nona

Verbo activo seu regente posito, si accusativus etiam in regimine sequatur, genitivo postponitur accusativus, juxta secundam nominum regulam supra.

Sic, Legi librum ejus

ngò	ego	我
tŏ	legi	讀
tā	ejus	他
tiĕ	(not. genit.)	的
xū	librum.	書

gallicè j'ai lû de lui le livre
latinè σινικωτερῶς, legi ejus librum.

Regula decima.

Si in eadem phrasi reperiri unà debeant, accusativus & dativus, ut elegans sit, accusativus dativo postponatur, necesse est.

Sic dicitur.

ngò	ego	我
yū	dedi	與
nì	tibi	你
yĕ	unum	一
puên	(explet.)	本
xū	librum	書

Regula Undecima.

Cum phrasis eadem nominativum, accusativum & ablativum, ejusque praepositionem aut postpositionem continet, nominativus verbo, accusativus ablativo, praeponitur, nisi ablativus ad eandem actionem cum nominativo,

concurrat, tunc enim nominativo immediate conjungitur.

Sic ire te cum eo jubeo.

1°.

ngò	ego	我
mím	præcipio	命
nì	tibi	你
t̆ûm	cum	同
t̆ā	eo, illo.	他
k̆iú	vadas, abeas.	去

2°. tecum gallinam hanc comedam. Dices.

ngò	ego	我
t̆ûm	cum	同
nì	te	你
hóei	debeo (socius ero ad)	會
c̆hĕ	comedere	食
ché	hanc	這
kó	istam	个
kī	gallinam	鷄
mù	(matrem)	母

Articulus IV.

De Syntaxi Particularum Significantium.

Cum supra de particulis tractatio scripta sit amplissima, hic non nisi paucæ observationes.

1°. De simplicibus particulis, quæ conditionales, Causales, adversativæ, &c phrasim inchoant semper, nunquam terminant, imo nunquam inseruntur, præter

jŏ	si	若

quod secundo loco esse potest.

2°. De Præpositionibus ac postpositionibus hæ si solæ sint, adverbiascunt.

3°. De Transitionibus, vidisti plærasque; sunt scilicet.

çiè	jam	且
kím	denique	竟
pŭ / kī	non	不
yuên	(ad) originem	元
laî	venire	來

gall. au fond.

Transitio semper initio ponitur, raro post primum phrasewus verbum.

4°. E cæteris notandæ hic præsertim, 1°. eæ quæ repetitionem invehunt, 2°, eæ quæ alias comitantur; fiet autem ordine alphabethico: & particulas appellabimus generatim & simplices, seu unius monosyllabi; & duplices, id est, quæ monosyllabis constant duobus.

1°.

De iis particulis quæ repetuntur

1°.

yĕ ў — 一

cum semel exprimitur, significat vel unum, vel totum, vel pauculum, sed cum repetitur, si unâ serie, yĕ yĕ significat sigillatim, per partes, gallicè, un à un, si verbo aut nomine repetitis, reddi per sive, sive; nunc, nunc; ex hac parte; ex illa; Sed repetitur cum fá, cum pien, cum têû, cum mién.

yĕ	uno	一
fá	impetu	發
yĕ	uno	一
pièn	latere.	邊
yĕ	uno	一
têû	capite	頭
yĕ	uno	一
mién	vultu	面
yĕ	etiam	一
siè	paululum.	些

même un peu, ne minimum quidem.

Verti possunt simpliciter, sed alterum rem tantum enunciat, alterum rem auget.

只管 4 chì | tantummodo
ruòn | dispone

id est, id tantummodo bene tibi erit, ne; aut sequitur infinitivus

只怕 5. chì | duntaxat
pà | timendum.

id est, fortassis tamen.

只得 6 chì | duntaxat
tĕ | obtinere

id est non amplius, aut non minus, non aliter facere potuerunt, quam &c

且 7, ciĕ

Imperativi nota est, ut seis.

且只 ciĕ | invitare
chì | tantum

id est, at, verum.

好好的 hào | bene
hào | bonum
tĕ | (not gen.)

varia significat, nimirum, mitius quaso, moderate obsecro.

2°. De iis particulis quæ alias comitantur.

則箇 1. cĕ | igitur
kó | hoc

Sic exprimunt, rogo te, quaso.

只是 2. chì | duntaxat
xì | est.

aut generatim tantum.

只好 3 chì | tantummodo
hào | bonum

Subaudi si ante tantummodo, & significat hoc fere est.

8. cieu | citius, potius. 就

xí | esse. 是

Sed sensus est, quamvis supponeres, pone etiam quod, &c. & sequitur vulgò.

yè | & 也

quod vertendum tamen, & gallicè, avec cela, malgré cela.

9. cieu | citius, potius. 就

siám | videri. 像

id est videretur potius.

10. hôan | adhuc 還

hôan | adhuc 還

Sed repetitum in utraque phraseûs parte, exponitur an, nec ne? & sæpe alterum subauditur.

11. hôan | fortè 還

xí | erit 是

peut-être arrivera-t'il que.

12. yè | adhuc 也

yeù | habere. 有

præter hoc etiam, gallicè, & avec cela.

13. yè | & 也

pŏ | non 不

ne id quidem, idque & positivè & per interrogationem; & si in duabus phraseûs partibus repetas, neque hoc neque illud.

& aliquando

yĕ | & 亦

pŏ | non 不

14. yè | adhuc 也

xí | est 是

gallicè, on peut ajouter a cela que, & aliâ significatione, cela est même, v.g. dangereux.

yéu | 又

yeú | 又

in prima phrasews parte, in secunda nec raro in tertiâ, & sæpius etiam si rerum enumeratio fiat, præterea in primo, secundo & tertio phrasews membro, non semper eundem locum obtinet.

16. yù | an | 與

yù | an non? | 與

an in prima phrasews parte, an, vel an non? in secundâ.

17 kiŏ | est | 却

sed certe, sed potius.

Ponitur nunc in prima nunc in secunda parte phrasews

18. Et dicitur etiam,

kiŏ | potius | 却

xí | esse. | 是

vel

kiŏ | potius | 却

yeú | haberi | 又

vel

kiŏ | potius | 却

yè | etiam | 也

quæ eódem redeunt

taò | usque | 到

&

taò | usque | 倒

yè | etiam | 也

utique, cela est passable, jusque-là encore, bon. Item atqui contra, au contraire à present, idem quod

chuèn | revolvi revolvere. | 轉

&

taò | usque | 到

taò | usque | 到

d'un côté; de l'autre.

19 kiáo | docere | 教

aut kiáo | docere | 叫

vel kiāo - conjungi 交

abusivè idem quod præcedentes, & vertitur quomodo? sed proprie sunt cogis me ad, cogis ne me ad? jubes aut jubes ne? sequitur vulgo infinitivus.

20 kó | convenit 可

kó | convenit 可

id est, eo ipso momento.

21. leaò | an absolutum est, supple petis? 了

leaò | absolutum est 了

leaò | not. præterit. 了

leaò | finitus, absolutus est. 了

tĕ | obtinere. ita ut, 得

est vir eximius, item absolutio, obtinere, magnitudo animi, vis eximia.

22. mŏ non 莫

sæpe post se habet, aliam particulam, nempe.

jŏ si 若

& tunc mŏ jŏ

ita exponendum est, quomodo, si inter mŏ & jŏ esset quam, non aliud, non melius quam si, &c.

mŏ | non 莫

xuĕ | dicendum 說

& sequitur at vel sed, ita respondet τῷ non solum, & huic phrasi. neque id dicas tantummodo.

nán | difficile 難

táo | dictu. 道

sæpe solum est, sed sæpe etiam post se habet.

pŏ | non 不

ćhîm | factum. 成

cum obstupescimus, aut admiramur: gallicè, cela n'est pas possible

25 pién 便

vel in prima parte phrasews.

yè 也

item

26 pién 便

xí 是

quamvis, quand même, au reste, cependant se pourroit-il faire que?

27. siē 些

ûlh 兒

paululum, le moins du monde

28. mŏ non 沒

siē parum 些

pas le moins du monde, Vide supra mŏ n°. 22 & 23

29. siē paululum. 些

chīn quid 甚

mŏ num? 沒

un peu, qu'est-ce que c'est?

30 suī quamvis 雖

in prima phrasecos parte.

& yè etiam 也

in secundâ, exponitur tamen, aut potius subauditur tamen, & est tantum etiam.

31 tān sed 但

chì tantum 只

32 xĕ 什

mò quare? 麼

Articulus V.

De Syntaxi Numeralium

Numerales suprà fere omnes descriptæ, sunt-ne autem omnino inutiles? In oratione quietem atque interspirationem indicant, nec parum faciunt ad elegantiam ac venustatem.

Iis vero ita utuntur Sinæ ut vel unam eamque solam quæ aliquando repetitur, vel duas quod sæpissime fit, vel etiam tres quod rarius, adhibeant; sed quamvis interdum mediæ ipsi orationi interserantur, tamen plærumque non usurpantur nisi in fine, aut commatum aut phrasecos totius seu periodarum.

Quæ solæ eas jam habuisti supra.

2°. Quæ incedunt binæ, eas hic tibi apponam seriê quadam facillimâ.

3°. De particulis trinè aut etiam quaternè procedentibus addetur tantum notula, nam de ejusmodi Sinæ ipsi Interpretes dissênsere.

Paragraphus Primus.

De Numeralibus solitariis, id est, iis quæ reperiuntur sola.

Sunt, ut sus.

1. çaì 哉
2. fú 夫
3. gên 然
4. hū 乎
5. yê 邪
6. yê 耶
7. yè 也
8. ỳ 矣
9. ỳ 已
10. yên 焉
11. jŏ 若
12. yū 與
13. yû 如
14. yûn 云
15. ûlh 而
16. ùlh 耳
8 ùlh 爾
17 ùlh 爾

Cætera si quæ sunt, e superioribus repetes.

Paragraphus II

De Numeralibus combinatis, sive inter se subsequentibus.

Hic cum significatio absit, non attendetur nisi ad combinationem; atqui necessario duplex est, Alia enim vulgo præpositiva, alia postpositiva, quæ utraque una si mul tradimus.

1°. Vulgo Præpositiva.

Sunt tredecem

1 chè 3 chū
2 cie 4 gên

5 hŏ
6 hu
7 yè
8 yên
9 ý

10. ý alio char.
11 yûn
12 ū
13 ū alio char.

1° chĕ

chè

çaī

chè

ḥū

chè

yê

chè

yê

chè

ûlh

者者哉者乎者耶者邪者而

2° çiè

çiè

yú

3° chú

chú

hû

4° gên

gên

cĕ

gên

cĕ

且且如庶庶乎然然則然且

何哉何如何夫乎乎哉乎耳

hō çaī

hō jū

hō ỳ

6° hū

hū çaì

hū ùlh

然也然亦然乎然矣然而何

gên yè

gên yĕ

gên hū

gên ỳ

gên ùlh

5° hō

也者焉焉哉焉耳矣矣哉矣夫

yè chè 8° yên yên çaī yên úlh 9° ỳ ỳ çaī ỳ fù

也也哉也夫也已也邪也與

7° yè yè çaī yè fú yè ý yè yé yè yú

10° ỳ 已

ỳ 已

hū 乎

ỳ 已

ỳ 矣

11° yûn 云

yûn 云

hō 何

yûn 云

hū 胡

yûn 云

ùlh 耳

12° ū 惡

ū 惡

hū 乎

13° ū 嗚

ū 嗚

hū 呼

2° Vulgo Postpositiva sunt.

1 çaì	7 hu
2 ce	8 ye
3 cie	9 y
4 fu	10 yu
5 gen	11 ju
6 ho	12 ulh.

quorum characteres commonstrati tibi. Haec saltem frequentissima, quod e praecedenti tabellâ patet.

Et observabis 1°. quanquam multa sint quae nunc priorem, nunc posteriorem locum occupent, tamen omnia haberi non posse reciproca.

2°. Addendum hu

hū 兮

vocem lamentabilem esse in Canticis praesertim usurpari solitam.

De Numeralium multorum coacertatione. Raro accidit, nonnunquam tamen ut in fine phraseos particulæ adsint tres. Verbi gratiâ

fú 夫

aut etiam

ý 已

ý 矣

hū 乎

yè 也

yû 與

çaī 哉

& aliquando

ý 已

ý 矣

Sed de his, ut dixi, non consentiunt Sinarum Grammatici; imo cum mono syllabum unumquodque esse possit verbum, nomen, particula significativa, ejusmodi particulas Verbi significatione donant quidem, & eam quæ numeralibus vulgatis anteponitur, verbi habent loco.

Sectio Secunda.

De Orationis Sinicæ elegantiâ simplici & figurativâ.

Articulus Primus.

De elegantiâ purâ

Item compositiones rhetoricas, maxime tersas haberi, quæ nuncupentur

xí | 世

vên | 文

quasi diceres, sæculi seu temporis præsentis compositiones

Præterea Authores elegantes & eos qui styli pulchritudine ac decore nobiles, appellari

çaî | 才

çù | 子

Denique cum Litteræ ac modus scribendi politior a Sinis factus maximi, omni tempore, elapsum esse ab annis fere ter mille, sæculum nullum, in quo authores non reperti sint elegantissimi, Sic in antiquitate remotissimâ Scriptores

τῶν kim 經

& Confucius & çem çù & mêm çù & qui Librum táó tě kím composuit &c.

Sic posterioribus sù ma cîen & chu hi aliique numero non pauci.

Scito tamen, eum illum qui a Sinis tantopere laudatur, stylum antiquum vocari

kú | antiqua 古

vên | elegantia 文

Articulus II.

De Elegantia Figurativa.

Sectio Tertia
De Sinarum Urbanitate

Fac ergo id primum advertas a Sinis cum de se & suis loquuntur, locutiones adhiberi humilitatis plenas: cum de aliorum rebus, quicumque sint, usurpari honorificas: his positis ut multo levius sit memoriae tuae onus, monosyllabum idem uno eodemque loco repetendum pluries & phrases per se similes & variis in locis redituras exhibeo tibi statim.

Sunt ergo monosyllaba haec:

1°. Honorifica quinque:

1. lím nobilis 令
2. kuéi honorificus 貴
3. çūn pretiosus 尊
4. kāo magnus 高
5. góei persona 位

2°. Indifferentia quatuor.

1. kiā domus 家
2. siĕ nurus 媳
3. xé domus 舍
4. siēn antea 先

3°. Contemptiva quatuor.

1. siáo parvus 小
2. pí contemptibilis 敝
3. çién vilis 賤

4. hân	frigidus	寒	Alia quædam erunt, sed pauca, & si hîc repetitiones videris rebus tribues; non methodo.

Articulus Primus.

De Phrasibus Urbanitatis, erga Parentes, Cognatos, Propinquos, Vicinos, Extraneos &c.

Phrases honorificæ

1°.

Per lím, quod est personarum tantum.

lím	nobilis	令
çūn	pretiosus	尊

id est pater tuus, mater tua vel tua mater

alias

taí	magnus	太
kūm	honoratus	公

seu mandarinus.

vel

laò	senex	老
çūn	pretiosus	尊
ūm	avus	翁

& inter amicos

laò	senex	老
pĕ	marchio	伯

&

laò	senex	老
pĕ	marchio	伯
kūm	mandarinus	公

lím	nobilis	令
xeù	longæ vitæ	高
tâm	aula	堂

lím	nobilis	令
tâm	aula	堂

id est, mater tua.
alias

laò	senex	老
fú	domina	夫
gîn	vir	人

&

laò	senex	老
pĕ	marchio	伯
mù	mater	母

lím	nobilis	令
lâm	mandarinus urbis tertii ordinis. filius	郎

Monsieur votre fils.

alias

lím	nobilis	令
kūm	mandarinorum	公
çù	filius	子
tá	magnus	大
siām	filius	相
kūm	(tuus)	公

id est primogenitus

lím	nobilis	令
gáí	amor	愛

filia
Mademoiselle votre fille.

dicitur etiam

lím	pretiosi	令
gáí	amoris	愛

siào	parvæ	小
çiè	soror	姐

aut

lím	pretiosum	令
çiēn	10 000	千
kīn	aurum	金

lím	nobilis (qui)	令
çiēn	antea	前

Monsieur votre ayeul.

līm	nobilis	令
çūn	pretiosus	尊
uūm (ūm)	avus	翁

Monsieur votre ayeul

lím	nobilis	令

çù	filiorum	子
mù	mater.	母

avia

Madame votre ayeule

lím	nobilis	令
hiúm	frater (tuus) major.	兄

Monsieur votre aîné

lím	nobilis	令
tí	frater (tuus) minor.	弟

frater tuus minor.
Monsieur votre cadet.

lím	nobilis	令
çiè	soror major	姐
	&	
móei	soror minor	妹

Sorores, major & minor
sorores tuæ
Mesdemoiselles vos sœurs

lím	nobilis	令
fú	domina	夫
gîn	vir	人
	alias	
laò	senex	老
fú	domina	夫
gîn	vir	人
	alias	
çūn	nobilitatis	尊
fú	domina	夫
gîn	vir	人
	uxor tua.	
lím	nobilis	令
yŏ	magni montis	岳

chàm	venerandus senex.	丈
	socer (tuus) Monsieur votre beau-pere	
	alias	
chàm	venerandus senex	丈
gîn	homo	人
	alias	
yŏ	magni montis	岳
fú	dominus	夫
lím	nobilis	令
yŏ	magni montis	岳
mù	mater	母
	id est, socrus (tua, mea)	
	alias	
chàm	veneranda senex	丈
mù	mater.	母

lím	nobilis	令
pĕ	marchio	伯

magnus patruus (tuus)
Monsieur votre grand Oncle

lím	nobilis	令
xŏ	patruus minor	叔

L'Oncle paternel, frere cadet de votre pere.
Monsieur votre Oncle.

lím	nobilis	令
mù	matris	母
kiéu	fratres.	舅

nobilis matris (materni) avunculi (tui)
Les Oncles du côté de la mere.
alias

mù	matris (meæ)	母
kiéu	fratres	舅

lím	nobiles	令
ŷ	avunculæ	姨
niâm	Dominæ (tuæ)	娘

Les Tantes du côté de la mere.
Mesdames vos Tantes.

lím	nobilis	令
pĕ	patrua	伯
mù	mater	母

Madame votre Tante femme du frere aîné de votre pere.

lím	nobilis	令
xŏ	patrui minoris	叔
xìn	uxor.	嬸

Madame votre Tante femme du frere cadet de votre pere

xŏ	frater minor patris.	叔

lím	nobilis	令
saò	saò	嫂

Belle-sœur aînée
id est
Uxor fratris mei majoris.

lím	nobilis	令
tí	tí	弟
sĭĕ	sĭĕ	媳

Belle-sœur cadette
id est,
Uxor fratris mei minoris.

lím	nobilis	令
chím	casta (tua)	貞

Madame votre Epouse.
quasidiceres,
venerabilis casta tua.

lím	nobiles	令
c̣īn	cognati (tui)	親

Messieurs vos Parens.

lím	nobilium	令
c̣īn	cognatorum	親
kiā	domus	家

Messieurs vos deux Beaux-Peres.

lím	nobiles	令
chĕ	consobrini (tui)	姪

Messieurs vos Cousins, du côté
des meres.

lím	nobiles	令
sŭn	nepotes (tui)	孫

Messieurs vos petits-fils, du côté
de vos Filles.

lím	nobiles	令
sŭn	nepotes	孫
niù	filiæ	女

Mesdemoiselles vos petites Filles,
du côté de vos Filles.

lím	nobilis	令
kūm	gubernans	公
kiă	domum (tuam)	家

Votre maître d'Hôtel.
Venerabilis domûs tuæ promus condus.

lím	nobiles	令
kiáu	servi	价

Vos Valets.
Venerabiles Servi tui.

lím	nobiles	令
t̔ū	servi	徒
t̔ī	obedientes tibi.	焍

Circumlocutio est pro
Messieurs vos Disciples.
Hi loquendi modo in usu omnes, quoties ad eos sermo dirigitur, qui mandarini non fuerint; & lím, ut vides ad solas personas, non ad res spectat.

2°. Per

kuéi	pretiosus	貴

de rebus dicitur quæ ejus sint quîcum nobis sermo est.

kuéi	pretiosa	貴
pām	dominatio tua.	邦

locus in quo regnas.
votre Canton, le canton, le petit royaume que vous gouvernez.

kuéi	pretiosum	貴
kuĕ	regnum (tuum)	國

votre royaume.

kuéi	pretiosum	貴
sím	nomen tuum	姓

kuéi	pretiosa	貴
sēm	provincia (tua)	生

id est
provinciæ quâ natus es.

kuéi	pretiosa	貴
fù	urbs (urbs tua)	府

kuéi	pretiosus	貴
hién	pagus	縣

(pagus tuus)

kuéi	pretiosus	貴
chú	locus	處

(locus tuus)

kuéi	pretiosum	貴
tì	corpus	體

(corpus tuum)

kuéi	pretiosi	貴
mŏ	oculi (tui)	目

(oculi tui)

kuéi	pretiosa	貴
xeù	manus	手

(manus tua)

kuéi	pretiosus	貴
yám	morbus	恙

(infirmitas tua)

kuéi	pretiosa	貴
kiā	domus	家

(domus tua)

kuéi	pretiosum	貴
yù	hospitium.	寓

votre auberge

kuéi	pretiosa	貴
kēm	ætas	庚

votre âge.

Kēm, hoc character est littera Cycli, ad annos enumerandos usurpari solita, & dicitur juvenibus.

čìm	purum	請
čhūn	ver	春

votre âge à vous jeunes gens.

芳名 高名 貴姓 大號

kuéi — pretiosus
yeù — ætas

id est, amicus tuus.

vel

kuéi — pretiosus
tûm — eorumdem
niên — annorum.

id est, æqualis tuus.

3°. Per

çûn — nobilis

貴友 貴同年 尊姓 尊號

çûn — nobilis
sém — natura qualitas

votre qualité, alias

xàn — altitudinis
sém — nomen

id est, nomen tuum generatim.

fâm — honoris
mîm — nomen

tuum nomen proprium. dicitur etiam.

kaō — altitudinis
mîm — nomen

alias.

kuéi — pretiosum
sim — nomen

aut

tá — magnum
hào — nomen honorificum

tuum nomen honorificum.

alias

kaō — altitudinis
sém — nomen

votre nom.

高姓 上姓

尊着

çūn | nobilis
chŏ | cognatio

id est, cognatio tua.
votre parenté.
chŏ est adjungere se.

尊名

çūn | nobile
mím | imperium tuum

votre commandement.

尊馬

çūn | nobilis
mà | equus

votre cheval.

尊正

çūn | nobilitatis
chím | rectitudo

尊眷

çūn | nobilitatis
kiuén | cognatio.

大作

tá | magnum
cŏ | facere

&

kiā | multum
cŏ | facere.

id est, tuus vultus

佳作

大筆

tá | magna
pié | penna

ton pinceau

尊號

çūn | nobilis
haó | notatio

id est insignia tua
vos armes.

尊表

çūn | nobilis
piào | institutio tua

votre éducation

çūn	nobilis	尊
fū	adjuvans vel adjutorii	夫
gîn	homo	人

Galliæ phrases hæ tres,
Madame votre Epouse.

Uno verbo nomine suo compellatur nemo, nemo unquam directe interrogatur, fit tamen hoc nonnunquam si post,

çūn	nobilis	尊

addideris hóéi, favor

4° Per

kāo	altus	高

Hoc monosyllabo utuntur tum, cum homines vel ætate, vel virtute, vel generatim loco ac ministerio, superiores, alloquuntur & compellant.

sic

kāo	alta	高
xéu	ætas, longæ vitas	壽

xéu, hoc charactere est ætas annorum 60, vel circiter

kāo	altæ	高

mîm	claritatis	明
gú	intellectus	悟

id est, ingenium tuum

kāo	altæ	高
xèu	manus	手

id est, manus tuæ,

kāo	altum	高
mîm	nomen	名

seu nomen tuum honorificum.

kāo	magna	高
mîm	lux	朋

id est, tu, ô Magister!
ô Mandarine
pro quo dicitur etiam,
ut

laò	senex	老
chám	venerandus	丈

&

hiūm	frater major	兄
chám	(latus, largus)	長

&

çŭ	pedes (tuos)	足
hià	subter	下

&

xám	altitudinem (tuam)	上
hià	subter	下

&

kūon	judicii	宮
gîn	homo	人

&

châm	magnus	長
kūon	judex	官

Hæc omnia secundam personam exprimunt tu.

Et sic de cæteris.

góéi	persona, dignitas	位

Hoc monosyllabum ad eos nominandos usurpatur qui eorum sunt, vel ad eos pertinent quibuscum sermo est, imo ad personam ipsam secundam.

Sic,

Quot sunt tibi Filii?

kì	quot	幾
góéi	personæ dignæ personæ	位
lím	honorandi	令
lâm	filii (tui?)	郎
leàm	duæ	兩
góéi	personæ dignæ personæ	位
hiūm	frater major	兄

&

té	frater minor.	弟

aliquando personam ipsam secundam indicant.

Sic

ùlh	vos duæ	二
góéi	personæ	位

Sed ad eos etiam extenditur, qui absentes, unde est & secundæ & tertiæ personæ.

2°. Indifferentia, quatuor.

1°.

kiā	domus	家

Sic

kiā	domûs	家
fú	dominus	夫

id est pater meus

kiā	domûs	家
chù	herus	主

respectu famulorum.

kiā	domûs	家
k̔iūn	princeps	君

id est pater meus

kiā	domûs	家
ç̔ūn	venerabilis	尊

id est, pater meus.

kiā	domûs	家
yên vel niên	severus.	嚴

ita etiam, pater meus.

kiā	domûs	家
mù	mater	母

id est mater mea

kiā	domûs	家
kūm	gubernator.	公

id est, avus meus

kiā	domûs	家
ç̔û	bonitas	慈
pì	(mortua)	妣

avia mea.

kiā	domûs	家
hiūm	frater major	兄

id est, frater meus major

kiā	domûs	家
chè	soror major	姐

id est, soror mea major.

kiā	domûs	家
pĕ	patruus	伯

id est, patruus meus, patris mei frater major.

kiā	domûs	家
xŏ	patruus minor	叔

id est, patruus meus, patris mei frater minor.

kiā	domûs	家
mù	matris	母

kieú	avunculus	舅

id est, avunculus meus, qui ex parte matris.

Aliquando, sed rarissimè, habetur in fine.

Sic

laò	senex	老
gîn	hominum	人
kiā	domus.	家

id est venerande senex.

2°.

siĕ	nurus, sponsa nova.	媳

Cum Cognati remotiores sunt, pro kiā, adhibetur siĕ

Sic

siĕ		媳
tí		弟

frater meus minor.

siĕ		媳
chĕ		侄

vel

chĕ 姪

consobrinus meus.

siĕ 媳

sĭ 婿

vel

sí 婿

gener meus.

siĕ 媳

cīn 親

cognatus meus.
mon cousin.

3°

xó frater meus minor 舍

hinc

xé 舍

tí 弟

frater meus minor

xé 舍

chĕ 侄

cognatus meus minor
seu remotus.
mon petit cousin.

4°

siēn antea 先

Utuntur cum de defunctis agitur, ut apud nos Defunt & Feu; sed de filiis, de filiabus, de cognatis non dicitur:
Loqueris ergo sic.

siēn antea 先

fú pater 父

Défunt mon Pere.
Dicitur etiam.

siēn antea 先

kiūn princeps. 君

&

siēn antea 先

yen severus. 儼

siēn	antea	先
mù	mater.	母

Défunt ma mere

siēn	antea	先
çǔ	bonitas	慈

siēn	antea	先
hiūm	frater meus major	兄

siēn	antea	先
tí	frater meus minor.	弟

3°. Contemptiva, quatuor.

siaò	parvus	小
siaò	parvi	小
tiĕ		的

les petits, les inferieurs.

siaò	parvitatis	小
ûlh	filius	兒

id est, filius meus.
Dicitur etiam

siaò	parvitatis	小
kivèn	canis	犬

siaò	parvitatis	小
niù	foemina.	女

id est, filia mea

siaò	parvitatis	小
sím	nomen	姓

id est, nomen meum.

siaò	parvitatis	小
yám	morbus	恙

ma maladie.

敝國

pí | contemptibile
kuĕ | regnum

pro regnum meum

敝士

pí | contemptibilis
shī | magister

id est magister meus.
qui pro tuo, vel tuis profectò,
dubio procul, contemni potest.

小弟

siaò | parvitatis
tí | frater minor

id est, ego
Sed in tertia persona dicitur

2°.

敝

pí | contemptibilis, vilis.

Sic

敝處

pí | contemptibilis
chú | locus.

pro locus meus.

敝乳母

pí | contemptibilis
jù | lactis
mù | mater

gallicè, ma mere de lait.

敝省

pí | contemptibilis
shĕng | provincia

pro mea provincia.

敝鄉親

pí | vilis
hiāng | patriæ vel populi.
chīn | propinquus

id est, ejusdem mecum patriæ
consanguineis. mon compatriote.

敝治

pí | contemptibilis
chí | gubernatio

pro gubernatio mea.

pí	vilis	敝
tîn	vicinus	鄰

pro vicinus meus.

pí	vilis	敝
yèu	amicus	友

id est amicus meus

pí	contemptibilis	敝
fâm	domus	房

id est domus mea, vel uxor mea.

pí	contemptibilis	敝
çiĕ	concubina	妾

ma concubine.

pí	vilis	敝
chĕ	dignitas	職

ma dignité. ma charge.

pí	contemptibilis vilis	敝
t̂âm	aula.	堂

pro aula mea mon Eglise.

ita dicunt Missionarii, non hân frigida t̂âm aula.

3°

cién	vilis	賤

Sic

cién	vilis	賤
yâm	morbus	恙

pro morbus meus.

cién	vile	賤
t̂i	corpus	體

pro corpus meum.

cién	vilis	賤
fâm	casa.	房

pro uxor mea.

cién	vile	賤
mîm	nomen	名

pro nomen meum

4°

hân	frigidus	寒

Sic

hân	frigida	寒
kiā	domus	家

pro domus mea

Notæ

Ex iis quæ jam dicta, concludere id tu potes, 1° in secundâ personâ, imo sæpe de tertiâ, sed in secundæ præsentiâ regnare.

tím	nobilis	令
kúei	honorificus	尊
çūn	pretiosus	貴
kāo	magnus	高

gúei	persona	位

Sed præsertim priora quatuor, quia honoris ac venerationis plena, quod in Sinis omnibus comitatem atque urbanitatem ostendit maximam.

2°. Ad primam, secundam & tertiam, adhiberi posse indifferentia quatuor.

kiā	domus	家
siĕ	nurus	媳
xé	domus	舍
siēn	antea	先

At sequentia tria

siaò	parvus	小
pí	contemptibilis	敝
cién	vilis	賤

quæ contemptum personæ includunt, ad primæ personæ pronomina omninò restringi, quia de se humiliter sentire, hominis est probi, sinceri, ac cæteros cohonestantis: sed de parentibus, cognatisque, & aliis vulgaribus satis.

Articulus II.

De Urbanitatis phrasibus erga Magistros, Mandarinosque, &c

1°.

De iis nominibus quibus compellantur Mandarini.

Mandarini sedentes appellantur

laò		老
yè		爺

quasi diceres, ô Senex Domine!

Provinciæ mandarinus.

puén	principalis	本
táo	doctrina seu lex.	道

Gubernator Urbis alicujus, quæ ordinis primi.

puèn	principalis	本
fù	urbis	府

Gubernator Urbis, quæ ordinis tertii.

puèn	principalis	本
hién	pagi	縣

Scriptores, (les Greffiers ou Notaires) etiam Apparitores (les Huissiers) coram Mandarinis vocantur.

siào	Vilis	小
tiĕ	(explet.)	的

Vicerex, item præfecti castrorum, item Quæstionum judex, (le lieutenant Criminel) dicuntur vulgo

tá	magnus	大
laò	senex	老
yê	dominus	爺

Urbium Gubernatores compellantur.

laò	senex	老
yê	dominus	爺

laò	senex	老
tá	magnus	大
gîn	vir	人

qui sunt

hiŏ	litteraturæ	學
kūon	mandarinus	官

vel Litterati cum Gradibus vocari possunt.

laò	senex	老
siēn	antea	先
sēm	natus	生

vel simpliciter ut supra

laò senex
yê dominus

Mandarini Armorum, seu militares, qualis est.

ọ çùm	generalis	總
pīm	militum	兵

ọ çán	resplendens	燦
ciám	capitaneus	將

qui secundus est.

Nominari possunt ut supra.

laò senex
yê dominus

item

laò	senex	老
chín	turmarum	陳
tâi	magnas	臺

& si minor est.

čiám	capitaneus	將
tâi	magnas	臺

Qui mandarinorum potestatem habent, sive fuerint, sive non; item licet nec litterati, nec doctores sint, vocari possunt.

čūn pretiosus
tâi magnas

vel

laò senex
čūn pretiosus
tâi magnas.

Reguli dicuntur.

vâm	rex	王
yê	dominus	爺

Duces dicuntur

kūm	gubernans	公
yê	dominus	爺

Nuncupationes vulgatissimæ

tá	magnus
laò	senex
yê	dominus

supra. &

siām	reciprocè, simul	相
kūm	gubernans	公

Uno verbo adhibentur eleganter in aliis linguis plærisque Pronomina, ut in Linguâ Græcâ & Latinâ vides, in queis frequentius nihil; apud Sinas removentur omninò, quia nihil urbanitati magis contrarium.

Articulus III.

De Iis nominibus queis compellantur mandarinorum simplicium aut minorum Propinqui

Pater tuus (ô mandarine!)

tái	magnus	太
yê	dominus	爺

Filius tuus.

kūm	venerandus	公
çù	filius	子

&

siām	reciprocè simul	相
kūm	gubernans	公

Mater tua, (ô mandarine!)

laò	senex	老
tái	magna	太
niâm	Domina	娘

Madame votre Mere.

naì	domina	妳
naì	domina	妳

Señora
uxor tua.
Madame votre Epouse.

Si Mandarinus sit dignitate præstantior, ut Vice-rex &c. dicitur

tá	magne	大
taò	senex	老
yê	domine	爺

Et si de ejus Matre loquaris, dices:

taò	senex	老
t̆aì	maxima	太

Si de uxore
Madame votre Epouse

t̆aì	magna	太
t̆aì	magna	太

De Filio majore.

tá	magnæ	大
xŏ	dignitatis ab Imperatore concessæ	淑

&

tá	magnus
siām	simul
kūm	gubernans

De Filio minore

úl	secundariæ	二
xŏ	dignitatis	淑

De Avo.
Avus tuus, (ô Mandarine!
Monsieur votre Ayeul.

t̆aí	maxime	太
kūm	honorandus	公

Avia tua.

t̆aí	maximorum	太
çù	filiarum	子
mù	mater.	母

二爺	ûlh	secundus
	yê	dominus.

De posteriore.

三爺	sān	tertius
	yê	dominus

De cæteris uxoribus

娘	niâm	fœmina

De Duru filii majoris.

大叔嬸	tá	magni
	xŏ	fratris
	xìn	uxor

De minori filii minoris.

二叔嬸	ûlh	secundi
	xŏ	fratris
	xìn	uxor.

小姐	siaò	parva
	ciê	filia.

De Fratribus Uxoris.
Fratres Dominæ Uxoris tuæ.

舅爺	kiéu	frater (uxoris tuæ)
	yê	dominus

De Patruo.
Patruus tuus major.

伯爺	pĕ	patruus
	yê	dominus.

De Concubinis.
Prima Concubina tua.

二娘	ûlh	secunda
	niâm	fœmina.

Secunda tua Concubina

三爺	sān	tertia
	yê	domina

& sic de cæteris.

Noverca. Madame votre Belle-mere.

tăi	magna	太
naì	domina.	妳

Promus condus Mandarini vocatur.

tá	magnæ	大
xŏ	dignitatis.	淑

a Mandarino concessæ

&

siām	reciprocè simul.	相
kūm	gubernans.	公

Omnes hæ ultimæ voces ita mandarinorum propriæ sunt, ut ad nullum alium transferantur.

Nota & Additio.

De Pronominibus præsertim secundæ personæ.

Ex superioribus didicisti

nì	tu	你

Pronomen secundæ personæ usurpari quidem inter infimos, & si plebeculam alloquantur; sed erga cæteros & apud nobiles fieri quodammodo inutile. Supplendum tamen fuit; itaque quoties sermo ad aliquem dirigitur, hinc utuntur,

rĭō hiūm	frater major meus	兄

& in tertia personâ loquuntur: illinc se correlativè nominant.

tí	fratrem minorem	弟

itidem in tertiâ personâ.

Sed in locum eorumdem hiūm & tí ejusdem urbanitatis gratiâ, alia quædam dignitatis nomina substituunt, idque ut decor observetur, qualia esse possunt apud nos Monsieur, Messire, votre Grandeur, Votre Eminence; & compellationes ejus variæ.

Si quis senem convenerit, dicit

laò	senex	老
hiūm	frater (mi) major	兄

Si quis Litteratum, dicit:

sieú	libertatis	秀
çâi	& industriæ, seu scientiæ (vir)	才

id est

ô tu qui examina jam superasti omnia.

vel

kiēn	examinatus	監
sēm	(+ præt. partic.)	生

+ 2~

Poterit etiam hû dicere

laò senex
hiūm frater major
&
siām simul
kūm gubernans.

vide supra

Sese semper vocabit

siaò	parvulus	小
tí	frater tuus minor	弟

Quod si sermonem habueris cum

kiù	exultationis	舉
gîn	homine	人

vel cum

cín	admissionis ingressûs	進
çù	filio	子

vel cum

hiŏ	litteraturæ	學
kuón	mandarino	貫

vel

vel cum

kūm	venerando	公
sēm	nato	生

vocare eos poteris,

laò	senex	老
siēn	antea	先
sēm	natus	生

Missionarii seipsos nominant

hiō	litteraturæ	學
sēm	natos	生

Denique domûs potentis ac præclaræ Servi ipsi nuncupantur.

hièn	claritatis	顯
kí	animæ	氣

Articulus IV.

Recapitulatio.

De Pronominibus Generatim.

Cum de pronominibus agerem libro primo, lectorem huc remisi, ideo quod directis pronominibus rarò utuntur Sinæ. Vides ergo revera nunc, a Sinis maximis urbanitatis observatoribus, usurpari fere nunquam, neque ego, neque tu, neque etiam ille. Quod si quando fuerit factum, tum vero ne vox perse rudis & minus urbana videatur, epitheto rem quasi infringente emolliunt, ego peccator, ego stupidus &c. Sed quid substituunt? characteres fere omnes omittam, quia supra.

Paragraphus Primus.

De prima persona seu ego.

& possessivis, meus, mea, meum.

Pronomen ipsum ngò, ex ore Sinarum vix prodest, nisi in sermone omninò familiari & inter plebeios. At suam iterum loquendi rationem, ex suo quisque statu gradu, conditione sumit.

Habentur ego varia.

1°. Ego omnium vulgatissimum, per siaò

siaò siaò siaò siaò siaò siaò
sēm kō ùlh tí t̔iĕ kūon

2° Ego minus vulgare & Litteratorum per sēm

hiŏ ván xū
sēm sēm sēm

3°. Ego Mandarinorum solorum

hià pī puên puên
kūon chí fú hién

4°. Ego inferiorum

c̔aî c̔aî laò laò laò
hiá vî fú hân chŭ

5°. Ego exterorum

yvên lín yvên
gîn gîn chīn

6°. Ego Christianorum. erga Confessores.

c̔uí
gîn

7°. Ego reorum coram Mandarinis

fán
gîn

8°. Ego Bonziorum

siaò p̔în
sēm taó

& Bonziarum

p̔în
kū

9°. Ego Mulierum generatim

nû nû c̔iĕ siaò
kiā

Si senes

laò
xīn

& cum irascuntur & superbe loquuntur.

laò
niâm

Monosyllaborum istorum characteres ferè omnes vidisti.

Restant numero 1°.

kō potentiæ

可

&

úlh secundariæ 二

kūon mandarinus 官

quod de mandarinis dicitur.

Numero 2°.

ván serò 晚

qui sero discipulus fui.

&

xū librorum discipulus. 書

quæ locutio rarior, quia superbiæ habere videtur nonnihil.

Numero 3°.

pī vilis abjectæ 卑

chí consonantiæ 職

id est, ego Mandarinus vester, qui pe-jus quam deferem, rogo vos

Numero 4°.

çâi est verbum substantivum, ante quod subauditur qui relativum, &

vî est cauda. 微

qui sum inferiorum Litteratorum cauda. hân est frigidus ut supra.

chŭ 伍

yû 愚

significant stupidus, sed ultimum etiam ponitur solum.

Numero 5°.

yuèn est exterus 遠

&

lîn vicinus 鄰

Missionarii olim se vocant lîn, nunc yuên, & coram Imperatore.

yuên extranei 遠

chīn vassalli 臣

Numero 6°.

çuí est peccatum 罪

hinc çuí gîn, ego homo peccator

Numero 7°.

fán crimen 犯

unde fán gîn, ego reus.

sēm monachus 僧

quasi diceres

homo ex congregatione ac cœnobio.

Numero 8°.

ĉîn	ex pauperum	貧
taó	lege	道

eodem modo.

ĉîn	ex pauperibus	貧
kū	patrua	姑

kū est tante du côté de pere ego Bonzia.

Numero 9°.

Mulieres de seipsis dicunt.

nû	serva	奴

&

nû	mancipans	奴
kiā	domui	家

ego ancilla tua.
imo etiam,

ĉiĕ		妾

quod vulgo concubinam tunc vero (nempe in salutationibus) mulierem submissam significat. Utuntur etiam his phrasibus mulieres vetulæ.

laò	vetulæ	老
xīn	corpus	身

id est, ego vetula corpore.

&

laò	senex	老
niâm	domina.	娘

id est, ego Domina vestra jam senex. Sic in priori phrasi laò est contemptûs, in posteriori est venerationis senectuti debitæ. Præterea nonnunquam accidit ut mulieres seipsæ vocent.

siaò parva
siĕ sĭ nurus
fú maritata.

Etiam si nurus non sint, neque etiam juvenes.

Possessiva meus, mea, meum.

Nunquam exprimuntur nisi per monosyllaba aut generalia, & indifferentia, aut contemptiva.

Et hinc etiam.

kiā kiā kiā
fú çūn kiūn
item

kiā	domûs	家
hiá	inferior	下

pro uxor mea

vel

çién	contemptibile	賤
núy	interius	内

vel

pí	contemptibilis	敝
fâm	domus	房

pro uxor mea.

xé	domus	舍
chĭ vel chĕ	cognata	姪
niù	foemina.	女

cætera usu discentur.

Paragraphus II.

De secunda personâ, seu tu & possessivis tuus, tua, tuum.

Ad secundam personam referuntur superiora plæraque, & enunciata etiam varia tu Patrum, matrum, fratrum, sororum, generorum, item magistrorum & magistratuum, & quidquid ad cognationem hominum sive plebeiorum, sive mandarinorum spectat.

jam vidisti

sīen	sēm	
laò	sīen	sēm
laò	yê	
tá	laò	yê
tá	gîn	
laò	tá	gîn. &c.

addes

fú	herus	夫
çù	(explet.)	子

&

laò
fú
çù.

Quod discipuli de suis magistris dicunt, neque hoc ultimum temerè usurpandum.

addes

laò	senex	老
sū	magister	師

quo nomine missionarii a Sinis appellantur.

Addes Officiorum ipsorum nomina.

Sic de Exercitûs Præfectis

çūm	ô generalis	宗
yê	domine	爺

ô Generalis militiæ dux.

çiām	ô vicerex vel supremæ militiæ.	將
kiūn	dux	軍

ô Generalis militiæ.

fú | ô pater 父

mù | & mater. 母

id est ô Gubernator urbis.

kūm ô civitatis

çù gubernator.

quasi diceres ô ave veneranda

& de Foemininis Bonziis

ô kū patrua 故

çù avia 祖

ô mà | mater 媽

mà | mater 媽

ut apud nos maman

Addes de Fraternitate.

kō ô frater mi.

tá kō ô magne frater mi.

kō kō ô frater mi.

laò hiûm ô frater mi major.

gîn hiûm ô optime frater mi major.

laò xí hiûm &c. majoris ætatis

& frater mi major.

Jam de Fratribus minoribus dicunt.

hiên | ô sapiens 賢

tí | frater mi minor. 弟

&

hiên | sapiens 賢

kí | compater. 契

Compere.

& de matre adoptivâ.

kān | sicca 乾

niâm | domina 娘

& vulgo de Litteratis

laò

siām

kūm.

Possessiva tuus, tua, tuum.

Uxor tua dicitur non solum.

çūn

tá

gîn

vel

laò

fú

gîn

aut

çūn

fú

gîn

Sed etiam

paò | pretiosæ 寶

kiuén | propinquitatis 眷

paò est pretiosus, kiuén propinquitas.

& de monialibus usurpatur quoque

paò	pretiosum	寶
ngān	claustrum	菴
	ton cloître.	

Paragraphus III.

De tertiâ personâ

Suus, sua, suum.

Præceptum hic nullum esse potest: nam quæ de personâ absente dicuntur, liberiora sunt: tamen ubique reverentia hominum habetur summa, quod cave obliviscaris. Ex iis enim quæ vidisti, omnibus; Sinam unumquemque id maxime attendere consequitur, ut offendat neminem quod per pronomina nuda omnino fieret.

Articulus V.

De Visitationibus.

Urbanitas illa Sinarum propria, ac cæteris Gentibus fere incognita, non solum in compellationibus consistit, sed & in visitationibus & in iis, quæ sequuntur, conviviis eminet maximè, & ita necessaria judicatur, ut qui in ejusmodi deliquerit, urbanitatis expers, ac barbariei nescio cujus consors ac particeps existimari soleat. Quamobrem seriò discendæ sunt ab extraneis ceremoniæ hujusmodi, quæ apud Sinas semper observantur, nec mutantur unquam; ac præterea in eorum Libris summè commendantur: unde hîc paragraphi erunt plurimi.

Paragraphus Primus.

De Visitationum Papyro

Cum visitant Sinæ, non conveniunt statim, sed papyrum relinquunt vocatum

tĭĕ	papyrus	帖
	vel	
pái	adorationis ac prostrationis.	拜
tĭĕ	papyrus	帖

quod tĭĕ est etiam invitationum, vide infra.

Et quia de omnibus Sinarum cæremoniis loqui vel inutile vel longius, de extraneorum visitationibus, quales sunt Missionarii, agam unicè.

Itaque fac, visitentur Magistratus.

sive

pú	tribunalis	部
yuén	origo	元
	sive	
çiám	militum	將
kiūn	vicerex, dux	軍
	sive	
tĭ̂	promovere, promotionis	督
tŏ	præses	提

scribes

sī	occidentis	西
jû	litteratus	儒

Quod si magistratus sint, post illud

sī
jû

adjungi potest.

kiū	indesinentur incumbens	据
taó	legi	道

vel

taó	legum	道
yê	domine	爺

vel

kūm	gubernator	公

Si ad Gubernatores (aux Gouverneurs des Villes de Province) accedas, tunc idem

sī	Occidentis	西
jû	litteratus	儒

& si jam eos videris,

addetur

kiā	domûs (tuæ)	家
xí	(qui) est	是
kiaó	obedientiæ	教
tí	frater minor	弟

vel

kiaó	obedientiæ	教
sēm	natus (discipulus) tuus	生

Quod si magistros, & Doctores.

mŏ	pastor	牧
kuōn	judex	官

tum scribes vel

tcūm	penetrans	通
kiā	domum	家
xí	(qui) est	是

kiaó	documentorum	教
tí	frater minor	弟

vel

kiaó	documentorum	教
sēm	natus (discipulus tuus)	生

& postea talis N.

Denique si Christianos visitaris, inscriptio papyrierit.

tūm	penetrans	通
kiā	domum	家
xí	(qui) est	是
hiaó	obedientiæ	孝
tí	frater minor	弟

vel tantummodo.

hóei	societatis	會
tí	frater minor.	弟

& nomen talis

Quod si duabus litteris

sī	occidentis	西
jû	litterato	儒

uti volueris, scribi poterunt characteres duo.

yuên	originis	源
sī	occidentalis	西

cum vicereges convenies, tunc usurpabis, non

xeù	manus	手
puén	proprie libellum.	本

sed tantummodo

čivên	perfectum	全
čiĕ	čiĕ	帖

Denique characteres ejusmodi parvi & exigui erunt, non magni aut largi, id enim superbiæ atque arrogantiæ videretur. Infra agemus de tĭĕ convivi orum paragrapho.

Paragraphus II.

De Locutionibus inter visitandum usitatis

Verba urbanitatis in visitationibus usitata sunt vel generalia vel particularia.

De generalibus paragrapho primo. Sunt hû præcipue quinque.

1° çìm invitare 請

2° lím nobilis 令

3° kién videre 見

4° laô laborare 勞
(se donner la peine de)

5° mûm gratia 蒙

1° çîm

Dominum Mandarinum rogo, veniat, venire dignetur, vellem enim unà cum ipso colloqui, parce que je voudrois avoir l'honneur de lui parler

çìm	invito	請
laò	senem	老
yê	dominum	爺
xuĕ	dicere (ut dicam)	說
hoá	verbum.	話

Rogo te domine intres.
Je supplie Monsieur d'entrer.

çìm	invito	請
cín	ingredi	進

Rogo te, Domine, præcedas.
Je supplie, monsieur d'aller devant.
Rogo Dominum aspici se sinat.

çìm	invito	請
kién	videre	見

Domine cubitum veni.
Monsieur je vous supplie de venir vous reposer.

çìm	invito	請
xuí	dormire dormitum eat.	睡

Dominum rogo me doceat.
Je supplie Monsieur de m'apprendre.

çìm	invito	請
kiáo	docere, (ut doceas)	教

Uno verbo, quoties aliquid a majore ac superiore petitur, toties usurpatur hoc

çìm	invitare.	請

2°. De.

lìm	nobilis vel pretiosus.	令

Cum aliquid ab eo accipis qui faciendus plurimi, aut quem plurimi facis, tum utêre monosyllabo

lìm	nobilis	令

Et quod hic accuratè notandum, idem monosyllabum adhiberi potest unicum. Sic

lìm	pretiosa	令
mím	mandata.	命

id est, accipio libens quæ mihi das mandata.

lìm	pretiosa	令
kiáo	doctrina	教

id est, accipio libens doctrinam tuam.

lìm	pretiosæ	令
sié	gratiæ	謝

Ago tibi gratias.

Itaque cum Christiani baptizantur, dicunt:

lìm	pretiosa	令
xím	sancta	聖
xiù	aqua	水

quod est Baptismum accipere.

Et cum Scriptores (les Greffiers) Mandata a mandarinis (Judicibus) accipiunt, id dicitur.

lìm	pretiosa	令
vên	perceptionis	聞
xù	scriptura.	書

3°. De

kién	videre	兒

Eâ voce utuntur cum Magistratûs ira sedenda est, aut cum ab eo aliquid enixè quidem, at humiliter atque obsecrando petunt.

kién	videre	見
xú	ignoscere	恕

Te etiam atque etiam rogo illi ignoscas.

kién	videre	見
ngaí	amare.	愛

rogo eum ames

yeù	haberi	有
xín	an	甚
mò	quid	磨
kién	videre	見
kiáo	doceri.	教

id est, quid est quod dicturus est tibi? eumne audies?

4° Laô

tō	multum	多
laô	laborare.	勞

Hoc fere idem est cum phrasi nostra Gallica.
Monsieur, c'est trop de peine pour vous, ne vous donnez pas cette peine-la, je vous en supplie; Monsieur je vous suis infiniment obligé de la peine que vous voulez bien prendre; vous prenez trop de peine. &c.

5°

mûm	gratia	蒙

Phrases non absimiles.

tō	multa	多
mûm	gratia.	蒙

Je vous rends de très-humbles actions de graces.

kàn	audere	敢
sié	gratias supp. agere.	謝

permettez que je vous remercie, Monsieur

kàn	audere	敢
mú	cogitare amicè de	暮

Je ne puis regarder cela, Monsieur, que comme un effet de la plus tendre amitié.

His tribus aguntur gratias generatim.

sed cognoscendæ etiam locutiones hæ.

Paragraphus III.

De Particularibus, quæ propriè variæ phrasiunculæ.

1°. cién
siēn

Cum visitanti itur obviam, eumque rogamus ut locum sibi debitum seligat, dicimus.

cién	locus superior	僭
siēn	antea	先

2°. kí kàn, &c.

Respondet is qui visitat, & phrasibus his quatuor utitur.

kì	quomodo	豈
kàn	audere.	敢
	vel	
pŏ	non	不
kàn	audere	敢
	vel	
kì	quomodo	豈
yeù	habebitur.	有
çù	hoc	此
lì	ratio?	里

id est, absit ego id ut sumam mihi, absit ut id ausim unquam, Domine.

3° kìm ĉhào

kìm	paululum temporis	頃
ĉhào	tumultus	炒

ce sera pour vous un petit rompement de tête.

tō	multum	多
yên	loquendi	言
kú	causa	故
ùlh	etiam.	而

id volunt primâ phrasi quod efferremus. Monsieur, je vous ai sans doute trop fait parler. Je vous aurai peut-être trop fatigué. Et secundâ excusant. Cæterum quæ diceremus, erant multa.

4°.

Si visitor & visitanti velim dicere, defatigationem factam ipsi nimiam.

Monsieur je vous ai donné trop de peine, je vous ai causé beaucoup de fatigue.

dicam vel

lâô	præferre	勞
kiá	onus	駕

præferre me, quod me præferas & anteponas, onus est mihi.

vel

yeù	fuit	有
lâô	antepositio	勞

Monsieur, il y a la une bonté & une preference pour moi que me fait peine.

vel

fân	molestiæ	煩
lâô	antepositio.	勞

Scilicet idem est character τȣ̂ lâô laboris, secundo tono, & τȣ lâó præferentiæ tono quarto.

5° mièn lào pŏ kàn

Cum aliquem visito, & venit statim, ut sedile verrat scopâ, ubi sedeam, illico etiam id dico.

mièn	parce	免
laó	antepositionem	勞

Ne me donnez pas cette marque de preference, Monsieur s'il vous plaît.

pŏ	non	不
kàn	erit	敢

Gallicè, Monsieur, cela ne se doit pas. &c.

6° cìm chuèn. &c

Post visitationem, si ad januam usque & ultra nos nos prosequatur visitatus, tunc hæc proferemus.

vel

cìm	rogo	請
chuèn	revertaris	轉

vel

cìm	rogo	請
hoéi	revertaris	回

vel

lieû	reservare	遛
pú	ire	怖

liêu	reservare	畱
pú	ire	步

Ne te defatiges, Domine.
Gallicè diceres, Monsieur, faites-moi la grace de ne pas aller plus loin, rentrez chez vous, je vous en supplie.

7° sím táo mién, &c

Responsio est ejus qui prosequitur.

sím	prosequi	送
taò	usque ad	到
muên	januam ostium.	門

vel

sum	prosequi	送
táo	lex:	道
mien	parce.	免

reducere, reconducere, revertentem hospitem prosequi.
Prima phrasis. J'aurai l'honneur de vous accompagner jusqu'à la porte seulement.
Secunda phrasis. Monsieur, je dois sçavoir mon devoir, qui est de reconduire des personnes de votre merite.
Quod si, qui abit, lecticâ vel equo venerit, herus, aut qui eum prosequitur, ei dicet.

heú	post	後
c̀hím	adaptare te.	稱

id est, manebo hû dum in equum, vel in lecticam ascenderis, & te ut necesse est composueris.

8° c̀im leaò

Quod si obstinatus sit ac resistat, quem prosequimur, alter alteri hæc dicit Sina.

c̀im	invito:	請
leaò	defatigatio (fuerit)	了

Sed Tartari.

kiû	lassitudo	劬
leaò	defatigatio (fuerit)	了

istud est, seipsum fatigare.

9° c̀im kuon, c̀im pièn.

Cum propter nimium calorem dicit herus, afferat quis chlamides nostras, utuntur hoc loquendi modo

c̀im	invito:	請
kuon:	cingamus	筦

Cingulum sumere. Ceignons-nous.

vel

cìm	invito	請
pién	fallere cooperiendo.	騙

fallere calorem sese operiendo.
quod est, sufficit si cingulum sumpserimus, si nos amplius cooperiendo, calorem fefellerimus. id est, hoc non necessarium Domine, ut chlamides afferantur.

10°. tĕ tĕ tâi fúm pái.

Unicè ad te salutandum venio, domine

tĕ	solummodo	特
tĕ	solummodo	特
tâi	venire	来
fúm	offerre	奉
pái	prostrationem.	拜

Hæc est allocutio eorum qui visitatum eunt, idque eo ipso in loco ubi visitatio fit: & respondet herus:

kieù	torquere	糾
vî	tantummodo.	惟

id est, nolo, tam ampla prostratio fiat. sufficit inclinatio.
Et si visitator Mandarinus fuerit.

kieù	torquere:	糾
niàm	molestia.	仰

id est, averte a me rem hanc mihi molestam.

vel dicit

taó
kiá
yeu
laò. ut supra n°. 9°.

vel

quod si lectica jam parata, herus dicit.

cìm	rogo	請
xám	sedeas	上

sedeat dominus, nempe in lecticâ

11°.

Jam si extraneus repugnet, nec sedere velit, herus addit:

kú	linquere	刳
hŏe	perturbare	或

quod est linquere ceremonias omnes.
id est, absit, quæso, ab hâc nimiâ & incommodâ urbanitate.

xám	super	上
çó	sedere	坐
kāi	convenit	該
jên gên	tandem	然

id est, avec tout cela, il faut enfin vous asseoir.
Domine, nihil æquum magis quam ut sedeas, quia vice hâi primâ, seu primum te video.
Quod si extraneus mandarinus fuerit, aut vir aliquis gravis, dum salutat, & facit

pái	salutare	拜

dici potest:

kūm	Palatii	宮
hì	gaudium	喜
laò	senex	老
yê	Domine	爺
siām	simul	相

tĕ	obligari,	切
yén	convivam regium	燕
chī	(not. genit.)	之
ĉhî	retineri retardare	遲
kieù	tempore,	久
mú	amice cogitare	暮
tá	magnam	大
tĕ	virtutem	德

Sensus est, ô senex, gaudium palatii, debeo tibi plurimum quod tu conviva regius paulatim retardaris, & ita benè & amice de me cogitare voluerit vir tantarum virtutum.

13° ĉìm xén
De Flabello, gallicè, éventail.
Cum dicitur, sume flabellum quo te refrigeres, locutio est.

ĉìm	invito	請
xén	flabellum (sumas)	扇

14°. cìm hán.

Tum dicatur, cum aliquem roga-
mus hoc vel illud inspiciat.

cìm	quæso	請
hán	aspice.	盼

& responsio est.

fúm	offerre	奉
mìm	mandatum.	命

Je vais vous servir.

15°. fúm xám vàn fún

Phrasi huic respondet, quâ dicimus
mittam profectò; Je ne manquerai pas
de lui envoyer.

fúm	offero	奉
xám	supra	上
vàn	mittere	晚
súm	præsentare.	送

16°. mûm gín

Favebis mihi: Vous me ferez plaisir.

mûm	mereri	蒙
gín	recognovi	認

quasi gallice dicares;
C'est un bienfait qui meritera toute
ma reconnoissance.

17°. cìm çó

cìm	quæso	請
çó	sedere	坐

S. altes-moi la grace de vous asseoir.

18°. xĕ ŷm & xĕ çiĕ

xĕ	peccavi defui	失
ŷm	accurrere ad te accipien. dum.	迎
xĕ	defui	失
çiĕ	recipere te.	接

id est, non egressus sum ut te excipe-
rem, condones quæso, excusa quæso.
J'ai fait une faute en n'accourant
point comme je le devois.

J'ai manqué en ne vous recevant pas
comme il faut.

19° xĕ lì

xĕ	defui	失
lì	urbanitati.	禮

eâ in re urbanitatem perdidi.
officio meo defui.
J'ai manqué à la politesse.

20°. ĭĭ mán

ĭĭ	occasio	機
mán	optima erat eamque omisi.	慢

quasi diceres: Non egi satis juxta reverentiam tibi debitam.

J'ai perdu une belle occasion de vous marquer le respect qui vous étoit dû

21.° páí tĕ chù

páí	adorare	拜
tĕ	virtutum	德
chù	dominum.	主

idest, tarde venio ut manum tibi deosculer.

12° pìn mím

pìn	petere	稟
mím	mandatum.	命

veniam peto a te

Je demande à Monsieur la permission.

23° kaó kiā & kaó ĭĕu.

kaó	ut relinquam	誥
kiā	domum (permitte)	家
kaó	rogo ut relinquam.	誥
ĭĕu	urbem.	助

Je viens prendre congé de Monsieur.

24°. çú héu

çú	adjuvare	助
héu	postea	後
& héu	postea.	后

Rogo ut adjuves postea.

In clementiâ tuâ spem pono omnem.

25°. çŭn çâi

çŭn	honorande	尊
çâi	quod in te est,	才

faciat dominus quod ipsi visum fuerit.
Que monsieur fasse ce qu'il jugera à propos.

çìm	invito	請
siēn	antea.	先

præcedat quæso, & anteeat Dominus. Que Monsieur me fasse la grace de passer le premier.

Paragraphus IV.

De

çŏ	fociendâ	作
yĕ	urbanitate (civilité)	揖

id est, cæremoniis, præcipuè in salutatione usitatis

Cærimoniæ τ8̄

çŏ	facere	作
yĕ	urbanitatem.	揖

vocantur

lì	cærimoniarum	禮
máo	dispositio.	貌

& prima salutatio hospitis qui hero occurrit, dicitur.

kūm	honorare	恭
xeù	manibus.	手

1°.

Danda ubique dextera hospiti, et extraneo, præsertim si est in dignitate constitutus.

2°.

In Provinciis meridionalibus ea lex est, ut uno & altero passu abscedas longius.

3°.

In Provinciis borealibus extraneus ad latus sinistrum reponitur.

4°.

In toto Imperio cum de itione & processione agitur, læva est honoris latus.

5°.

Cum ab extraneo visitor, & à me ad dextrum latus reponitur, qui mos est Provinciarum australium, ut fiat,

rò çŏ	facere	作
yĕ	urbanitatem. (civilité)	揖

6°.

Si, quod solet, procubuero in genua, & re

lì	justa est	理
tām	obligatio urbanitatis	當

7°.

Quod si dixerit mihi.

pĕ	septentrio	比
tì	urbanitas	禮

Respondere ipsi debeo.

nân	meridies	南
tì	urbanitas	禮

8°.

Quod si ad dexteram ire noluerit, posteaquam coram ipso ego feci rò çò yĕ, id est, eum ea de re rogavi, dico ipsi:

hoeî	reverti	回
tì	urbanitas.	禮

Et si omnino perstiterit, neque ad alterum latus transire voluerit, repeto alteram de çò yĕ obsecrationem, & tunc acceptum ab eo censetur.

9°.

In extranei adventu, ad januam aut portam descendere herus debet, seseque ad dexteram sistere, ac dicere çím, & tunc unà cum ipso ita incedere, ut eum sublevet.

10°.

Quod si qua janua est, repetit herus rò çím, neque unquam ingreditur prior.

11°.

Cum ad tīm 廳

sive aulam pervenerunt, dexterâ extranei procedit herus, ante eum transit, humeris non conversis, & tunc fit

rò cò	facere	作
yĕ	urbanitatem.	揖

& alter alteri, quas legisti allocutiones profert.

12°.

Si visitatio prima non sit, cum beneficia visitator in herum jam aliqua contulit, hero, dum ipse rò çò yĕ facit, verba haec pronuncianda.

tō	multum	多
sié	tibi debeo.	謝

vel

tō	multum	多
mûm	tibi debeo gratias.	蒙

gratias ago tibi, propter beneficia in me tua.

quod non omittendum, etiamsi multò ante accepta sint

13°.

Si quo herum beneficio ego affecerim, & gratias ideo egerit mihi, respondendum à me est:

匡講多蒙助顧

k'uàm	quod ad me dirigas
kiàm	loqui, seu verbum.

vel

tō	multum
mûm	tibi debeo gratias.
çié	quod adjuves
kié	& me aspicias quasi pro alio.

& sensus est phrasews prioris. quod mecum colloqui digneris. posterioris:

quod ita me visitando voluptatem mihi afferas summam, neque quamvis indignum invisas, cum alio introire posses.

15°

Cum magnum mandarinum visito, & abeo mihi petendum aliquid, da loqui possum

遠人九

yuèn	extraneus
gîn	homo
kieù	novem

禮輕情意重

lì	urbanitas
k'iĕm	levis,
çîm	voluntas

&

ý	intentio
chûm	æstimanda.

id est, munus parvulum est, sed voluntas magna, ispendias.

Nam chûm tono 3°. & hoc charactere est æstimare.

Alter respondebit tantum:

不意

pŏ	non
ý	voluntas.

panculum est, nec secundum voluntatem meam.

14°.

Si ad me visitandum mandarinus venerit, descendam ad portam seu ostium, dicamque.

vel

多蒙

tō	multas
mûm	debeo tibi gratias.

vàn	millia	萬
lì	stadiorum, leucarum	里
kiū	habitans	居
liù	loca distantia	族
vaí	extra	外
vû	non (est)	無
sò	quem	所
kào	magni faciam	考
jú	ut	如
kīn	nunc	今
laò	senem	老
yê	Dominum	爺

chaó	clamare	召
kú	ut adjuves	助
yuèn	extraneus	遠
gîn	homo	人
hiĕ	necesse est	兆
xì	esse	是
laò	ô senex	老
yê	Domine	爺
tiĕ	ut demittat se	趺
kūm	Mandarini id est, tuâ	公
tĕ	sapientiâ.	德

id est, extraneus ego, qui à 9000 leucis advenerim, extra (in orbe universo) non est quisquam quem tanti ducam quanti te, ô domine Senex, nunc in te spes meas omnes posui, certus

te mihi futurum propitium, & usque ad me demissuram sese sapientiam tuam.

Queis dictis, statim aperiendum, quænam petitio tua

16°.

Cum

tò çŏ	facere	作
yĕ	urbanitatem.	揖

factum est, illico sedem ejusdem loci, superiorem, & ad latus dextrum positam, scopâ verrit herus; etsi extraneus mandarinus fuerit, aut quoquo modo nobilis eandem istam sedem in medio.

tŏ tĭm	aulæ.	廳

constituit. Tum unum.

çŏ	facere	作
yĕ	urbanitatem.	揖

versus eandem facit, ad quam ipse quoque extraneus, çŏ yĕ alterum, quod nihil aliud est, quam inclinatio corporis, quæ vocatur.

čham	prolongare	長
gĕ	reverentiam	喏

cum verbis honorificis.

Sed tum hæc effert herus.

kì	quomodo	豈
kàn	auderem?	敢

vel

mièn	excusare	免
laò	molestiam.	勞

Atqui ex alterâ parte, eam quæ ad lævam est sedem, tollit extraneus, idemque omnino facit, & tum demum sermocinantur, sed ita ut ab eo, ad quod discutiendum venit, negotio, nunquam incipiat extraneus.

17°.

Cum čhâ, alias apud Tokienenses, (thè) allata potio est, ambabus manibus sumunt; nam unâ tantum manu, rem prehendere inurbanum: tum fit aliud çò yĕ, & herus dicit.

kì	quomodo	豈
kàn	auderem?	敢

bibitque čhâ paululum & paulatim. Cum bibit aliquis, tum loquitur nemo. Cum bibitum est, tum manu etiam utrâque in mensâ reponitur scyphus; & si æstus fuerit, flabellum capit herus, quod antequam aperuerit, extraneum alloquitur his verbis.

čìm	quæso	請
xén	flabellum	扇

supple afferant.

Tum flabello sensim ac paulatim extenso, sese jucunde ventilant, agitare atque totum festinè extendere flabellum, inurbanitatis esset, multo magis si crus cruri imponeres; ita ut in sede erectum, contineri oporteat, & junctis pedibus; inurbanum quoque haberetur, si aut manus aut pedes huc illuc jactares, vel altâ voce loquerere, vel celeriter. Hæc que omnia facienda tibi, & quiete & graviter.

18°

Si potio

ĉhâ	thè	茶

allata altera fuerit, tunc non fit çŏ yĕ amplius, sed tantum quædam capitis inclinatio; at scyphum a mensâ nunquam nisi post extraneum herus tolleret.

19°. Cum surgit extraneus, surgit etiam herus sistitque se ad lævam, vaditque extraneo posterior, passu saltem uno, & cum januam eundo reperiunt stat herus, dicitq. extraneo.

ĉìm	invito	請

ut incedat prior, qui vulgò respondet.

pŏ	non	不
kàn	audere	敢

Statim atque ad ostium accesserunt, illud ad contrarium latus tenet herus, & adversus eam ipsam viam quam ingressurus est extraneus & inter se hæc verba proferunt.

ĉìm	invito	請
leaò	factum	了

Jam verò si equo vel lecticâ venerit extraneus, & in cohortem penetrare ipsi liceat, id omnino eum rogat herus, & cum proficiscitur, tum dicunt,

ĉìm	invito	請
leaò	factum	了

id est, factum id oportuit.

20°.

Si, qui vel Mandarinus, vel nobilis ad me visitandum venerit, eum ego vicissim convenire voluero, tum cum eum visito çŏ yĕ facto, hoc ipsi dicere possum

ĉiên	antea	前
gĕ	die	日
mûm	gratias	蒙
laò	ô senex	老
yê	Domine	爺

vel

老	lào	ô senex
先	siēn	antea
生	sēm	formate, nate
纔	siēn	atomus
是	xí	est

id est, rerum magister antique, quâ de re locuturus sum, res est nihili, nec quæ te fatigatura sit.

21°.

Quod si eum non invenero, eique fortè viero obviam, ita loqui fas.

前	cièn	antea
日	gĕ	die,
奉	fûm	offerre
拜	pái	prostrationem salutationem sinicam
太	tái	o suprema

家	kiā	domus
公	kūm	mandarinus
出	chŭ	exire, exivit?
不	pŏ	& non
預	yú	prævenire (me)?

sensus est, heri Domine, ad te ivi, ut te salutarem; ô magne vir, qui factum est ut egrediaris domo, & te ego jam summo mane non prævenerim?

22°.

Si idem vir cum me adiret, non invenerit, & postea occurreremus, ei hæc dicere quæ.

老	lào	ô senex
爺	yê	domine, si mandarinus
恣	çú	perdidit
顧	kú	attentionem
學	hiŏ	scientiæ.

sēm	natus (discipulus tuus)	生
pŏ	non	不
çaí	esse in (eras)	在
kiā	domo (domi)	家
lì	ratio, justitia (justum est ut)	理
xĕ	demittendi te (te dimittas)	失
ȳm	ad recipiendum hospitem, (hû)	迎
tĕ	tantummodo	特
çuí	peccatum.	罪

(fuit quod non satis opportunè ad te domum tuam iverim)

23°.

Si ad visitandum ivero, cum surgo, dicere etiam queo; (Vide Paragrapho secundo no. 27)

kaó	relinquam domum hanc	誥

&

kiá	abeam meam.	嫁
	vel	
sié	gratias ago propter	謝
ĉhâ	the	茶
kaī	oportebat	該
gĕ	hodie	日
çaí	esse	在
laî	wisse	来
lìm	pretiosam	令
kiā	domum.	家

24°.

Si qui domo meâ egreditur extraneus mihi dixerit.

sié	gratias ago propter	謝
ĉhâ	the	茶

čū	arte, grossum	粗
čhâ	the	茶

25°.

Si a mandarino invitatus, recusave-ro, & ab hâc ipsâ die pecuniam mihi miserit, pecuniam recipere teneor, & gratias ipsi agere, missо confestim libello.

tán	cordis humilis	澹
tiě	tȳ tiě	帖

26°.

Congratulatio fit verbis his ce duobus.

k'ím	congaudere	慶
hó	congratulor	賀

felicitor de, congratulor de.

Sed cui fit, & ipsi non dicuntur, at

kūm	justum	公
hì	gaudium	喜

quæ lætitiam quandam insinuent.

27°.

Si quis me invitatus rō tiě attulerit etiamsi nobilis non sit, recipere eum teneor.

Paragraphus V.

De Cæremoniis quibusdam, præcipue convivialibus, & locutionibus in convivio præsertim usurpandis.

Invitatio, ut jam vidisti, fit per

tiě	papyrus.	帖

Sed 1°. tiě est duplex.

tán	humilitatis	澹
tiě	papyrus	帖

&

čiuên	perfectæ invitationis	全
tiě	papyrus.	帖

Quodnam, quâvis occasione mittendum, res est ferè arbitrii tui: relege tamen paragraphum primum sub finem.

2°.

Qui invitantis tiě attulit, is invitatorum tiě accipere non debet, sed eum domum invitantis affert alius, & eorum qui invitati sunt servus.

3°.

Affertur tȳ čhâ 茶

potio ut supra

Cum surgit herus, surgunt omnes convivæ

5°

Cum ad me affertur scyphus aut vas. fot mihi vel me versus, unum

作揖不敢小弟爲外國的人行理空單獨求老爺海寒

çŏ	faciere	作
yĕ	urbanitatem	揖

ut supra, & dico:

pŏ	non	不
kàn	anderem	敢

6°

Ubi sederunt omnes, dici potest,

siaò	parvi	小
tí	fratris minoris	弟
goêi	causa	爲
vaí	extranei	外
kuŏ	regni	國

tiĕ	(not. gen.)	的
gîn	hominis supp. hoc sit	人
hîn	peregravit	行
lì	loca	理
kùm	vacuus	空
&		
tān	simplex	單
tŏ	solummodo	獨
kiêu	rogare	求
laò	ô senex	老
yê	Domine	爺
haì	mare	海
hân	frigidum	寒

id est, quoad me qui extraneus sum, peragravi loca hæc omnia, libens imo vacuus & sine ullis impedimentis; solummodo eâ mente ut te, Domine interrogarem mare frigidum pertransivi.

7°.

Item, ubi sederunt omnes, Servus (un Page ou un Valet) dicit:

cìm	quæso	請
cièn	dissecare	剪

id est potestis nunc carnes dissecare. Et bibere incipiunt, caputque demittunt, quod est urbanitatis, & herus hospiti dicit.

cìm	quæso	請
kàn	bibere	乾

id est, quæso bibe totum.

Colliguntur Bacilli, queis in manu positis caput demittitur, quod est etiam urbanitatis

Datur Comœdia & sese excusat herus, dicitque.

chím	verè	正
chím	verè	正
pŏ	non	不
hiaò	scire, intelligere	曉
tĕ	obtinet.	得

id est, hospites rectè (oblectare) non intelligo satis.

Quod si convivi initio, herus dicet

mŏ	non	莫
yeù	habeter	有
çâi	industria (Comœdorum)	才

respondetur

pín	ordo est & differentia.	品
vĕ	rerum.	物

10°

Quod si servus attulerit.

čivên	perfectum (invitationis)	全
ťiĕ	papyrum	帖

Invito etiam per čivên ťiĕ

si allatus fuerit

tán	humilitatis	澹
ťiĕ	papyrus.	帖

invito etiam per tán ťiĕ

Sectio Quarta.

De Numeratione, mensuris

Articulus Primus

Numeri simplices seu Cardinales.

Sunt ergo

1	yĕ	
2	úlh vel leàm	
3	sān	
4	sú (peć)	
5	ū (oū)	
6	lŏ loŭ	
7	ćiĕ	
8	pă	
9	kiaù	
10	xĕ	
	et hinc	
11	xĕ yĕ	
12	xĕ úlh	
13	xĕ sān	
	& usque ad 20	
20	úlh xĕ	
21	úlh xĕ yĕ	
22	úlh xĕ úlh	
30	sān xĕ	

100 yĕ pĕ

200 úlh pĕ

1000 yĕ ciēn

2000 úlh ciēn

Jam 10.000 decem millia est yĕ ván

20.000. úlh ván

usque ad 100,000 xĕ ván

decies decem millia

úlh xă ván, bis decies decem millia

vigecies decem millia.

millio (Hispanice) id est, pauorum millionum yĕ pĕ ván

Lusitanice

id est magnorum millionum.

yĕ ciēn ván

Millliones duo

úlh pĕ ván

úlh ciēn ván

millliania millionum

ván ván

vû	non	無
sù	numerus	妻
tiĕ	(explet.)	的

Addes hû quæ pag. 50.

post 1000 çiēn
10,000 ván
100.000 ý
1.000.000 chaó
10.000.000 kīm
1.000.000.000 kāi

quorum characteres illinc repetere etiam poteris. Notæ. 1°. In his quos vidisti numeris, cum veniunt 2, verbi gratiâ, 12, 22, 32, &c.

rṳ̃	leàm	兩

nunquam,

rṳ̃	úlh	二

semper utuntur.

dicunt igitur semper

xĕ úlh 12
úlh xĕ 20
úlh xĕ úlh 22
sān xĕ úlh 32

nunquam vero,

xĕ leàm 12
leàm xĕ 20 &c

2°.

A 20 ad 29 numerationis ratio duplex
Prima, ea quam vidisti.
Secunda quæ fit unà cum

nién	viginti	廿
yĕ	unus.	一

21.

nién	viginti	廿
úlh	duo	二

22

nién	viginti	廿
pă	octo	八

28.

Atque hû secundus modus frequentissimus est, cum de dierum lunarium numeratione agitur.

3°.

Cum dicere volunt 104, usus est vulgatior, ut particulam

tō	multum	多

aut particulam

lím	adhuc	另

Scribas. v.g.

yĕ	unum	一
pĕ	centum	百

tím	adhuc	另
	vel	
tō	multum.	多
sú	quatuor	四
kó	(explet.)	个

4°.

Item pro 110, ita loquuntur centum & decem, gallicè, un cent & un dixaine.

yĕ	unum	一
pĕ	centum	百
yĕ	unum	一
xĕ	decem	十
kó	(explet.)	个

5°.

Cum numeros duos ponunt, alternatim, verbi gratia, 6 vel 7, numeros eosdem exprimunt unâ eademque serie, & absque ullâ dubitationis particulâ: Itaque tres vel quatuor erunt

sān	tres	三
sú	quatuor	四
kó	(explet.)	个

Sed hæc eadem phrasis inter 9 & 10 locum habere non potest, quia

kieù	novem	九
xĕ	decem	十
kó	(expletiv.)	个

esset 90. Atque eandem ob causam construi tunc debent numeri unà cum disjunctivâ & particulâ

chè	quæ est expletiva nominum adjectivorum. Sic	者
hōe	vel	或
chè	(expletiv.)	者
kieù	novem	九

kó	(expletiv.)	个
hŏe	vel	或
chè	expletiv.	者
xĕ	decem	十
ko	(explet.)	个

6°.

Numerorum nomina semper praecedunt.

Exemp.

sān	tres	三
čiĕ	articuli	切
lŏ	sex	六
piĕ	equi	轡
kieŭ	novem	九
chím	turmae.	陣

7°.

Inter nomen numerorum, & nomen in quod idem numerorum nomen cadit, saepissime inseritur particula expletiva numeralis, scilicet.

kó	(explet. numerorum)	个

si eadem res numeralem sibi propriam & addictam non habet, alia vero si qua illi rei propria est.

Sic dicitur

sú	quatuor	四
kó	(expletiv.)	个
gîn	homines	人

quia propriam numeralem non habet homo. Sed dicitur:

lŏ	sex	六
puên	(explet.)	本
xŭ	libri	書

quia puen est numeralis librorum propria, quae numeralium constructio apud Sinas, tam necessaria est quod jam ex articulo Expletivorum nosti; ut eâ neglectâ & sublatâ, tollatur etiam orationis proprietas & elegantia omnis.

lŏ	sex	六
kó	(explet.)	个
yuĕ	lunæ	月

quod est menses sex.
Sed dicendum.

lŏ	sex	六
yuĕ	luna	月

pro sexta luna
Omissâ expletivâ, ne confundantur phrases. Eodem modo habebis

sú	quatuor	四
kó	(explet.)	箇
čiên	laminæ	錢

&

sú	quatuor	四
čien	denaria	錢

quatre pieces d'or, d'argent, de cuivre.

yĕ	unum	一
liĕ	granum (orizæ)	粒

&

yĕ	una	一
kó	(explet.)	箇
mì	oriza.	米

quod idem est. Uno verbo ex libris id observabis, cum unius ejusdemque numeri nomina sunt duo, verbi gratiâ, úlh & leàm, iis nominibus Sinas non uti promiscue, sed alterum hîc, id est, cum tali monosyllabo, alterum illic, seu cum alio tali usurpari solere.

Sic dicunt per leàm

leàm	duæ	兩
chĭ	rami (explet.)	支
chŏ	candelæ	蜀

& dicendum est per úlh

úlh	duo	二
kuèn	onera	梱

deux fardeaux.

kuèn hoc, onus est generatim & præterea onerum numeralis.

Articulus II.

De Numeris ordinalibus.

Numeri qui vocantur ordinales, primus, secundus, tertius, quartus, &c fiunt statim ac sine ulla difficultate per particulam

tí	numerus ordinalis	第
	Sic	
xí	esse	是
kiáí	omnium	皆
tí	(numer. ord.)	第
yĕ	primum	一
kó	(explet.)	个
gîn	hominem	人
cieú	profecto	就
xí	fuit	是
yā	yā A	丫
tám	tám damus	當

Adamus fuit omnino omnium hominum primus.

Notæ

Aliquando pro

tí	numerus ordinalis	第
assumitur		
t̆eû	caput	頭
	Exemplum	
çūm	generatim	宗
t̆û	discipulorum	徒
t̆eû	caput	頭
yĕ	primum	一
kó	(explet.)	个
	vel etiam	
kó	explet.	個

2°.

Cum numerantur Lunæ, prima, secunda, tertia, &c. omittitur particula

tí	numerus ordinalis	第

Exemplum

Revertetur luna sexta

lŏ	sex, id est, sexta	六
yuĕ	Luna	月
çaí	redibit	載
hoéi	revertetur.	回

Hû τ̃ȣ tí omissio, eandem cum τ̃ȣ kó omissione suprà. aut simplicius constructio est orientalis: sex lunæ, & transibunt ~~sex~~ lunæ sex & revertentur.

Articulus III

De numeratione horarum, dierum, septimanarum, mensium, Tempestatum, annorum, sæculorum, atque ante hæc omnia, de Cyclis apud Sinas ad omnes ferè numerationes necessariis.

Cycli duo

1. Denarius

2. Duodenarius.

1. Denarius		2. Duodenarius.	
1 kiă	甲	1. çù	子
2. yĕ	乙	2 cheù	丑
3 pìm	丙	3. ŷn	寅
4 tīm	丁	4. maò	卯
5. méu	戊	5 xîn	辰
6. kì	己	6. śú	巳
7. kèm	庚	7. ù, gù	午
8. sīn	辛	8. vî	未
9. gîn	壬	9 xīn	申
10. kuèi	癸	10 yèu	酉
		11. siŏ, siŭ	戌
		12. haì	亥

Notæ in Cyclos hosce duos.

1°. Misceantur hi cycli & conjungantur exurget numerus 60, qui vero? hoc modo scilicet.

1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10.

kiă 1 & yĕ 2 — 甲 乙

jungantur cum τ8 duodenarii.

siŏ 11 & haì 12 — 戊 亥

Huc usque manent impermisti, sed si secutus fueris, ita ut porro misceantur, veniès tandem ad repetatur cyclus denarius, & tunc e denario.

kuèi ex denario
& haì ex duodenario.

unde exurgent 60, quia erunt loco 60°.

Sed cyclus ipse compositus, id est Sexagenarius exhibendus tibi, quod fiet columnis denariis sex quas videsis Tabellâ hûc apposita.

Paragraphus Primus.

De Horis

Horæ ut jam innuebam, ex primæ columnæ secundâ parte diriguntur, id est per çù ĉheù &c.

Sunt ergo apud Sinas per totum noctis & diei spatium horæ solummodo 12, Horam ergo apud ipsos 1. æquivalere 2 nostris perspicuum est, Præterea a nocte incipiunt, & Cyclus horarum hic est.

Prima est ab 11 ad 1 inclusive.	1	子	çù	xî	時
Secunda à 1, ad 3 inclusive.	2	丑	ĉheù	xî	時
Tertia à 3 ad 5 matutinam.	3	寅	ŷm	xî	時
Quarta à 5 ad 7 matutinam	4	卯	maò	xî	時
Quinta à 7 ad 9 matutinam.	5	辰	xîn	xî	時
Sexta à 9 ad 11 matutinam	6	巳	sû	xî	時
Septima a 11 ad 1 pomeridianam.	7	午	ù	xî	時
Octava a 1 ad 3 pomeridianam	8	未	ví	xî	時
Nona a 3 ad 5 pomeridianam	9	申	xîn	xî	時
Decima à 5 ad 7 vespertinam	10	酉	yeù	xî	時
				xî	時

undecima a 7 vesp. ad 9 vespertinam	11	戌	siŏ	xî 時
duodecima a 9 ad 11 vespertinam	12	亥	hái	xî 時

Paragraphus II

De Horarum earumdem partibus.

Ex iis quæ vides, Cyclo horarum cognito, sciendum etiam est, unamquamque, apud Sinas in tres partes dividi & partes easdem in minores adhuc, & hæ partes tres sunt.

Primo initium horæ

Secundo medium horæ

Tertio finis horæ.

1°. Initium est semi horæ & vocatur.

çù 子

&

puèn 本

2°. Medium, in quod desinit apud nos hora, & vocatur.

chūm 中

3°. Finis, id est, tempus quo jam cessatura est, & vocatur.

mŏ mŭ 木

Partes minores, quæ quadrantibus & minutis nostris quasi correspondent, dicuntur aliæ

kĕ 刻

quadrantes (8)

aliæ

fuên 分

(15) minutæ aliæ secundæ.

xāo 稍

Paragraphus III

De Diebus.

Nihil hû singulare, & Dies eum ordinem sequuntur quem in mense seu lunâ tenent 1.2.3.4 &c.

Dies autem, ejusque partes, varia quoque sortiuntur nomina. Itaque Dies generatim est

tĭèn 天

metaphoricè cum tĭèn sit Cœlum vel

gĕ 日

çù 子

gĕ proprie dies.

Mane vel matutinum tempus.

çào 早

Sero vel tempus vespertinum.

ván 晚

Dies & nox una simul

çheú 晝

yé 夜

De vigiliis noctis vid. Magal. p. 150.
Jam alia diviso est in media, tempus matutinum medium vocatur

puón 半

xám 上

gù, ù 午

Tempus meridianum medium.
seu meridies est.

ù, gù 午

xám 上

vel

chím 正

ù, gù 午

vel

ù, gù 午

chù 主

Tempus post meridianum medium

hià 下

ù, gù 午

aut

Tempus vespertinum medium iterum.
Tempus nocturnum medium.

puón 半

yé 夜

vel

cù 卒

chím 正

cù est finitum achevé.

Paragraphus IV.

De Hebdomade.

1°. Dies Dominica dicitur

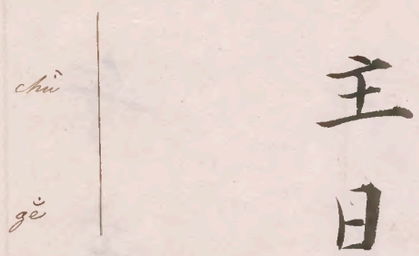

主日

2°. Dies Lunæ

主二

3°. Dies Martis

主三

4°. Dies Mercurii

主四

5°. Dies Jovis

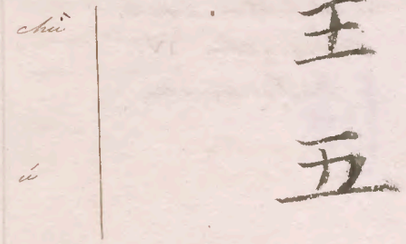

主五

6°. Dies Veneris

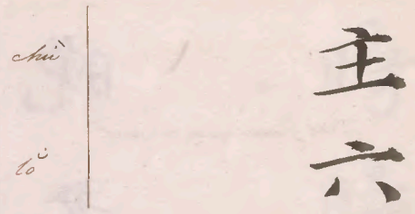

主六

7°. Dies Saturni

主七

In aliquibus tamen locis appellantur
1°. Dies Dominica.

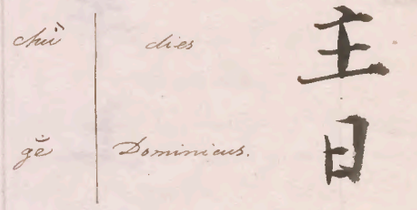

主日

2°. Dies Lunæ.

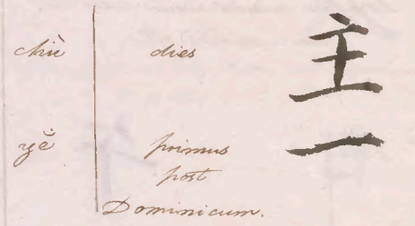

主一

3°. Dies Martis

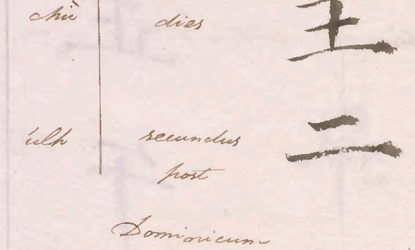

主二

Sic dicunt

福	fŏ	beata
活	huŏ	vita
瞻	chēn	venerabiles
禮	lì	cæremonia

Paragraphus V.

De mensibus Solarum & Lunæ affectibus.

Sunt menses vel Lunæ dierum 30. & vocantur

大月	tá	magna
	yuĕ	luna

&

大正	tá	magna
	chém	recta (vel) rectitudo.
識	čhín	ad prognosticandum, prognosticquer.

Et ita usque ad diem Saturni.

Eidem in aliis Locis vocari solent,

Dies Veneris

痛	thúm	dolorosæ
故	cú	mortis
日	gĕ	dies

id est, passionis dies

Dies Saturni, seu Sabbati.

聖	xém	sanctæ
母	mù	matris
日	gĕ	dies.

id est Virginis.

Jam dies festus appellatur

瞻	chēn	venerabilium
禮	lì	cæremoniarum
日	gĕ	dies.

Sed cum de mysterii alicujus, aut alicujus Divi Festo agitur, quanquam potest exprimi gĕ, tamen necesse non est, exprimatur.

314 Sunt menses vel Lunæ dierum 29, & dicuntur.

siaò	parva	小
yuĕ	luna	月

&

siaò	parva	小
chín	prognosticatio.	讖

Luna omnium prima est Luna Februarii, & nuncupatur.

chím	recta	正
yuĕ	luna	月

secunda

úlh		二
yuĕ		月

tertia

sān		三
yuĕ		月

& duodecima

xĕ		十
úlh		二
yuĕ		月

&

lă		臘
yuĕ		月

propter quoddam sacrificium tunc fieri solitum.

Affectus Lunæ.

1°. Lunæ renovatio, gallicè, la nouvelle lune.

sŏ hóei &

hóei	obscuritatis	晦
sŏ	prima dies	朔

aut

yuĕ	Luna	月
hóei	obscura	晦

id est 30 dierum

sŏ solum est primus dies Lunæ.

2°. Lunæ conjunctio.

yuĕ		月
sŏ		朔

3°.

yuĕ	Luna	月
	adhuc	
hivên	obscura.	玄

Premier Quartier

xám	supra	上
hivên	obscura	玄

Second Quartier

yuĕ	Lunæ	月
vám	oppositio	望

Troisieme Quartier

hiá	infra	下
hiven	obscura	玄

A prima Lunæ ad decimam, nomini numerationis præponitur monosyllabum ç̆ū, alias ç̆ō, alias.

sŭ & sŏ	initium	初

Exemplum. Lunæ tertia (trois de Lune)

ç̆ū, ç̆ō		初
sān		三

Lunæ decima, (dix de Lune)

ç̆ū		初
xĕ		十

Alia est etiam numerandi ratio. a primâ die ad decimam dicitur.

ç̆ū		初
xĕ		十
kīen	intra	間
	vel	
ç̆ū		初

Intercalatio.

xĕ		十
piēn	intra	扁

vel

vái	extra	外
hién alias hén	terminum	限

quod significat intra dies 10.
A die 10 ad 20, dicunt.

xám	suprema	上
siûn	decas	旬

A 20 ad 30

hiá	inferior	下
siûn	decas.	旬

Denique Lunæ Eclypses appellantur

yuĕ	Lunam	月
xĕ	vorari	食

Intercalaris, Sinicè

jún	Bissextilis	閏

Paragraphus VI.
De Tempestatibus, Saisons. Temperadas.
E Lunis seu mensibus construuntur anni tempestates quatuor, a Sinis appellatæ.

kí		季

Prima

chūn	ver	春

Februarius, Martius, Aprilis

Secunda

hiá	æstas	夏

Mayus, Junius, Julius.

Tertia

čiēu	Autumnus	秋

Augustus, September, October.

Quarta

tūm	Hyems	冬

November, December, Januarius.

Sed in tres quoque partes distribuitur unaquaque tempestas.

1. initium
2. medium
3. finem

1°. Ver.

Veris initium dicitur prima Tempestas.

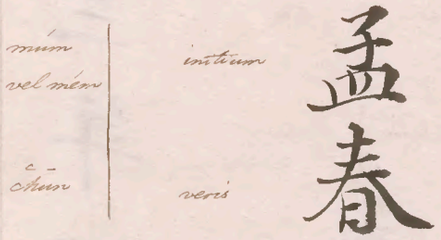

Medium, secunda tempestas.

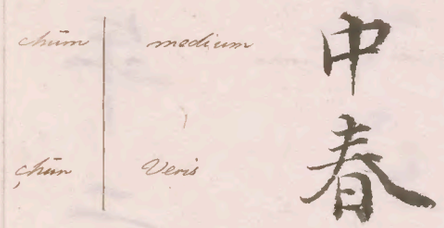

Finis. Tertia tempestas.

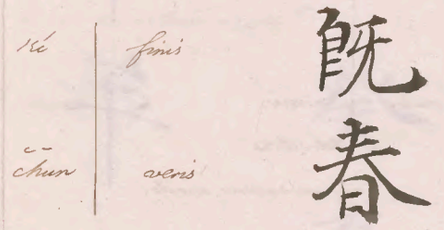

2°. Æstas.

Æstatis initium, dicitur quarta tempestas.

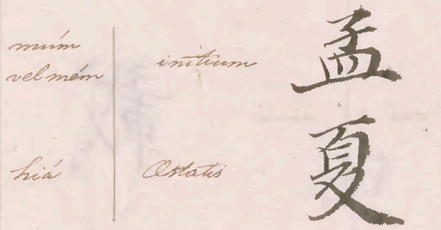

Medium, quinta Tempestas

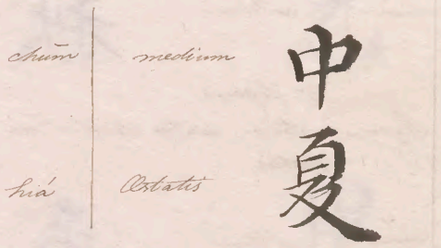

Finis Sexta Tempestas

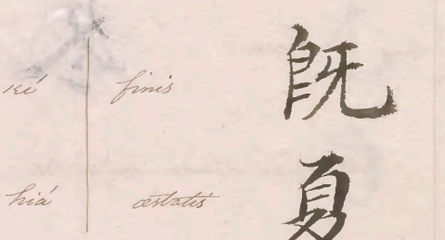

3° Autumnus

Autumni initium, dicitur septima Tempestas.

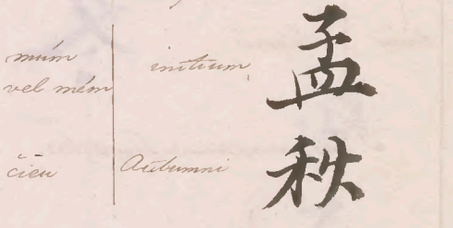

Medium, Octava Tempestas.

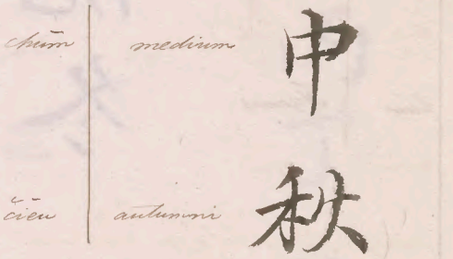

Finis nona Tempestas

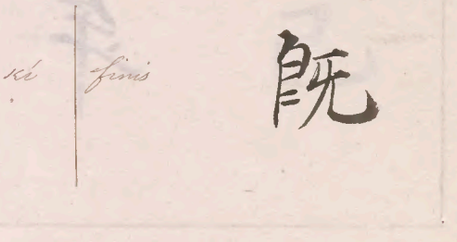

cĭeū	autumni	秋

4°. Hyems

Hyemis initium, dicitur decima Tempestas

múm	initium	孟
túm	Hyemis	冬

Medium undecima Tempestas.

chūm	medium	中
túm	hiemis	冬

Finis, duodecima Tempestas.

kí	finis	既
túm	Hyemis	冬

Paragraphus VII

De annis ac proinde Sæculis

Anni a Sinis appellantur.

niên		年

çaí		載

1°. Si annos numeres paucos, non aliter quam res aliæ omnes numerantur

sān	tres	三
niên	anni	年
sú	quatuor	四
niên	anni	年
úlh	2	二
xĕ	10	十
niên	anni	年

id est 20

atque eodem modo.

sān	tres	三
çaí	anni	載

2°. Jam si magnum annorum numerum supputaris

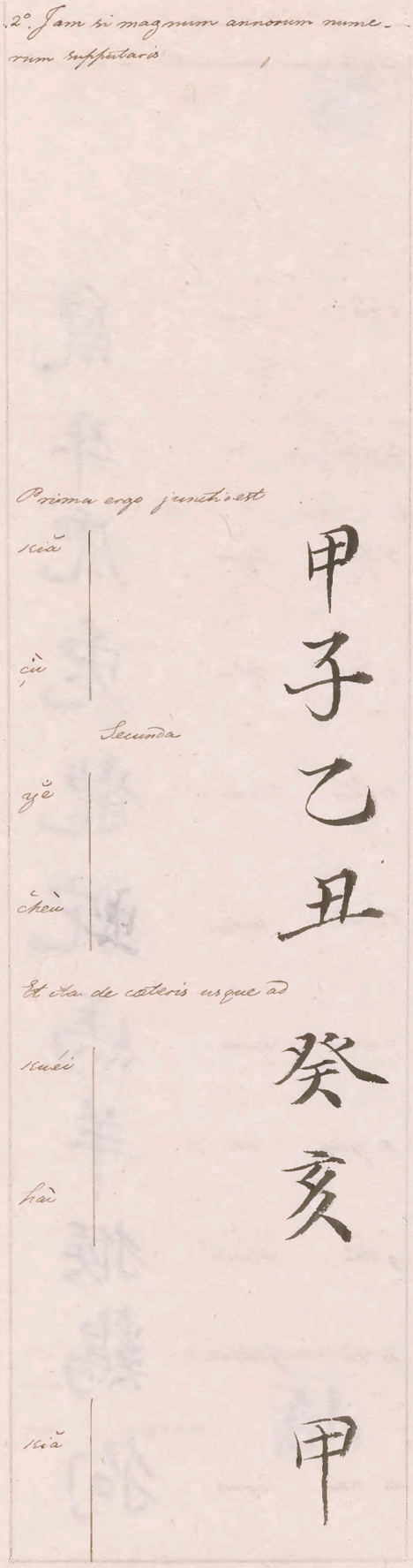

De Annorum denominatione per Animalia

1 xù	mus	鼠
2 niéù	bos	牛
3 hù	tigris	虎
4 tù	lepus	兎
5 lûm	Draco	龍
6. xê	serpens	蛇
7 mà	equus	馬
8. yâm	ovis	羊
9 heû	simia	猴
10 kì	Gallina	鷄
11. kéù	canis	狗

12. chū porcus. 猪

Articulus IV.

De Locorum, rerumque aliarum mensuris ac ponderibus.

fuēn 分

10

tì 厘

10

haô 毫

portio minima

fù 府

jugera 100. seu unius patris familiæ portio

vŏ 沃

terra fertilis & irrigata ex tribus fù

Series una jugerum quadratorum

Ad agrorum divisiones inservierunt olim,

meù jugerum 畝

passuum 100. habet 10

cīm 旌

unum cīm sive novem quadrata singula ex 100 jugeribus & comprehendentia unum stadium, sive lì

zĕ vel niĕ, villa, bourg. 鄴

constat ex 4 cīm

kieū 坵

ex 4 zĕ, quartos de sementeras.
un quartier de terre

xím ~~ex 4 kieū~~ 勝

ex 4 kieū, lieu eminent.

hién 縣

ex 4 xím

tù 土

ex 4 hién

tù 土

est unius terrae tractus seu quadratum cujus singula latera spatium stadiorum 32 continebant.

Apud Sinas hodiernos jugerum unum in 10 partes aequales seu fuēn distribuitur &

fuēn 分

haec pars subdividitur in decem lì

unum lì 里

in decem haò

hinc lì 里

varium & aliud in magnis, aliud in parvis mensuris.

2°. Mensurae spatiorum generales.
Mensuratur spatio
1°. per

chàn pare 棧

continet 8 pú

2°. per

pú 舖

continet 10 lì, seu iter diurnum.

3°. per

lì 里

continet milliare, seu stadium Sinicum, seu 360 pú passus.

4°. per

pú 步

continet 5 chĕ, vel juxta Martinium 6.

5°. per

chĕ ulna, cubitus. 尺

&

châm 丈

continet 10 čún

6°. per

çún 寸

alias çúen, çén, continet 10 fuēn

7°. per

fuēn 分

continet 10 lì, infra

8° per

lì 厘

continet 10 hāô

9° per

hāô atomus, pilus 毫

continet 10 čū

10° per

čū alias çū filum sericum 兹

continet 10 hŏ

11° per

hŏ hŭ incogitantur 忽

quæ mensura omnium minima, quasi punctum, hispanice rayas, rasgos. gallicè, un trait de plume.

fū 扶

quatuor digitorum manûs extensa mensura

Jam cubiti genera tria.

1°

tá | magnus 大

chĕ | cubitus. 尺

2°

1 kuōn | mandarinorum 官

chĕ | cubitus. 尺

3°

siaò | parvus 小

chĕ | cubitus 尺

Præterea est

chám 丈

quod continet 10 chĕ, sive cubitos.

piĕ, alias pĭ 疋

mensura quadruplo major quam chĕ

3°. Mensuræ aridorum.

1 sŏ 粟

3. grana, orizæ. v.g

2 kuēi 圭

10 grana, (prop.) petite tablette, tranchoir

3. çŏ 撮

100 grana, seu pugillus, une poignee.

4. xā 紗

1000 grana, soye fort deliée

5 xŏ 勺

10.000 grana.

6 hĕ 斛

100.000 grana, mensura orizæ.

7. xīm 廾

decies hŏ seu 100.000 grana, id est libra, mensura diurna mercenarii.

8 teù 斗

decies xīm

9 hŏ 斛

quinquies teù

10 fù 釜

unum teù & 4 xīm.

11 xĕ 石

10 teù, seu centum libræ.

le poids d'un Crocheteur, alias vocatur hæc mensura.

tān 擔

hoc est quod humeris gestari possit.

12. yû 庾

16 teù

13 chùm 鐘

3 xĕ, & 4 teù

14. pìm 秉

8 xĕ

Unum xĕ, si appendatur, continet 120 libras pondo Sinicas, quandoque 130 lŏ

Paragraphus II
De Ponderibus.

Pondera majora & frequentiora.

1 kīn 斤

16. leàm, libra unciarum 16

2 leàm 兩

10 cīen, seu uncia, Vide cīen infra.

Pondera minora.

3. ĉûn pulvis 塵

pondus omnium minimum.

4. xā arena 沙

continens 10 chîn

5. siēn atomus 纖

continens 10 xā

6. vî res minutissima 微

continens 10 siēn

7 hoè 忽

continens 10 vî

8 çù 茲

continens 10 hoè

9 haô 毫

continens 10 çù

10 lî 厘

millesima pars argentei Sinici
continens 10 haô.

11 fuēn 分

pars divisibilis
continens 10 lî

12 çiên denarium 錢

continens 10 fuēn

Sectio Quinta

Exercitatio Grammatica.

Articulus Primus.

Textus è Lún yú

論語

十卷

子曰學而時習之不
亦說乎。有朋自遠方
來不亦樂乎。人不知
而不慍。不亦君子乎。
有子曰。其爲人也孝

弟。而好犯上者鮮矣。
不好犯上。而好作亂
者。未之有也。君子務
本。本立而道生。孝弟
也者。其爲仁之本與。

大學

1° tá
magna
sive
majorum
hiŏ
scientia

3°. lí	Officiorum	禮
kì	memoriæ sive de officiis.	記

2°. chùm	medium	中
yûm	ordinarium aut sempiternum.	庸

Paragraphus Primus
Characterum Lectio

Lún		ratiocinantium
yú		sermones
xĕ		decem
kiuèn		capitum
Folio 1. p. 1. §1.		
çù		Confucius
yuĕ		ait
hiŏ		scire
ûlh		&
xî		assidue
siĕ		exercitare se
chī	o	(explet)
pú		non
yĕ		etiam
yuĕ		lætari
hū	o	explet. interrog.
pag. 1. §. 2.		
yèu		habere
pûm		amicos
çú		e
yuèn		longinquitatis
fām		regione
laî	o	adventantes
pú		non
yĕ		etiam
lŏ		lætari
hū	o	explet.
pag. 2. §. 1		
gîn		homines
pú		non
chī		scire (aliquem)
ûlh		&
pú		non
yún	o	indignari eundem
pú		non
yĕ		etiam
kiūn		Principis
çù		filii
hū	o	(explet.)
pag. 2. §. 2.		
yèu		YEU
çù		ÇU
yuĕ		dicebat
kî		quempiam
gûei		esse
gîn		hominem
yè		(explet)
hiaó		obtemperare,
tí		venerari senes
ûlh		&
haó		gaudere
fàn		adversari
xám		magistratibus
chè		(explet)
sièn		rarum
ỳ	o	(explet)
pú		non
haó		gaudere
fàn		adversari
xám	o	magistratibus
ûlh		&
haó		gaudere

çó	facere	táo	lex
luón	turbationem	sēm o	creatur
ché o	explet.	hiáo	obedientia &
ví	nondum	tí	observantia erga fratres majores;
chī	(explet.)	yè o	(explet)
yeù	fuit	chè	hæc
yĕ o	(explet.)	kî	illæ
kiūn	principis	guêi	fiunt
çù	filius	gîn	pietatis
vú o	studet	chī	(explet)
puèn	principali	puèn	principale
puèn	principali	yû o	fundamentum
liĕ	bene constituto		
ûlh	& (mox)		

lún

論

sed in chím çú tûm sequuntur characteres duo

龍

云

quorum prior est lûm serpens, a quo desumes L consonam, posterior es yûn a quo desumenda vocalis un; ex duobus igitur conjunctis exiftet lun: additur tertius character qui eandem pronunciationem una solus complectitur, nimirum

倫

licet alio tono

日

ynē quod est vocabulum, clavis ipsa
est, dicendi numero 73

propter id quod characteris

兌

corpus, ita ut lignar constituit,
nam figura nuda est videre, gaudere
si clavem sermonum adjeceris, fit ser
monibus alicujus gaudere & oblectari.

Articulus II

Textus nudus ex eodem Lún yŭ

子曰巧言令色鮮矣仁曾
子曰吾日三省吾身爲人
謀而不忠乎與朋友交而
不信乎傳不習乎子曰道
千乘之國敬事而信節用

而愛人使民以時。子曰。弟子
入則孝。出則弟。謹而信。汎愛
衆而親仁。行有餘力。則以學
文。子夏曰。賢賢易色。事父母
能竭其力。事君能致其身。與

朋友交言而有
信雖曰未學吾
必謂之學矣子。
曰君子不重則
不威學則不固。

Articulus III

Annotationes de poesi & variis poematum generibus.

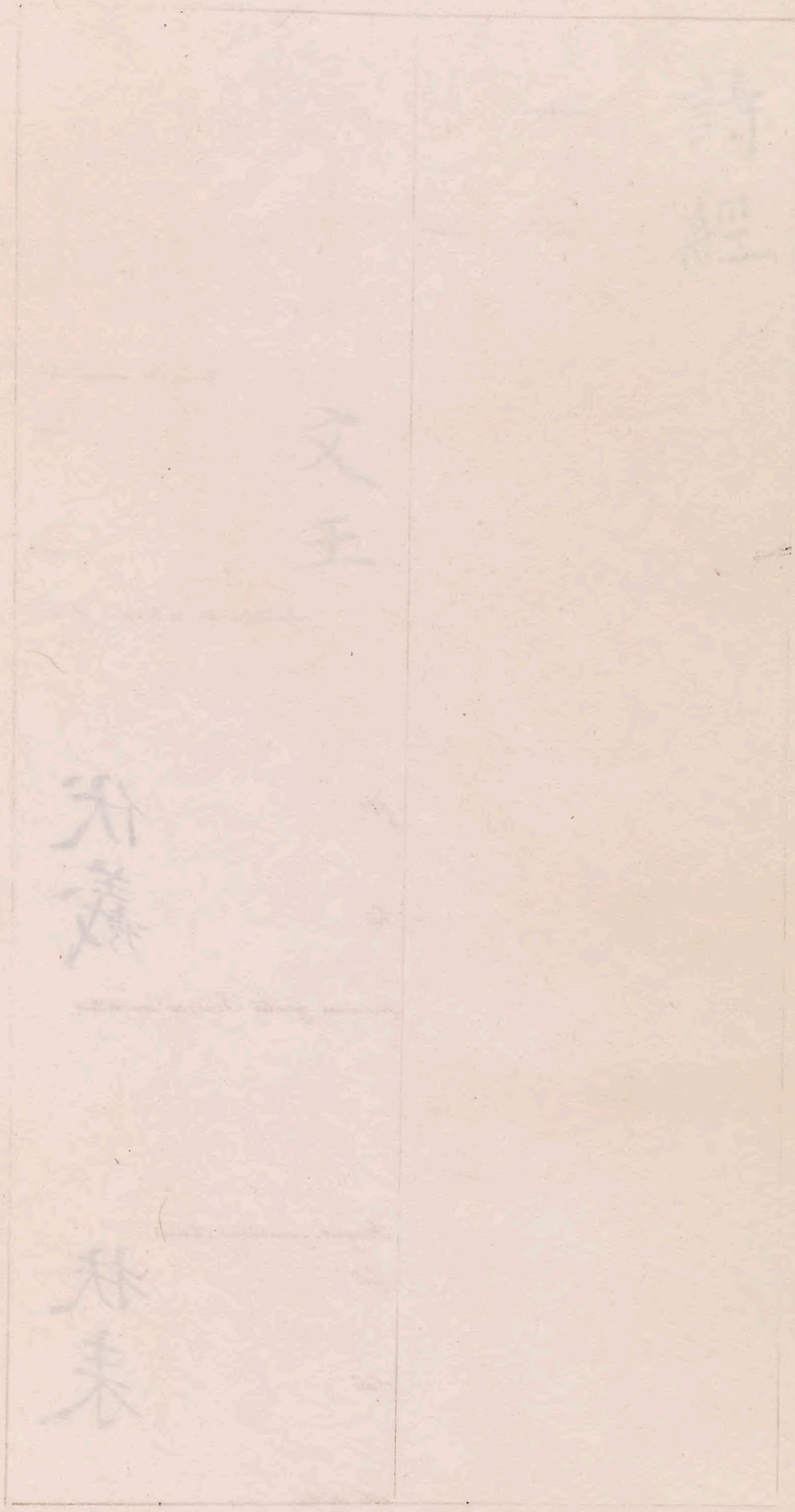

fô 伏

hī 羲

primus gentis Sinicæ conditor.

Itaque musica ipsius

fû 扶

laî 耒

est dicta.

詩經

xī odarum

shíh Liber.

Authorem habuit

vên

文王

vám

tertiæ familiæ conditorem

- Quid -

siper characterem

攝

Vocalis intelligitur, per characterem.

韻

Consona, hos ipsos, alterum xĕ, alterum yun pronuntiari

Consonæ 36

Quales in iis quæ per Claves sunt Dictionariis, Tomo secundo.

lâi	35	來	cháo	26	照	fī	17	非	chí	9	知
zĕ	36	日	čhuēn	27	穿	fū	18	敷	čhĕ	10	徹
			čhuâm	28	狀	fùm	19	奉	čhûm	11	澄
			xìn	29	審	vî	20	微	nhiâm	12	娘
			xén	30	禪						
						cīm	21	精	pām	13	幫
			ìm	31	影	čīm	22	清	pām	14	滂
			hiào	32	曉	çûm	23	從	pím	15	並
			yú	33	喻	sīn	24	心	mîm	16	明
			hiă	34	匣	siê	25	邪			

kién	1	見
kī	2	溪
kiūn	3	郡
î nhî	4	疑
tuōn	5	端
téu	6	透
tím	7	定
nî	8	泥

item pro pām 13 character in quibusdam
alius, nimirum pām

邦 pām

ut pro siê post sin est

斜 siê

Tabella

12	11	10	9	8	7
歌 kō	鉤 keū	干 kān	根 kēn	械	該 kāi
摘 çŏ	輈 cheū	霓 chēn	珍 chīn		梩 chāi
角 kiŏ	鳩 kieū	堅 kiēn	金 kīn		皆 kiāi
爵 çiŏ	揫 cieū	尖 çiēn	津 cīn		唻 laî
略 liŏ	留 lieû	連 liên	林 lîn		
弱 jŏ	柔 jeû	然 jên (gên)	人 jîn gîn		
鍋 kuō		官 kuōn	昆 k̆uēn	傀 k̆uēi	乖 kuāi
桌 chŏ		權 chuēn	邨 chūn	追 c̆huī	儁 chái
矍 kiŏ		涓 kiuēn	君 kiūn	圭 kueī	
犖 lŏ		鐫 c̆ivēn	遵 çūn	崔 çuī	
		攣 luôn	倫 lûn	萊 luì	
		堧 juēn	撋 juēn	緌 juī	

Vocalium 108.

6		5		4		3		2		1		
高	kaō	祇	kī (kiū)	庚	kēm	岡	kām	(char. idem)	kiē	迦	kiā	1
朝	chaō	知	chī	貞	chēm	張	chām	哲	chĕ	呫	čhá	2
交	kiaō	饑	kī	經	kīm	江	kiām	結	kiĕ	加	kiā	3
焦	čiaō	賚	cī	精	cēm	將	ciām	嗟	čiē			4
寮	liaô (leaô)	離	lī	靈	lêm	良	lâm	儸	lô (adᵉ)	柯	là (adᵃ)	5
饒	jaô	而	úlh (yûlh)	仍	jêm	穰	jàm	惹	jè	髯	jĕ (adᵃ) § 44	6
		孤	kū	工	kūm				kuā char idem	瓜	kuō	7
		足	čiŭ čhŏ	中	čhūm			發	čué	掘	čiuā	8
		居	kiū	弓	kūm	光	kuām	訣	kiŏ			9
		沮	čiū	蹤	čūm	椿	chuām	蕝	čivĕ čuĕ			10
		驢	liû	龍	lùm	惶	čuām	臆	lô			11
		如	jû	戎	jûm	瀧	leâm lâm (adᵘ)	搔	jô nhiô			12

kām 康 kām

hī 熙 hī

çú 字 characterum

tién 典 collectio

Dictionarium est etiam abundantissimum, Præfationes sunt tres, in quibus multa de çu góei & chún çu tūm. Postea sequuntur 1. Claves 214. 2. Claves duplices, 3. Characteres ambigui ad Clavem suam revocati. Tomo secundo adsunt 1. Consonæ seu characteres 36 consonis indicandis dicati; 2. Vocales 12, id est characterum ordines 12, vocalibus numero duodecem repræsentandis destinati. 3. Combinationes characterum, id est, consonæ & vocalis juxta præcedentes tabellas conjunctio, unde exurgit characterum omnium pronunciatio facilis. 4. Monita de vocalibus & cie, quod exposui capite 10. 5. Primæ characterum partes, quas inter repetuntur Claves fere omnes. Partes hæ per linearum numerum procedunt, illique ex cie pronuntiantur & sunt.

6 lineæ	1
29 linear.	2
48 linear.	3
54 linear	4
61 linear.	5
56 linear.	6
88 linear.	7
28 linear.	8
32 linear.	9
56 linear.	10 - 12
36 linear	13 - 29

Cunctæ 494

6. Adduntur aliæ vocales, quarum exempla ad Libri usque finem. 7. Tomo tertio nihil aliud quam Clavium repetitio, omissâ tamen ultimâ, & qui characteres huc aliunde ex variis Autoribus conferti. 8. Denique Tomo quarto incipit Dictionarium ipsum, in quo additiones ubique plurimæ.

Index Capitum.

Tonorum nomina, - - - - fo. 7

De nominibus Sinicis, - - - - - - - 12

De Adjectivis abstractis, - - - - - - 15

De particulis diminutivis, - - - - - 16

De variis diminutivis reduplicationem, 18

De particulas superlativas, - - - - - - 18

De Adjectivis frequentativis, - - - - - 19

De nominum speciebus, - - - - - - 22

De nominibus loci, temporis, instrumenti. 25

De nominibus vehementiæ. - - - - 28

De Forma nominum. - - - - - - - 28

De Genere nominum. - - - - - - 32

De Numeris nominum. - - - - - - 35

De Plurali. - - - - - - - - - - 36

De Casibus nominum. - - - - - 37

De comparationis gradu & quomodo exprimantur superlativa. 42

De Nominativis numerorum. - - - - 57

De Pronominibus. - - - - - - - - 60

De Relativis. - - - - - - - - - - 70

Recapitulatio Pronominum. - - - 77

De Verbis. - - - - - - - - - - - 79

De Conjugatione. - - - - - - - 83

De variis verborum modis. - - - - - 91

Conjugationis Tabula. - - - - - - - 107

De Lingua Sinica particulis. - - - 121

De Particulis affirmationis. - - - 122

De Particulis negationis. - - - - 123

De Quantitate. - - - - - - - - - 142

De Conditionalibus. - - - - - - - 145

De Particulis modificativis. - - - - 148

De Præpositionibus & postpositionibus 154

De Conjunctione. - - - - - - - - 179

De Interjectione. - - - - - - - - 181

De Adverbiis. - - - - - - - - - - 184

De numeralibus seu expletivis nominum. 191

De expletivis verborum. - - - - - 193

De expletivis orationis. - - - - - 200

De expletivis finalibus. - - - - - 203

De Syntaxi. - - - - - - - - - - 211

De Elegantia pura. - - - - - - - 240

De Sinarum Urbanitate. - - - - - 243

De Phrasibus Urbanitatis. - - - - 244

De Pronominibus generativis. - - 270

De Visitationibus. - - - - - - - - 275

Numeri simplices seu cardinales. - 300

De Numeris ordinalibus. - - - - - 305

De numeratione horarum &c. - - 306

De locorum &c. mensuris &c. num. 321

Textus e Lun yü. - - - - - - - 327

Textus malus, ex eodem Lun yü. 326

De Poesi. - - - - - - - - - - - 339